

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZADRA ZA RAZDOBLJE OD 2025. DO 2034. GODINE

PRILOG: ISPITIVANJE JAVNOG MNIJENJA

ZADAR, VELJAČA 2026.

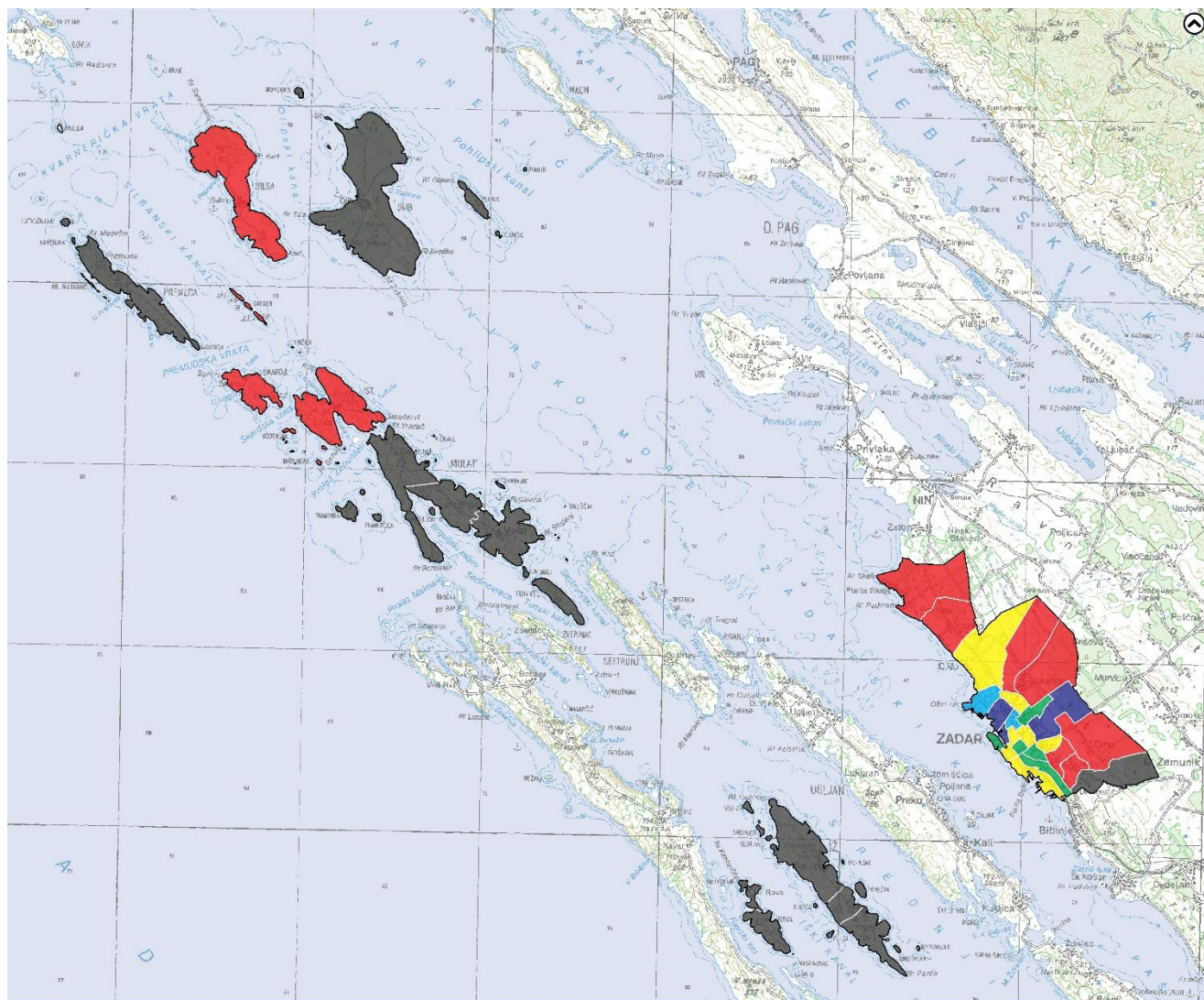

NARUČITELJ	GRAD ZADAR OIB: 09933651854, Narodni trg 1, 23 000 Zadar
IZRAĐIVAČI	GEODESIGN j.d.o.o., ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I KRAJOBRAZNU ARHITEKTURU OIB: 89088738817, Kušlanova 2/IV, 10 000 Zagreb JURCON PROJEKT d.o.o., ZA PROJEKTIRANJE I GRADITELJSTVO OIB: 55345087244, Gotalovečka ulica 4A, 10 000 Zagreb
NAZIV DOKUMENTA	STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZADRA ZA RAZDOBLJE OD 2025. DO 2034 GODINE
PROJEKT	NPOO.C6.1.R5.01.0092
RAZINA RAZRADE	NACRT PRILOG: ISPITIVANJE JAVNOG MNJENJA
NOSTITELJ IZRADE	GEODESIGN j.d.o.o., ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I KRAJOBRAZNU ARHITEKTURU OIB: 89088738817, Kušlanova 2/IV, 10 000 Zagreb
STRUKOVNA ODREDNICA	STRATEŠKO I PROSTORNO PLANIRANJE
VODITELJI	IZRAĐIVAČI STRATEGIJE ZELENE URBANE OBNOVE Ivan Tolić , mag.ing.prosp.arch. Ana Kruljac , mag.ing.agr.
AUTORI	Ana Kruljac , mag.ing.agr. Ivan Tolić , mag.ing.prosp.arch., ovlašteni krajobrazni arhitekt (4554, 3388) mr.sc. Slobodan Bajagić , dipl.ing.šum., ovlašteni arhitekt urbanist (33) Ivana Kralj , mag.ing.prosp.arch., ovlaštena krajobrazna arhitektica (4511, 3075) Grad Zadar – Upravni odjel za europske fondove
MJESTO I DATUM	ZADAR – ZAGREB, VELJAČA 2026.

1. UVOD

MJERILO 1:300.000

REZULTATI ISPITIVANJA JAVNOG MNIJENJA (broj ispitanika)

1 - 7 8 - 14 15 - 21 22 - 28 29 - 35 Bez odgovora

Grafički prikaz 1. Prostorna distribucija odgovora provedenog ispitivanja.

Izvor podataka: DGU, obrada autora.

Tijekom izrade Strategije zelene urbane obnove provedeno je ispitivanje javnog mnijenja u razdoblju od **10. srpnja 2025. do 8. kolovoza 2025. godine**. Ispitivanje javnog mnijenja organizirano je u obliku anonimne on-line ankete objavljene na službenim mrežnim stranicama Grada Zadra kojoj su mogli pristupiti svi zainteresirani građani te svojim odgovorima i prijedlozima sudjelovati i doprinijeti u osmišljavanju budućih smjerova/ politika povezanih s razvojem zelene infrastrukture i održivog korištenja napuštenih i/ili neiskorištenih prostora i zgrada. Upitnik se sadržajno sastojao od sedam tematskih cjelina a to su (1) sociodemografska obilježja, (2) zelena infrastruktura i javne (zelene) površine, (3) pješačko – biciklistička infrastruktura, (4) kružno gospodarenje prostorom i zgradama, (5) prilagodba klimatskim promjenama i upravljanje rizicima, (6) razvoj i ulaganja u zelenu infrastrukturu te naposljetku (7) vizija razvoja – Zeleni Zadar 2034.

U ispitivanju javnog mnijenja sudjelovalo je 336 ispitanika. Najveći udio činili su stanovnici mjesnih odbora Brodarica (9,8%), Voštarnica (8,9%) i Bili Brig (8,6%) dok stanovnici mjesnih odbora Brgulje, Dračevac, Mala Rava, Mali Iž- Porovac, Molat, Olib, Premuda, Vela Rava i Veli Iž nisu bili zastupljeni među ispitanicima u trenutku provedbe istraživanja. Također, 0,9% ispitanika nema mjesto stanovanja na području grada Zadra, već ga posjećuju iz drugih razloga.

Tablica 1. Broj ispitanika po mjesnim odborima grada Zadra.

PROSTORNA DISTRIBUCIJA REZULTATA ISPITIVANJA JAVNOG MNIJENJA							
—	JEDINICA MJESNE SAMOUPRAVE	BROJ	U (%)	—	JEDINICA MJESNE SAMOUPRAVE	BROJ	U (%)
1.	Arbanasi	12	3,6	20.	Olib	—	—
2.	Bili Brig	29	8,6	21.	Petrčane	1	0,3
3.	Bokanjac	4	1,2	22.	Ploča	3	0,9
4.	Brgulje	—	—	23.	Plovanija	18	5,4
5.	Brodarica	33	9,8	24.	Poluotok	16	4,8
6.	Crno	1	0,3	25.	Premuda	—	—
7.	Crvene kuće	12	3,6	26.	Puntamika	25	7,4
8.	Diklo	9	2,7	27.	Ričina	16	4,8
9.	Dračevac	—	—	28.	Silba	2	0,6
10.	Ist	1	0,3	29.	Sinjoretovo	7	2,1
11.	Jazine I	9	2,7	30.	Smiljevac	14	4,2
12.	Jazine II	20	6	31.	Stanovi	13	3,9
13.	Kožino	7	2,1	32.	Vela Rava	—	—
14.	Mala Rava	—	—	33.	Veli Iž	—	—
15.	Mali Iž	—	—	34.	Vidikovac	9	2,7
16.	Mali Iž - Porovac	—	—	35.	Višnjik	13	3,9
17.	Maslina	27	8	36.	Voštarnica	30	8,9
18.	Molat	—	—	37.	Zapuntel	—	—
19.	Novi Bokanjac	2	0,6	38.	Stanovanje nije na području Zadra	3	0,9
UKUPNO 336 ISPITANIKA							

1. SOCIODEMOGRAFSKA OBILJEŽJA ISPITANIKA

U pogledu sociodemografskih obilježja, istraživanju je pristupio veći udio ispitanika ženskog spola (64,6%) u odnosu na muški spol (31,5%), dok se manji dio ispitanika nije izjasnio o spolnoj pripadnosti (3,9%). Većina ispitanika pripada radno sposobnom stanovništvu u dobi od 25 do 64 godine (93,2%)¹, ima visoku razinu stečenog obrazovanja (83,9%)² te je zaposlena (76,5%)³. Istodobno, gotovo svi ispitanici imaju stalno prebivalište na području Grada Zadra (90,4%)⁴. Najveći dio njih u istom naselju živi od rođenja (38,1%), dok se znatan udio doselio iz drugih naselja na području Grada Zadra (33,2%)⁵. Prema rezultatima istraživanja, ispitanici najčešće stanuju u obiteljskoj kući s okućnicom i/ili vrtom (40,5%), dok manji, ali značajan udio živi u stanovima u stambenim zgradama sa zajedničkim zelenim površinama (26,4%). Gotovo trećina ispitanika navela je da stanuje u stambenim zgradama bez zajedničkih zelenih površina (32,4%)⁶. Nadalje, većina ispitanika navodi da posjeduje vlastitu zelenu površinu (49,1%), dok 37,8% ne posjeduje takvu površinu, a 13,1% nema vlastitu zelenu površinu, ali ima mogućnost korištenja privatnih zelenih površina u vlasništvu obitelji, prijatelja ili drugih osoba. Pritom je zanimljivo istaknuti da velik broj ispitanika u svom vlasništvu ima vrt (44,5%), okućnicu (46,1%) ili poljoprivrednu površinu (26,7%)⁷.

Posljednje pitanje u ovom općem, uvodnom dijelu odnosilo se na učestalost korištenih informacija o zelenoj infrastrukturi, rješenjima utemeljenih na prirodi, zaštiti prirode i okoliša i drugo. Ispitanici su zamoljeni da rangiraju izvore informacija za vrlo konkretne mrežne stranice do općenitih kategorija kao što su stručna i znanstvena literatura. S obzirom na to da je diseminacija znanja, informiranje građana i participativno upravljanje dio ove stručne podloge, u nastavku biti će detaljnije prikazani odgovori za svaku ponuđenu kategoriju.

¹ Starosna dob: do 14 godina 0%, od 15 do 24 godina 3,3 %, od 25 do 64 godine 93,2 %, više od 65 godina 3,6 %.

² Stupanj stečenog obrazovanja: Bez obrazovanja 0 %, osnovnoškolsko obrazovanje 0 %, srednjoškolsko obrazovanje 0 %, visoko obrazovanje 83,9 %.

³ Radno – pravni status: Školujem se ili studiram 3 %, zaposlen/-a sam 76,5 %, samozaposlen/-a sam 12,8 %, nezaposlen/-a sam 2,1 %, u mirovini sam 5,7 %.

⁴ Mjesto stanovanja: Prebivalište 90,4 %, boravište 5,7 %, mjesto stanovanja nije na području grada Zadra 4,9 %.

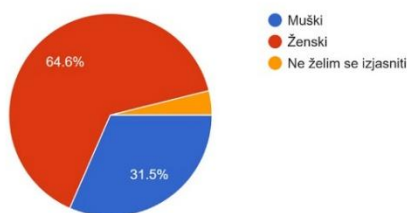
⁵ Migracije stanovništva: Živi u istom naselju od rođenja 38,1%, doseljeno iz drugih naselja na području grada Zadra 33,2%, doseljeno u naselje stanovanja iz druge županije 17,8 %, doseljeno u naselje stanovanja iz drugog grada ili općine Zadarske županije 7,6 %, doseljeno u naselje stanovanja iz inozemstva 3,3 %.

⁶ Oblik stanovanja: Obiteljska kuća s okućnicom i/ili vrtom 40,5 %, u stanu u stambenoj zgradi bez zajedničkih zelenih površina 32,4 %, u stanu u stambenoj zgradi sa zajedničkim zelenim površinama 20,4 %, u obiteljskoj kući bez okućnice i/ili vrta 6,7 %.

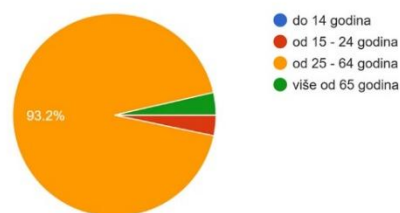
⁷ Poljoprivrednu površinu (vinograd, maslinik i sl.) posjeduje 17,1% ispitanika, zapuštenu poljoprivrednu površinu (vinograd, maslinik i sl.) 4,8% ispitanika te šumu i/ili šumsko zemljište 4,8% ispitanika dok je 39,4% ispitanika navelo ništa od navedenoga.

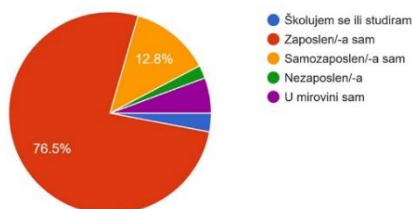
Molimo navedite Vaš spol.
336 responses

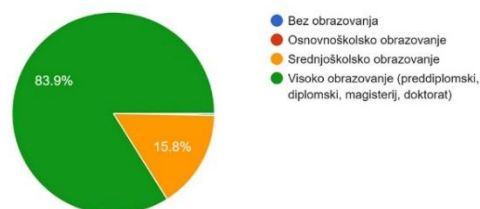
Molimo navedite Vašu starosnu dob.
336 responses

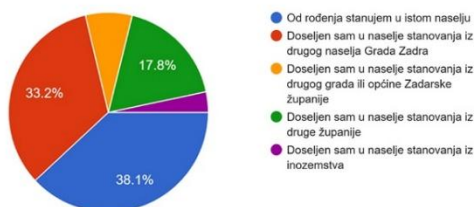
Molimo navedite Vaš radno - pravni status.
336 responses

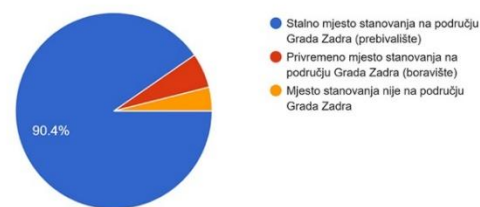
Molimo navedite Vaš stupanj stečenog obrazovanja.
336 responses

Molimo navedite da li od rođenja stanujete u istom naselju ili ste doseljeni u mjesto stanovanja.
331 responses

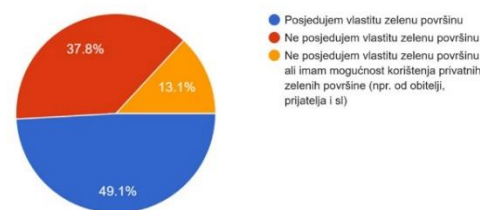
Molimo navedite da li imate stalnu ili privremenu adresu stanovanja na području Grada Zadra.
332 responses

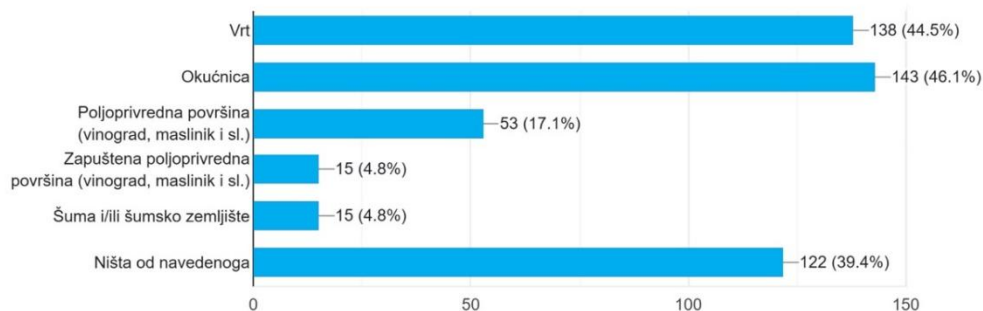
Molimo navedite da li stanujete u stanu ili obiteljskoj kući.
333 responses

Molimo navedite da li posjedujete vlastitu zelenu površinu (npr. okućnica, vrt, poljoprivredne površine i sl.).
336 responses

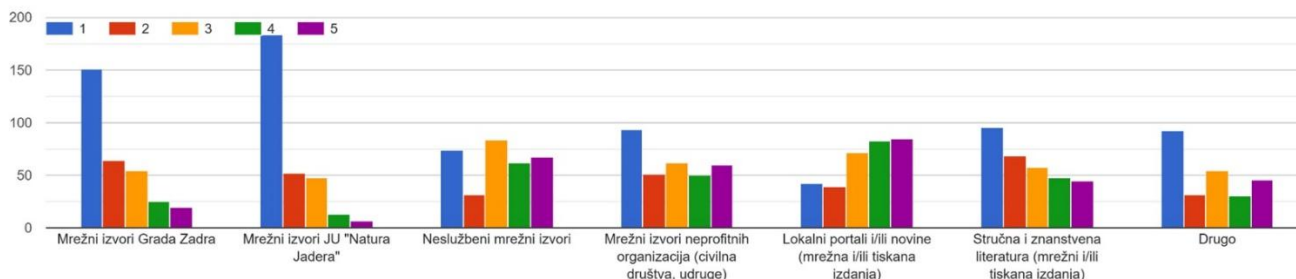
Molimo navedite tip zelene površine u Vašem vlasništvu (Moguće je više odgovora).
310 responses

Grafički prikaz 2. Sociodemografska obilježja ispitanika – rezultati provedenog ispitivanja.

Molimo ocijenite učestalost korištenja izvora informacija o zelenoj infrastrukturi, zaštiti prirode i okoliša i dr. (1-Vrlo rijetko korišten izvor; 5-Vrlo često korišten izvor).

Grafički prikaz 3. Učestalost korištenja izvora informacija – rezultati provedenog ispitivanja.

Tablica 2. Detaljan prikaz učestalosti posjećivanja mrežnih izvora o javnim (zelenim) površinama.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Mrežni izvori Grada Zadra	48	20	17	8	6	68	14
2.	Mrežni izvori JU "Natura Jadera"	60	17	15	4	2	77	6
3.	Neslužbeni mrežni izvori	23	10	26	9	21	33	30
4.	Mrežni izvori neprofitnih org.	29	16	21	15	19	45	34
5.	Lokalni portali i/ili novine	13	12	22	25	26	25	51
6.	Stručna i znanstvena literatura	30	21	18	15	14	51	29
7.	Drugo	36	12	21	12	18	48	30

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

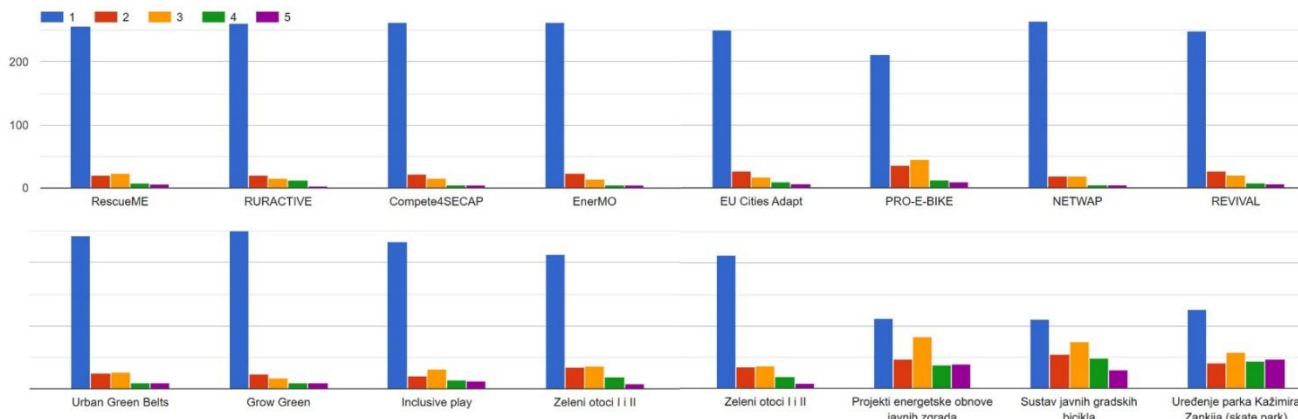
Na pitanje učestalosti korištenja mrežnih izvora Grada Zadra, najveći broj ispitanika je odgovorilo da vrlo rijetko (48%) ili rijetko koristi (20%) gradske mrežne izvore za informiranje o zelenoj infrastrukturi, zaštiti prirode i okoliša i sl. dok je samo manji dio naveo vrlo često (6%) ili često (8%) korištenje gradskih mrežnih izvora. Nadalje, na pitanje učestalosti korištenja mrežnih izvora JU "Natura Jadera"⁸, najveći broj ispitanika je naveo da vrlo rijetko (60%) ili rijetko (17%) koristi njihove mrežne stranice dok je tek manji broj ispitanika naveo da često (4%) ili vrlo često koristi (2%) mrežne izvore ustanove. Slični rezultati dobiveni su i na pitanje korištenja mrežnih izvora neprofitnih organizacija – najveći broj ispitanika je naveo da vrlo rijetko (29%) ili rijetko (16%) koristi njihove mrežne izvore dok je nešto veći broj ispitanika naveo često (15%) ili vrlo često (19%).

Presjek odgovora se mijenja kod pitanja o učestalosti korištenja lokalnih portala i/ili novina, bez obzira da li se radilo o mrežnim i/ili tiskanim izvorima/ izdanjima. U ovom slučaju najveći broj ispitanika je naveo da koristi vrlo često (26%) i često (25%) lokalne portale i/ili novine kao primarni izvor informiranja dok je tek manji broj ispitanika naveo vrlo rijetko (13%) ili rijetko (12%). Nadalje, većina ispitanika na naveo da vrlo rijetko (30%) ili rijetko (21%) koristi stručnu i/ili znanstvenu literaturu kao izvor informiranja dok je tek manji udio ispitanika naveo da ju koristi vrlo često (14%) ili često (15%). Posljednje dvije kategorije unutar ovog pitanja su neslužbeni izvori informiranja s kojim je obuhvaćen široki spektar izvora i tu je najveći broj ispitanika naveo da ih povremeno koristi (26%) dok unutar kategorije drugih izvora informiranja najveći udio ispitanika je naveo da ih vrlo rijetko koristi (36%).

⁸ Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije.

Molimo ocijenite koliko ste upoznati s provedenim i/ili tekućim projektima Grada Zadra (1 - Nisam upoznat/-a; 5 - Odlično sam upoznat/-a).

Grafički prikaz 4. Upoznatost ispitanika s provedbenim projektima grada Zadra – rezultati ispitivanja.

Tablica 3. Upoznatost ispitanika s projektima koje provodi grada Zadar.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAVAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	RescueME	82	6	8	3	2	88	5
2.	RURACTIVE	83	7	5	4	2	90	6
3.	Compete4SECAP	85	7	5	2	1	92	3
4.	EnerMO	85	8	5	2	1	93	3
5.	EU Cities Adapt	81	8	5	3	2	89	5
6.	PRO – E – BIKE	67	11	14	4	3	78	7
7.	NETWAP	85	6	6	2	1	91	3
8.	REVIVAL	80	9	6	3	2	89	5
9.	Urban Green Belts	78	8	8	3	3	86	6
10.	Grow Green	81	8	6	3	3	89	6
11.	Inclusive play	75	6	10	5	4	81	9
12.	Zeleni otoci I i II	69	11	12	6	3	80	9
13.	Energetska obnova javnih zgrada	35	45	26	12	12	80	24
14.	Sustav javnih gradskih bicikla	35	17	24	15	9	52	24
15.	Uređenje parka Kažimira Zankija	70	13	18	14	15	83	29

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

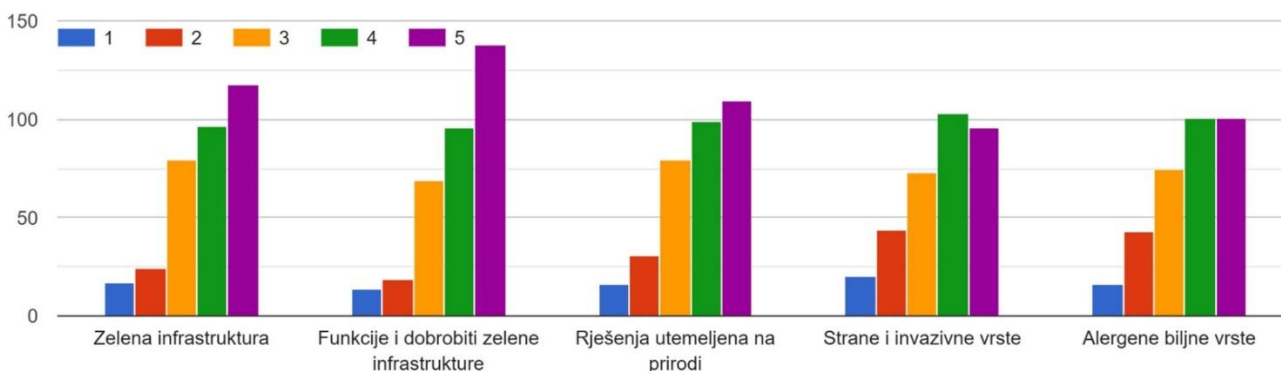
Prethodna tablica prikazuje raspodjelu postotnih udjela odgovora ispitanika prema razini upoznatosti s ukupno 15 analiziranih projekata i inicijativa. Razina upoznatosti izražena je na ljestvici od 1 do 5, pri čemu vrijednost 1 označava nedovoljnu upoznatost, 2 dovoljnu upoznatost, 3 dobru upoznatost, 4 vrlo dobru, a 5 odličnu upoznatost. Uz pojedinačne kategorije, prikazani su i objedinjeni udjeli odgovora za vrijednosti (1 i 2), koje upućuju na nižu razinu upoznatosti, te (4 i 5), koje označavaju višu razinu upoznatosti ispitanika s projektima.

Rezultati pokazuju da kod većine analiziranih projekata prevladavaju niže razine upoznatosti, odnosno odgovori u kategorijama 1 i 2. Posebno visoki udjeli ispitanika koji su nedovoljno ili tek dovoljno upoznati zabilježeni su kod projekata Compete4SECAP, EnerMO, NETWAP i RURACTIVE, gdje objedinjeni udio odgovora u kategorijama (1 i 2) prelazi 90%. Sličan obrazac prisutan je i kod projekata RescueME, EU Cities Adapt, REVIVAL, Grow Green te Urban Green Belts, kod kojih se udio niže razine upoznatosti kreće između 86% i 89%. Umjereno niža, ali i dalje izražena razina slabije upoznatosti zabilježena je kod projekata PRO–E–BIKE, Inclusive Play i Zeleni otoci I i II, gdje se udio odgovora u kategorijama (1 i 2) kreće između 78% i 81%. Suprotno tome, projekti Energetska obnova javnih zgrada, Sustav javnih gradskih bicikla te Uređenje parka Kažimira Zankija bilježe veći udio odgovora u kategorijama 4 i 5, što upućuje na višu razinu upoznatosti ispitanika s navedenim inicijativama, ali i na veću raspršenost stavova. Ukupno gledano, rezultati upućuju na zaključak da su ispitanici u najvećoj mjeri upoznati s tek manjim brojem analiziranih projekata, dok je za većinu inicijativa prisutna potreba za dodatnim informiranjem i vidljivošću u javnosti.

2. ZELENA INFRASTRUKTURA I JAVNE (ZELENE) POVRŠINE

Molimo navedite koliko ste upoznati sa sljedećim pojmovima (1 - Nedovoljno sam upoznat/-a; 5 - Odlično sam upoznat/-a).

Grafički prikaz 5. Upoznatost ispitanika s osnovnim pojmovima – rezultati ispitivanja.

Tablica 4. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (i).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Zelena infrastruktura	5	7	24	29	35	12	64
2.	Funkcije i dobiti ZI	4	6	20	29	41	10	70
3.	Rješenja utemeljena na prirodi	3	10	24	30	32	13	62
4.	Strane i invazivne vrste	6	13	22	31	29	19	60
5.	Alergene biljne vrste	5	13	22	30	30	18	60

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

U drugom dijelu ankete željela se ispitati informiranost, navika i motivacija korištenja javnih zelenih površina od strane građana kao i ispitati zadovoljstvo pojedinim elementima zelene infrastrukture. Na pitanje o informiranosti s pojedinim pojmovima povezanim sa zelenom infrastrukturu, većina ispitanika je navela vrlo dobru ili odličnu informiranost – na pitanje o upoznatosti s pojmom zelena infrastruktura, 64 % ispitanika je navelo vrlo dobru i odličnu upoznatost⁹, na pitanje o upoznatosti s pojmom funkcija i dobiti zelene infrastrukture 70 % ispitanika je navelo vrlo dobru i odličnu upoznatost¹⁰, na pitanje o upoznatosti s pojmom rješenja utemeljena na prirodi (NBS) 62 % ispitanika je navelo vrlo dobru ili odličnu upoznatost¹¹, na pitanje o stranim i invazivnim vrstama 60 % ispitanika je navelo vrlo dobru i odličnu upoznatost¹² dok na posljednje pitanje o upoznatosti s alergenim biljnim vrstama 60% ispitanika je navelo vrlo dobru ili odličnu upoznatost¹³. Zbirni rezultati upućuju na visoku upoznatost ispitanika na pitanja koja se odnose na zelenu infrastrukturu odnosno o vrlo razvijenoj svijesti kada je u pitanju gradsko zelenilo.

⁹ Zelena infrastruktura: Nedovoljno 5 % (1), dovoljno 7 % (2), dobro 24 % (3), vrlo dobro 29 % (4), odlično 35 % (5).

¹⁰ Funkcije i dobiti ZI: Nedovoljno 4 % (ocjena 1), dovoljno 6 % (ocjena 2), dobro 20 % (ocjena 3), vrlo dobro 29 % (4), odlično 41 % (5).

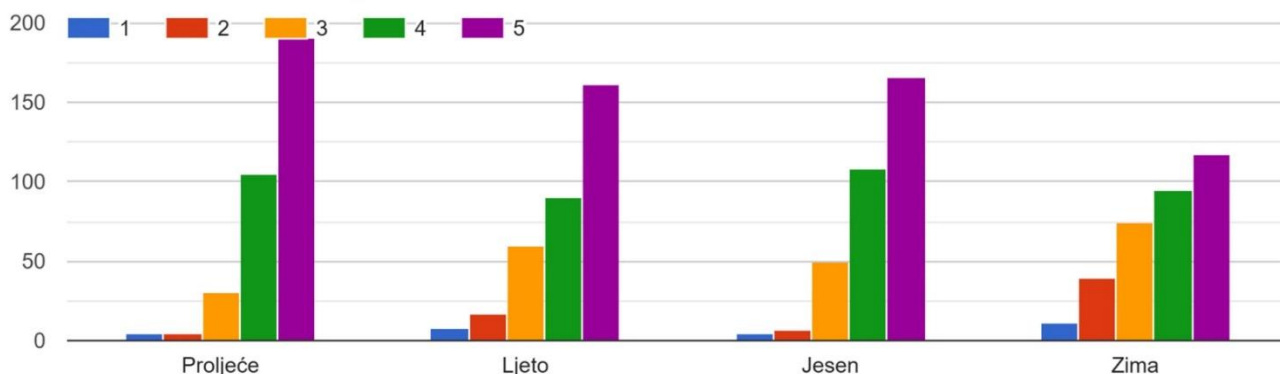
¹¹ Rješenja utemeljena na prirodi: Nedovoljno 3 % (1), dovoljno 10 % (2), dobro 24 % (3), vrlo dobro 30 % (4), odlično 32 % (5).

¹² Strane i invazivne vrste: Nedovoljno 6 % (1), dovoljno 13 % (2), dobro 22 % (3), vrlo dobro 31 % (4), odlično 29 % (5).

¹³ Alergene biljne vrste: Nedovoljno 5 % (1), dovoljno 13 % (2), dobro 22 % (3), vrlo dobro 30 % (4), odlično 30 % (5).

Molimo ocijenite Vašu učestalost korištenja javnih (zelenih) površina tijekom godišnjih doba (1 - Skoro nikada; 5 - Vrlo često).

Grafički prikaz 6. Učestalost korištenja javnih (zelenih) površina tijekom godine – rezultati ispitivanja.

Tablica 5. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (i).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Proljeće	1	1	9	31	57	2	88
2.	Ljeto	2	5	18	27	48	7	75
3.	Jesen	1	2	15	32	49	3	81
4.	Zima	3	12	22	28	35	15	63

TUMAČ OZNAKA

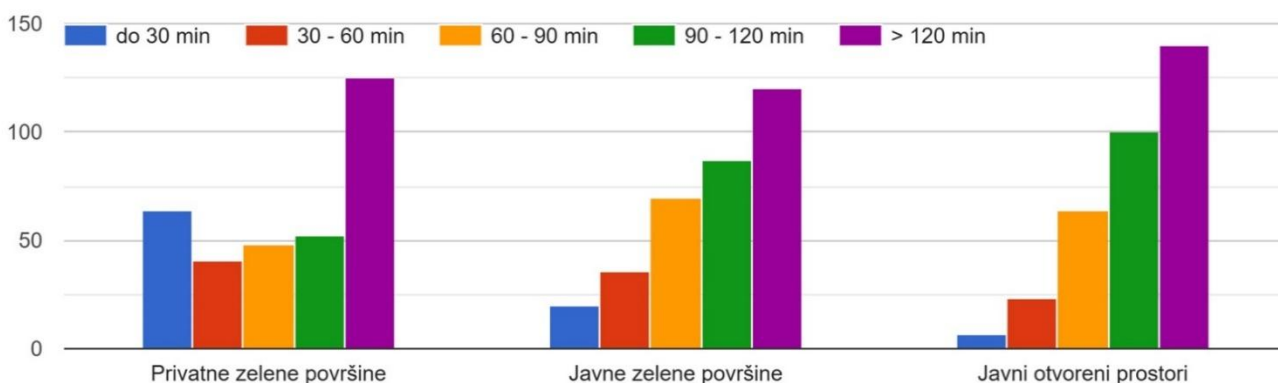
	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Nadalje, sljedeće pitanje odnosilo se na učestalost korištenja javnih (zelenih) površina tijekom godišnjih doba te je najveći broj ispitanika navelo da najčešće koristi javne zelene površine tijekom proljeća (57 %), jeseni (49 %), ljeta (48 %) te naposljetku tijekom zime (35 %). Drugo pitanje u ovoj kategoriji odnosilo se na trajanje boravka tijekom tjedna, bez obzira radilo se o privatnim ili javnim otvorenim površinama. Ispitanici su kod ovog pitanja odgovorili da tijekom tjedna javne otvorene površine koriste vrlo često i to u trajanju od 90 – 120 min (30 %) i u trajanju većem od 120 min (42 %) što je vrlo slično rezultatima o duljini korištenja javnih zelenih površina tijekom tjedna, koje ispitanici tijekom tjedna najčešće borave od 90 -120 min (26 %) i u trajanju većem od 120 min (36 %). S druge strane, rezultati duljine korištenja privatnih zelenih površina rezultati variraju međutim ispitanici su naveli da ih tijekom tjedna najčešće koriste u trajanju od 90 – 120 min (38 %).

Druga dva pitanja odnose se na determinante koje utječu na učestalost korištenja javnih (zelenih) površina ispitanika. Prvim pitanjem se pokušalo saznati koje vrijednosti najviše utječu na učestalost korištenja te su ispitanici odgovorili da najviše utječe uređenost i održavanost (82 %), biološko – ekološke vrijednosti (65 %), udaljenost od mjesta stanovanja (65 %), sadržaj, aktivnosti i opremljenost (52 %) i kulturno – povijesne vrijednosti (40 %) dok su ispitanici s manjim ili većim varijacijama odgovorili vrlo slično kada je vlasništvo u pitanju a da je prisustvo ugostiteljskih sadržaja jedina negativno ocjenjena sastavnica (50 %).

Molimo navedite koliko dugo boravite u privatnim i/ili javnim otvorenim površinama tijekom tjedna.

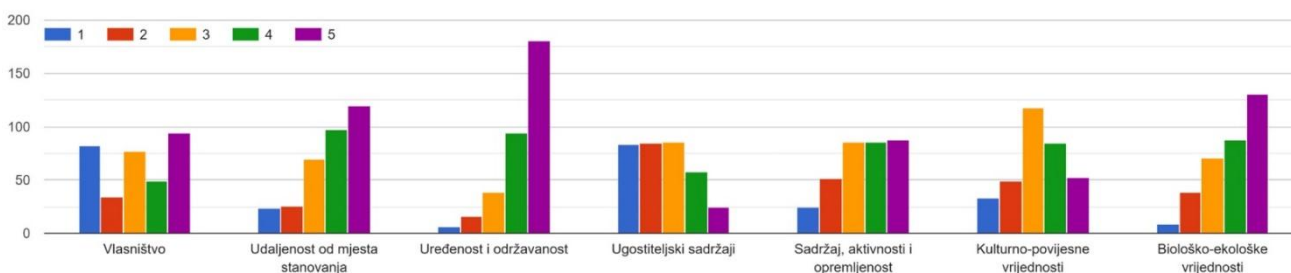

Grafički prikaz 7. Trajanje boravka u privatnim i/ili javnim otvorenim površinama – rezultati ispitivanja.

Tablica 6. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (i).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	Tipološki razvrstaj	< 30 min	30 – 60 min	60 – 90 min	90 – 120 min	> 120 min	(1, 2)	(4, 5)
1.	Privatne zelene površine	19	12	15	16	38	31	54
2.	Javne zelene površine	6	11	21	26	36	17	62
3.	Javni otvoreni prostori	2	7	19	30	42	8	72

Molimo ocijenite što utječe na učestalost Vašeg korištenja javnih (zelenih) površina (1 - Uopće ne utječe; 5 - Izrazito utječe).

Grafički prikaz 8. Determinante učestalosti korištenja javnih (zelenih) površina – rezultati ispitivanja.

Tablica 7. Detaljan prikaz učestalosti posjećivanja javnih (zelenih) površina (ii).

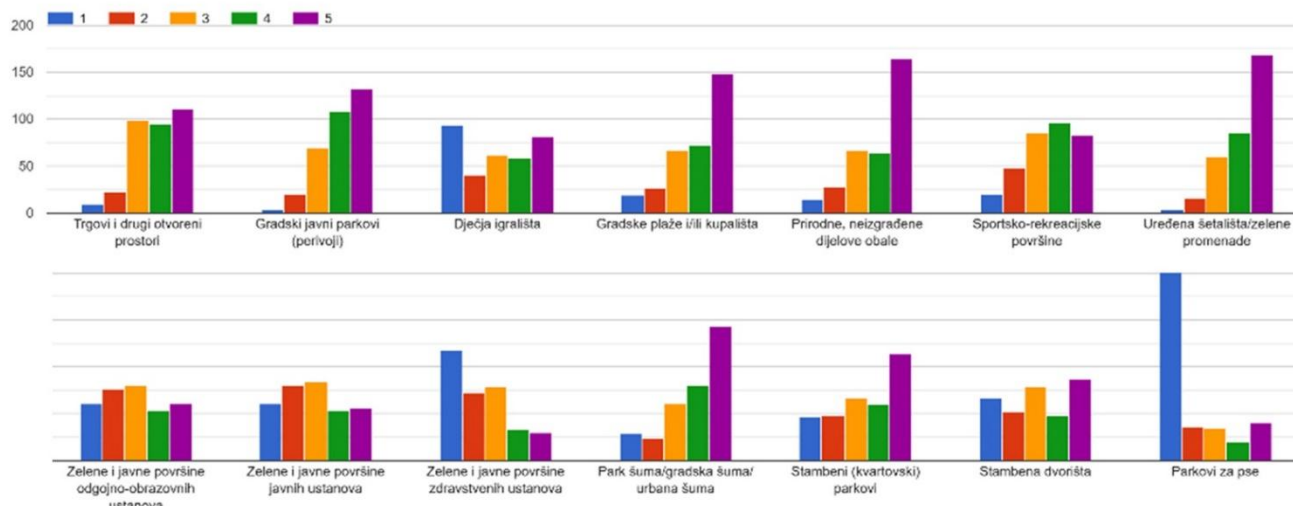
KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Vlasništvo	24	10	23	15	28	34	43
2.	Udaljenost od mjesta stanovanja	7	8	21	29	36	15	65
3.	Uređenost i održavanje	2	5	12	28	54	7	82
4.	Ugostiteljski sadržaji	25	25	26	17	7	50	24
5.	Sadržaji, aktivnosti i opremljenost	7	15	26	26	26	22	52
6.	Kulturno-povijesne vrijednosti	10	15	35	25	15	25	40
7.	Biološko-ekološke vrijednosti	3	11	21	26	39	14	65

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Molimo ocijenite učestalost posjećivanja pojedinih tipova javnih (zelenih) površina (1 - Skoro nikada; 5 - Vrlo često).

Grafički prikaz 9. Učestalost posjećivanja javnih (zelenih) površina.

Tablica 8. Detaljan prikaz učestalosti posjećivanja javnih (zelenih) površina.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAVAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Trgovi i drugi otvoreni prostori	3	7	29	28	33	10	61
2.	Gradski javni parkovi i/ili perivoji	1	6	21	32	40	7	72
3.	Dječja igrališta	28	12	19	17	25	40	42
4.	Gradska plaža i/ili kupališta	6	8	20	22	45	14	67
5.	Prirodne, neizgrađeni dijelovi obale	4	8	20	19	49	12	68
6.	Sportsko – rekreacijske površine	6	14	26	29	25	20	54
7.	Uređena šetališta/ zelene promenade	1	5	18	26	51	6	77
8.	Odgojno-obrazovnih ustanova	18	23	24	16	19	41	35
9.	Zelene i javne površine javnih ustanova	18	24	25	16	17	42	33
10.	Zdravstvene ustanove	35	2	24	10	9	37	19
11.	Park šuma, gradska šuma, urbana šuma	8	7	18	24	43	15	67
12.	Stambeni (kvartovski) parkovi	14	14	20	18	34	28	52
13.	Stambena dvorišta	20	16	24	14	26	36	40
14.	Parkovi za pse	61	11	11	6	12	72	18

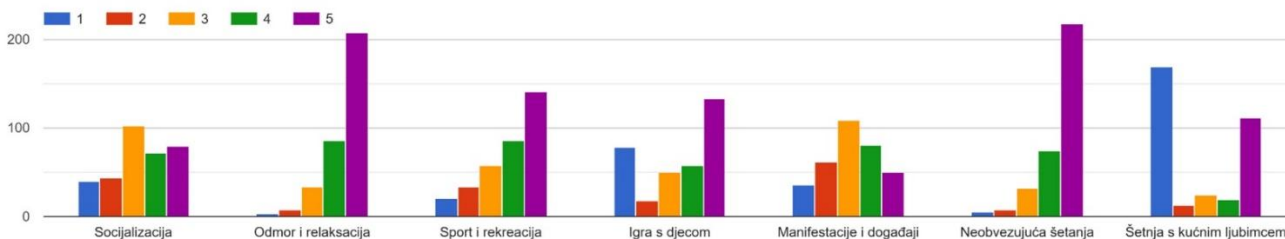
TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

S druge strane, ako razmotrimo učestalost posjećivanja javnih (zelenih) površina prema tipologiji, ispitanici su odgovorili da najčešće koriste uređena šetališta i/ili zelene promenade (77 %), gradski javni parkovi i/ili perivoji (72 %), prirodni i/ili neizgrađeni dijelove obale (68 %), gradske plaže i/ili kupališta (67 %), park – šuma i/ili gradska šuma i/ili urbana šuma (67 %), trgovi i drugi otvoreni prostori (61 %), sportsko – rekreacijske površine (54 %), te stambeni i kvartovski parkovi (52 %) te dječja igrališta (42 %), te stambena dvorišta (40%). S druge strane, parkovi za pse (72 %), zelene i javne površine zdravstvenih ustanova (37 %), zelene i javne površine javnih ustanova (42 %) te zelene i javne površine odgojno – obrazovnih institucija (41 %) su javne površine koje se najrjeđe posjećuju.

Molimo ocijenite aktivnosti zbog kojih najčešće koristite javne (zelene) površine (1 - Skoro nikada; 5 - Vrlo često).

Grafički prikaz 10. Aktivnosti koje utječu na korištenje javnih (zelenih) površina – rezultati ispitivanja.

Tablica 9. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (i).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Socijalizacija	12	13	3	21	24	25	45
2.	Odmor i rekreacija	1	2	10	25	66	3	91
3.	Sport i rekreacija	6	10	17	25	42	16	67
4.	Igra s djecom	23	5	15	17	40	28	57
5.	Manifestacije i događaji	11	18	32	24	15	29	39
6.	Neobvezujuća šetnja	1	2	10	25	66	3	91
7.	Šetnja s kućnim ljubimcima	50	4	7	6	33	54	39

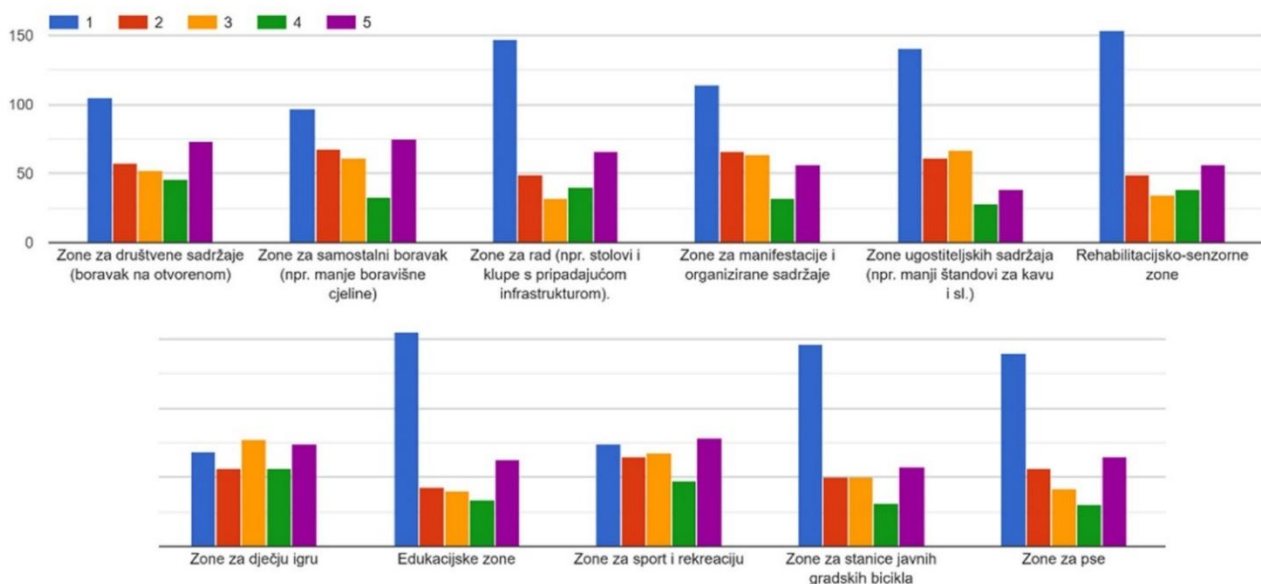
TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Kada je riječ o aktivnostima zbog kojih ispitanici najčešće koriste javne zelene površine, rezultati istraživanja pokazuju da one prvenstveno služe kao prostor za odmor i relaksaciju, što je navelo 66 % ispitanika. Jednako visok udio ispitanika ističe neobvezanu šetnju kao jedan od glavnih razloga boravka na zelenim površinama (66 %). Osim toga, značajan dio ispitanika koristi javne zelene površine u svrhu sporta i rekreacije (42 %), socijalizacije (45 %) te igre s djecom (40 %), dok su aktivnosti povezane s manifestacijama i različitim događanjima navedene kod 39 % ispitanika.

Za razliku od navedenih aktivnosti, šetnja s kućnim ljubimcima istaknula se kao aktivnost sekundarne važnosti, budući da ju je većina ispitanika ocijenila negativno (54 %). Ovaj podatak upućuje na to da javne zelene površine u manjoj mjeri odgovaraju potrebama vlasnika kućnih ljubimaca ili da za tu namjenu postoje alternativni prostori izvan analiziranih lokacija.

Molimo navedite zone (prostore) koje nedostaju javnim (zelenim) površinama na području Vašeg mjesnog odbora (1 - Zona nije zastupljena; 5 - Zona je zastupljena).

Grafički prikaz 11. Zone koje nedostaju postojećim javnim (zelenim) površinama.

Tablica 10. Detaljan prikaz zona koje nedostaju postojećim javnim (zelenim) površinama.

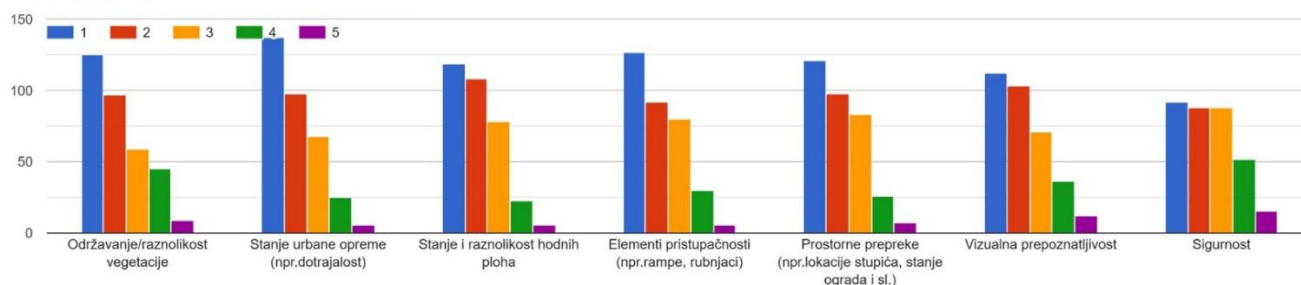
KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Zona za društvene sadržaje	31	17	16	14	22	48	26
2.	Zona za samostalni boravak	29	20	18	10	23	49	33
3.	Zona za rad	44	15	10	12	21	59	33
4.	Zona za manifestacije	34	20	19	10	17	54	27
5.	Zona za ugostiteljske sadržaje	44	18	20	8	11	62	19
6.	Rehabilitacijsko-senzorne zone	46	15	10	11	17	61	28
7.	Zone za dječju igru	21	17	23	17	22	38	39
8.	Edukacijske zone	34	13	12	10	19	47	29
9.	Zone za sport i rekreaciju	22	19	20	14	24	41	38
10.	Zone za stanice javnih gradskih bicikla	44	15	15	9	17	59	25
11.	Zone za pse	42	17	13	10	19	59	29

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Također, ispitanicima je postavljeno pitanje koje zone (prostori) nedostaju na području mjesnih odbora te im je ponuđeno jedanaest zona. Od ponuđenih opcija, ispitanici su naveli da na postojećim javnim (zelenim) površinama nedostaju gotovo svi sadržaji, izuzev zona za dječju igru, koje je istaknulo 39 % ispitanika. Sukladno odgovorima, na području mjesnih odbora na području Grada Zadra nedostaju rehabilitacijsko – senzorne zone (61 %), zone za ugostiteljske sadržaje kao što su štandovi za kavu i slično (60%), zone za rad na otvorenom kao što su stolovi i klupe s pripadajućom infrastrukturom (60 %), zone za stanice javnih gradskih bicikla (59 %), zone za pse (59 %), zone za manifestacije i organizirane sadržaje (54 %), zone za samostalni, individualni boravak (49 %), zone za društvene sadržaje (48 %), edukacijske zone (47 %) te naposljetku, zone za sport i rekreaciju (41 %).

Molimo ocijenite trenašnje stanje pojedinih elemenata javnih (zelenih) površina na području Vašeg mjesnog odbora (1 - Izrazito nezadovoljavajuće; 5 - Izrazito zadovoljavajuće).

Grafički prikaz 12. Kvalitativna evaluacija trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (i).

Tablica 11. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (i).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Održavanje i raznolikost vegetacije	37	29	17	13	3	66	34
2.	Stanje urbane opreme (npr. dotrajalost)	41	29	20	7	2	70	30
3.	Stanje i raznolikost hodnih ploha	36	32	23	7	2	68	32
4.	Elementi pristupačnosti (npr. rampe)	38	27	24	9	2	65	35
5.	Prostorne prepreke (npr. ograde)	36	29	24	8	2	65	35
6.	Vizualna prepoznatljivost	36	31	21	11	4	67	33
7.	Sigurnost	28	26	26	16	5	54	46

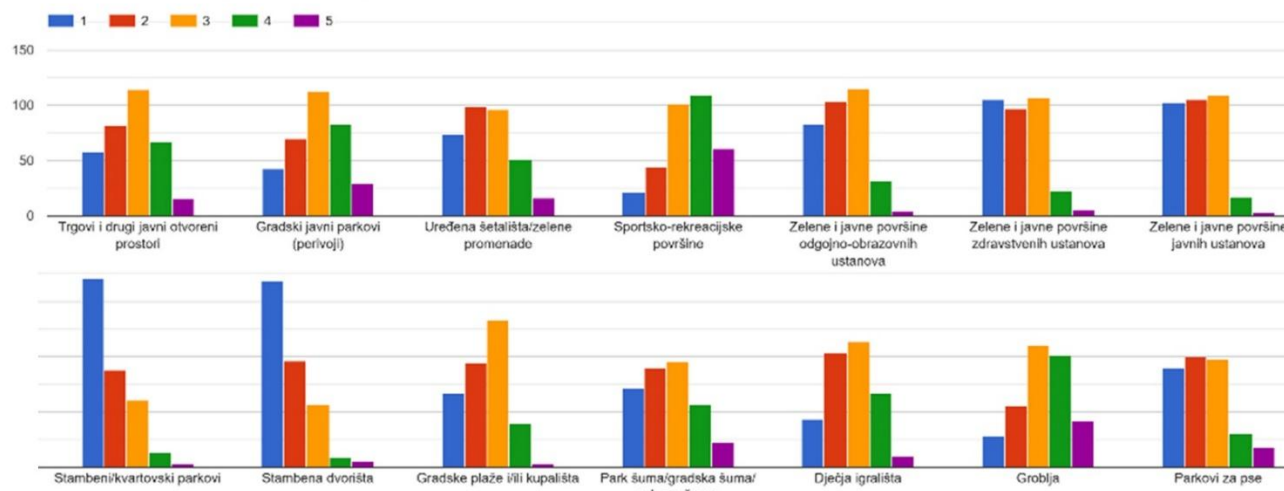
TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Nadovezujući se na prethodno pitanje, ispitanici su procjenjivali trenutno stanje pojedinih elemenata javnih zelenih površina, pri čemu su odgovori izraženi na ljestvici od 1 do 5. Rezultati prikazani u tablici ukazuju na pretežito negativnu percepciju stanja većine analiziranih elemenata, što je vidljivo kroz visoke objedinjene udjele odgovora u kategorijama 1 i 2. Najnegativnije je ocijenjeno stanje urbane opreme, poput klupa, koševa i druge infrastrukture, pri čemu je čak 70 % ispitanika navelo da je ona u lošem ili vrlo lošem stanju. Slično tome, stanje i raznolikost hodnih ploha ocijenjeni su negativno od strane 68 % ispitanika, što upućuje na probleme vezane uz dotrajalost, neujednačenost ili neprilagođenost pješačkih površina. Negativne ocjene prevladavaju i kod održavanja i raznolikosti vegetacije, koje je loše ocijenilo 66 % ispitanika, kao i kod elemenata pristupačnosti, poput rampi i prilagođenih prolaza, te prostornih prepreka (primjerice ograda, stupića i sličnih elemenata), koje je po 65 % ispitanika ocijenilo nezadovoljavajućima. Vizualna prepoznatljivost javnih zelenih površina također je percipirana nepovoljno, s 67 % negativnih ocjena, što ukazuje na nedostatak jasnog identiteta i prepoznatljivosti prostora. Iako je sigurnost javnih zelenih površina u odnosu na ostale elemente ocijenjena nešto povoljnije, i dalje više od polovice ispitanika (54 %) smatra da je njezino stanje nezadovoljavajuće. Istodobno, sigurnost bilježi i najviši udio pozitivnih ocjena (kategorije 4 i 5), u iznosu od 46 %, što upućuje na nešto izraženiju podijeljenost stavova ispitanika u odnosu na ostale analizirane elemente. Ukupno gledano, rezultati jasno ukazuju na potrebu za sustavnim unaprjeđenjem kvalitete javnih zelenih površina, s posebnim naglaskom na obnovu urbane opreme, poboljšanje hodnih ploha, povećanje pristupačnosti te unaprjeđenje vizualnog identiteta i opće funkcionalnosti prostora.

Molimo ocijenite kvalitetu javnih (zelenih) površina na području Grada Zadra (1 - izrazito nekvalitetno; 5 - Izrazito kvalitetno)

Grafički prikaz 13. Kvalitativna evaluacija trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (ii).

Tablica 12. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (ii).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Sportsko – rekreacijske površine	6	13	30	32	18	19	50
2.	Groblja	8	17	33	30	12	25	42
3.	Gradski javni parkovi i perivoji	12	21	33	25	9	33	34
4.	Stambena dvorišta	50	29	17	3	1	79	4
5.	Stambeni i/ili kvartovski parkovi	51	26	18	4	1	77	5
6.	Zelene i javne površine javnih ustanova	30	31	32	5	1	61	6
7.	Zdravstvene ustanove	31	29	32	7	1	60	8
8.	Parkovi za pse	27	30	29	9	5	57	14
9.	Odgojno – obrazovne ustanove	25	31	34	9	1	56	10
10.	Šetališta/ promenade	22	29	28	15	5	51	20
11.	Gradske plaže i/ili kupališta	20	28	40	12	1	48	13
12.	Park šuma/ urbana šuma/ urbana šuma	21	27	28	17	7	48	24
13.	Dječja igrališta	13	31	34	20	3	44	23
14.	Trgovi i drugi otvoreni prostori	17	24	34	20	4	41	24

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Nadalje, prethodna tablica prikazuje razinu zadovoljstva ispitanika opremljenošću različitih tipova javnih i zelenih površina na području njihova mjesnog odbora. Procjena zadovoljstva izražena je na ljestvici od 1 do 5, pri čemu vrijednost 1 označava nedovoljnu razinu (nezadovoljstvo), 2 dovoljnu, 3 dobru, 4 vrlo dobru, a 5 odličnu razinu zadovoljstva opremljenošću prostora. Uz pojedinačne udjele odgovora, prikazani su i objedinjeni udjeli za niže razine zadovoljstva (1 i 2) te za više razine zadovoljstva (4 i 5). Rezultati pokazuju znatne razlike u percepciji opremljenosti među pojedinim kategorijama javnih prostora. Najviša razina zadovoljstva zabilježena je kod sportsko–rekreacijskih površina, kod kojih polovica ispitanika (50 %) iskazuje visoku ili vrlo visoku razinu zadovoljstva opremljenošću, dok svega 19 % ispitanika navodi nisku razinu zadovoljstva. Relativno visoka razina zadovoljstva prisutna je i kod groblja, gdje 42 % ispitanika navodi visoku razinu zadovoljstva, uz 25 % onih koji iskazuju nezadovoljstvo. Gradski javni parkovi i perivoji pokazuju uravnoteženu raspodjelu odgovora, pri čemu se udio ispitanika nezadovoljnih opremljenošću (33 %) gotovo izjednačava s udjelom zadovoljnih ispitanika (34 %), dok trećina ispitanika ocjenjuje opremljenost kao dobru. Ovakav rezultat upućuje na neujednačenu kvalitetu opreme unutar ove kategorije prostora.

S druge strane, izrazito niska razina zadovoljstva zabilježena je kod stambenih dvorišta te stambenih i/ili kvartovskih parkova. Kod stambenih dvorišta čak 79 % ispitanika iskazuje nisku razinu zadovoljstva opremljenošću, dok tek 4 % navodi visoku razinu zadovoljstva. Sličan obrazac prisutan je i kod stambenih i kvartovskih parkova, gdje 77 % ispitanika izražava nezadovoljstvo, što upućuje na značajan nedostatak adekvatne opreme i sadržaja u tim prostorima.

Zelene i javne površine javnih ustanova te prostori zdravstvenih ustanova također su ocijenjeni pretežito negativno, s više od 60 % ispitanika koji navode nisku razinu zadovoljstva opremljenošću. Parkovi za pse i prostori odgojno–obrazovnih ustanova bilježe nešto povoljnije, ali i dalje dominantno negativne ocjene, s udjelima nezadovoljstva od 57 %, odnosno 56 %. Umjereno povoljnija percepcija opremljenosti vidljiva je kod šetališta i promenada, gradskih plaža i kupališta te park–šuma i urbanih šuma, gdje se bilježi uravnoteženija raspodjela odgovora. Kod park–šuma i urbanih šuma zabilježen je i najviši udio pozitivnih ocjena unutar ove skupine (24 %), što upućuje na relativno dobru opremljenost i funkcionalnost ovih prostora. Dječja igrališta te trgovi i drugi otvoreni prostori također pokazuju srednju razinu zadovoljstva opremljenošću, uz prevladavanje negativnih ocjena, ali i zamjetan udio ispitanika koji iskazuju visoku razinu zadovoljstva (23 %, odnosno 24 %). Ovi rezultati upućuju na potencijal za unapređenje kvalitete opreme, ali i na prepoznatu vrijednost ovih prostora u svakodnevnom životu stanovnika. Zaključno, rezultati ukazuju na to da su ispitanici najzadovoljniji opremljenošću sportskih i rekreacijskih površina, dok se najveći stupanj nezadovoljstva bilježi kod stambenih dvorišta i kvartovskih parkova. Takvi nalazi naglašavaju potrebu za ravnomjernijim ulaganjem u opremanje javnih zelenih površina na razini mjesnih odbora, s ciljem poboljšanja njihove funkcionalnosti i kvalitete korištenja.

Nadalje, ispitanike je pitano da navedu konkretne lokacije za nekvalitetno i/ili izrazito nekvalitetne. Analiza odgovora ispitanika na pitanje o kvaliteti javnih (zelenih) površina na području Grada Zadra, temeljena na prikupljenim otvorenim komentarima, ukazuje na izraženu razinu nezadovoljstva, osobito u dijelovima grada izvan užeg središta. Ispitanici koji su kvalitetu javnih zelenih površina ocijenili kao nekvalitetnu ili izrazito nekvalitetnu najčešće ističu nedostatak uređenih, dostupnih i funkcionalnih zelenih prostora u svojim kvartovima, pri čemu se ponavljaju navodi o zapuštenosti, neodržavanju i nedovoljnoj opremljenosti postojećih površina. Javne zelene površine pritom se percipiraju kao važan element svakodnevnog života i kvalitete stanovanja, a njihovo stanje izravno utječe na doživljaj grada i osjećaj ugođe u prostoru.

Dodatna analiza više od 300 važećih otvorenih odgovora omogućila je identifikaciju i kvantifikaciju najčešće spominjanih problema, ali i širok raspon konkretnih lokacija i gradskih četvrti koje ispitanici percipiraju kao problematične. Najveći broj komentara odnosi se na opću kritiku stanja javnih zelenih i urbanih površina (oko 81 odgovor), pri čemu se izražava opći doživljaj zapuštenosti prostora, nedostatka sustavnog održavanja i neujednačenog ulaganja u javni prostor.

Problemi neravnomjerne prostorne raspodjele zelenih površina, zabilježeni u oko 37 odgovora, najčešće su vezani uz Bili brig, Petriće, Borik, Arbanase, Stanove, Smiljevac, Voštarnicu, Jazine i šire područje Poluotoka, ali se u manjem broju komentara spominju i Crvene kuće, Bokanjac, Plovanija, Gaženica, Diklo, Puntamika, Vidikovac i Relja. U tim se dijelovima grada ističe nedostatak kvartovskih parkova i manjih zelenih površina dostupnih pješice, kao i zapuštenost međublokovskih prostora i rubnih zelenih površina.

Nedostatak urbane opreme i funkcionalnosti zelenih površina (oko 24 odgovora) ispitanici vežu uz parkove i otvorene javne prostore na Višnjiku, dijelove Borika i Puntamike, ali i manje, raspršene zelene površine u različitim kvartovima koje nemaju osnovne elemente poput klupa, hlada, sjenila, dječjih i rekreacijskih sadržaja. Posebno se naglašava problem nedostatka hlada i ugodnih mikroklimatskih uvjeta tijekom ljetnih mjeseci.

Problem lošeg održavanja (oko 21 odgovor) često se veže uz dvorišta i zelene površine unutar stambenih blokova na Voštarnici, dijelove Bilog briga, Smiljevca i Stanova, ali se sporadično spominju i Relja, Jazine, Gaženica i Crno, pri čemu se ističu neuređene travnate površine, prisutnost korova i izostanak redovitog održavanja. Ovi komentari ukazuju na operativne nedostatke u sustavu održavanja, ali i na dugotrajnije zapuštanje pojedinih prostora.

Komentari vezani uz parkove i prostore za pse (oko 18 odgovora) najčešće se odnose na park za pse na Višnjiku, no u manjoj mjeri spominju se i Borik, Smiljevac i pojedine lokacije u širem gradskom području, pri čemu ispitanici naglašavaju nedostatnu veličinu, opremljenost i održavanje tih prostora.

Najrjeđe, ali indikativni, su komentari koji upućuju na opći nedostatak zelenih površina ili parkova (oko 8 odgovora), bez preciznog navođenja lokacije ili uz općenite reference na "kvart", "naselje" ili "rubne dijelove grada". Ovi odgovori dodatno potvrđuju da dio građana doživljava nedostatak zelenih površina kao strukturni problem gradskog razvoja. Sintezom kvalitativnih i kvantitativnih nalaza, uz uključenje najčešće i rjeđe spominjanih lokacija, može se zaključiti da nezadovoljstvo građana nije usmjereno isključivo na količinu zelenih površina, već ponajprije na njihovu dostupnost, prostornu raspodjelu, razinu održavanja i funkcionalnu kvalitetu. Posebno je izraženo nezadovoljstvo u stambenim i rubnim dijelovima grada te u kvartovima izvan glavnih turističkih zona, što jasno ukazuje na prostorne nejednakosti u razvoju i upravljanju javnim zelenim površinama. Dobiveni rezultati predstavljaju snažnu empirijsku podlogu za definiranje ciljeva i mjera Strategije zelene urbane obnove Grada Zadra, osobito u dijelu koji se odnosi na ciljano unaprjeđenje zapostavljenih kvartova, razvoj novih kvartovskih parkova, obnovu međublokovskih zelenih prostora i unapređenje sustava održavanja javnih (zelenih) površina.

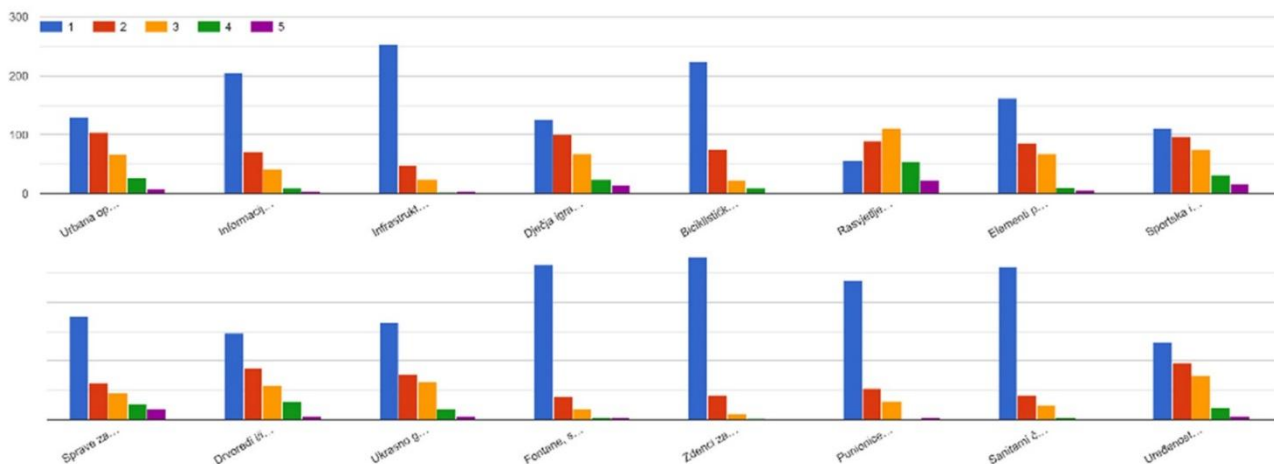

Tablica 13. Prioritetni kvartovi, identificirani problemi i preporučene mjere SZUO-a.

KVART / PODRUČJE	IDENTIFICIRANI PROBLEMI	PREPORUČENE MJERE SZUO	PRIORITET
Bili brig	Nedostatak kvartovskih parkova; zapuštene zelene površine; manjak hlada i urbane opreme	Uspostava novog kvartovskog parka; uređenje zelenih džepova; sadnja drvoreda i ugradnja urbane opreme	Vrlo visok
Voštarnica	Zapušteni međublokovski prostori; loše održavanje zelenih površina; nedostatak funkcionalnosti	Obnova međublokovskih zelenih prostora; uređenje zelenih džepova; poboljšanje održavanja	Vrlo visok
Smiljevac	Neravnomjerna raspodjela zelenih površina; loše održavane travnate površine; manjak sadržaja	Razvoj kvartovskog parka manjeg opsega; uređenje postojećih zelenih površina; dodavanje urbane opreme	Vrlo visok
Petrići	Nedostatak dostupnih zelenih površina; zapušteni javni prostori u stambenim zonama	Prenamjena neiskorištenih površina u zelene prostore; krajobrazno uređenje kvartovskih zona	Vrlo visok
Stanovi	Manjak parkovnih površina; slaba pješačka povezanost zelenih prostora	Uspostava zelenih koridora; uređenje kvartovskih parkova i drvoreda	Vrlo visok
Borik	Nedovoljna kvaliteta i oprema zelenih površina; manjak hlada; pritisak turizma	Rekonstrukcija postojećih parkova; sadnja drvoreda; poboljšanje mikroklimatskih uvjeta	Srednje visok
Višnjik	Neadekvatni parkovi za pse; nedostatak hlada; nedovoljna opremljenost	Proširenje i opremanje specijaliziranih zelenih prostora; dodatna sadnja visokog zelenila	Srednje visok
Arbanasi	Nedostatak manjih zelenih površina; slaba funkcionalnost postojećih prostora	Uređenje zelenih džepova i manjih javnih prostora; poboljšanje održavanja	Srednje visok
Jazine / Poluotok	Visoki udio nepropusnih površina; toplinski stres; opterećenje javnog prostora	Uvođenje plavo-zelene infrastrukture; ozelenjivanje trgova i javnih površina	Srednje visok
Relja	Zapuštena dvorišta i manji zeleni prostori; nedostatak urbane opreme	Obnova međublokovskih prostora; uređenje zelenih džepova	Srednji
Plovanija	Nedovoljna opremljenost zelenih površina; slab identitet javnog prostora	Uređenje manjih parkova; dodavanje urbane opreme i hlada	Srednji
Bokanjac	Nedostatak većih zelenih površina; fragmentiranost prostora	Planiranje kvartovskog parka; povezivanje zelenih površina	Srednji
Gaženica	Loše održavanje zelenih površina; manjak hlada	Krajobrazno uređenje; sadnja drvoreda; poboljšanje održavanja	Srednji
Crvene kuće	Ograničena dostupnost zelenih površina; zapušteni rubni prostori	Uređenje novih zelenih džepova; prenamjena degradiranih površina	Srednji
Diklo / Puntamika	Nedostatak zelenih koridora; manjak hlada uz prometnice	Uspostava drvoreda; razvoj linearne zelene infrastrukture	Srednji
Vidikovac / Crno	Rjeđe spominjani problemi; lokalni nedostaci zelenila	Ciljane manje intervencije; lokalno ozelenjivanje	Nizak

Molimo ocijenite zadovoljstvo opremljenošću javnih (zelenih) površina na području Vašeg mjesnog odbora (1- Izrazito nezadovoljan/-na; 5 - Izrazito zadovoljan/-na).

Grafički prikaz 14. Evaluacija zadovoljstva opremljenošću javnih (zelenih) površina – rezultati ispitivanja.

Tablica 14. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (ii).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Urbana oprema (klupe, koševi, stolovi)	39	31	20	8	2	71	10
2.	Informacijske table	61	21	13	3	1	82	4
3.	Infrastrukturni elementi (električni)	76	15	7	1	1	91	2
4.	Dječja igrališta (prilagođena)	38	30	21	7	4	68	11
5.	Biciklistička infrastruktura	67	23	7	3	1	90	4
6.	Rasvjetljenost (rasvjetna tijela)	17	27	33	16	7	44	23
7.	Elementi pristupačnosti	48	26	20	4	2	74	6
8.	Sportska igrališta	33	30	23	10	5	63	15
9.	Sprave za vježbanje na otvorenome	53	19	14	9	6	78	15
10.	Drvoređi i/ili stablašice	45	26	18	9	2	71	11
11.	Ukrasno grmlje i/ili cvjetni travnjaci	50	23	19	6	2	73	8
12.	Fontane, skulpture i sl.	79	12	6	1	1	91	2
13.	Zdenci za pitku vodu	83	13	3	1	1	96	2
14.	Punionice za električna vozila	72	16	10	1	2	88	3
15.	Sanitarni čvorovi	78	13	8	1	1	91	2
16.	Uređenost hodnih ploha (popločenje)	40	29	23	6	2	69	8

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Za razliku od prethodnog primjera, u kojem se analiza odnosila na zadovoljstvo opremljenošću prema tipologiji javnih i zelenih površina, ova tablica prikazuje procjenu zadovoljstva ispitanika pojedinim elementima opremljenosti javnih (zelenih) površina na području njihova mjesnog odbora. Procjene su izražene na ljestvici od 1 do 5, pri čemu vrijednost 1 označava nedovoljnu razinu zadovoljstva, 2 dovoljnu, 3 dobru, 4 vrlo dobru, a 5 odličnu razinu zadovoljstva. Uz pojedinačne udjele odgovora, prikazani su i objedinjeni prevladavajući udjeli za niže razine zadovoljstva (1 i 2) te više razine zadovoljstva (4 i 5).

Rezultati ukazuju na pretežito negativnu percepciju opremljenosti većine analiziranih elemenata. Najnepovoljnije su ocijenjeni infrastrukturni elementi, poput električne infrastrukture, kod kojih čak 91 % ispitanika iskazuje nisku razinu zadovoljstva. Jednako visok udio nezadovoljstva zabilježen je i kod fontana, skulptura i sličnih elemenata (91 %), sanitarnih čvorova (91 %) te zdenca za pitku vodu, koji bilježe najviši udio negativnih ocjena (96 %). Visok stupanj nezadovoljstva prisutan je i kod biciklističke infrastrukture (90 %) te punionica za električna vozila (88 %), što upućuje na njihovu nedostatnost ili slabu dostupnost na razini mjesnih odbora.

Urbana oprema, poput klupa, koševa i stolova, također je pretežito negativno ocijenjena, s 71 % ispitanika koji iskazuju nezadovoljstvo njezinim stanjem i zastupljenošću. Sličan obrazac prisutan je i kod drvoreda i stablašica (71 %), ukrasnog grmlja i cvjetnih travnjaka (73 %) te uređenosti hodnih ploha (69 %), što ukazuje na potrebu za sustavnijim održavanjem i obnovom osnovnih elemenata prostora. Elementi pristupačnosti, uključujući prilagođenu infrastrukturu za osobe smanjene pokretljivosti, ocijenjeni su nezadovoljavajuće od strane 74 % ispitanika, dok su prilagođena dječja igrališta također pretežito negativno percipirana (68 %). Sportska igrališta i sprave za vježbanje na otvorenom bilježe nešto povoljnije, ali i dalje većinski negativne ocjene, s udjelima nezadovoljstva od 63 %, odnosno 78 %. Iznimku u odnosu na ostale elemente predstavlja rasvijetljenost javnih zelenih površina, koja pokazuje uravnoteženiju raspodjelu odgovora. Iako 44 % ispitanika i dalje iskazuje nezadovoljstvo rasvjetnim tijelima, relativno visok udio ispitanika (23 %) navodi visoku ili vrlo visoku razinu zadovoljstva, što je ujedno i najveći udio pozitivnih ocjena među svim analiziranim elementima opremljenosti.

Ukupno gledano, rezultati upućuju na zaključak da ispitanici iskazuju nisku razinu zadovoljstva opremljenošću većine elemenata javnih zelenih površina na razini mjesnih odbora. Posebno su izraženi nedostaci u pogledu infrastrukturnih i servisnih elemenata, dok nešto povoljnije ocjene bilježe osnovni elementi poput rasvjete i sportskih sadržaja. Ovi rezultati naglašavaju potrebu za ciljanim i planskim ulaganjima u unapređenje opremljenosti javnih (zelenih) površina, u skladu s potrebama i očekivanjima lokalnog stanovništva.

Tablica 15. Lokacije s izraženim negativnim elementima i implikacije za SZUO.

PODRUČJE	PROBLEMI	TUMAČENJE PROBLEMA	IMPLIKACIJE ZA SZUO
Stanovi	Neuređeni ili nepostojeći javni i zeleni prostori; zapuštenost	Dugotrajan izostanak sustavnog planiranja javnih površina u stambenom kvartu	Prioritetna revitalizacija javnih i zelenih prostora; razvoj kvartovskog parka
Stambeni kvartovi izvan centra	Zanemarenost, manjak uređenih javnih prostora	Prostorne nejednakosti između središta i periferije	Ravnomjernija raspodjela intervencija zelene urbane obnove
Neprofilirane javne površine	Nejasna namjena, estetska zapuštenost	Nedostatak koncepta i identiteta javnog prostora	Preoblikovanje prostora kroz zelenu i plavo-zelenu infrastrukturu
Širi urbani prostor Grada Zadra	Usporedbe s drugim gradovima; manjak reprezentativnih prostora	Niska razina urbanog standarda u percepciji građana	Strateško jačanje kvalitete i identiteta javnih prostora
Pojedini trgovi i otvoreni prostori	Nedostatak sadržaja, hlada i elemenata boravka	Prostori ne prilagođeni svakodnevnom korištenju	Uvođenje zelenila, urbane opreme i rješenja temeljenih na prirodi

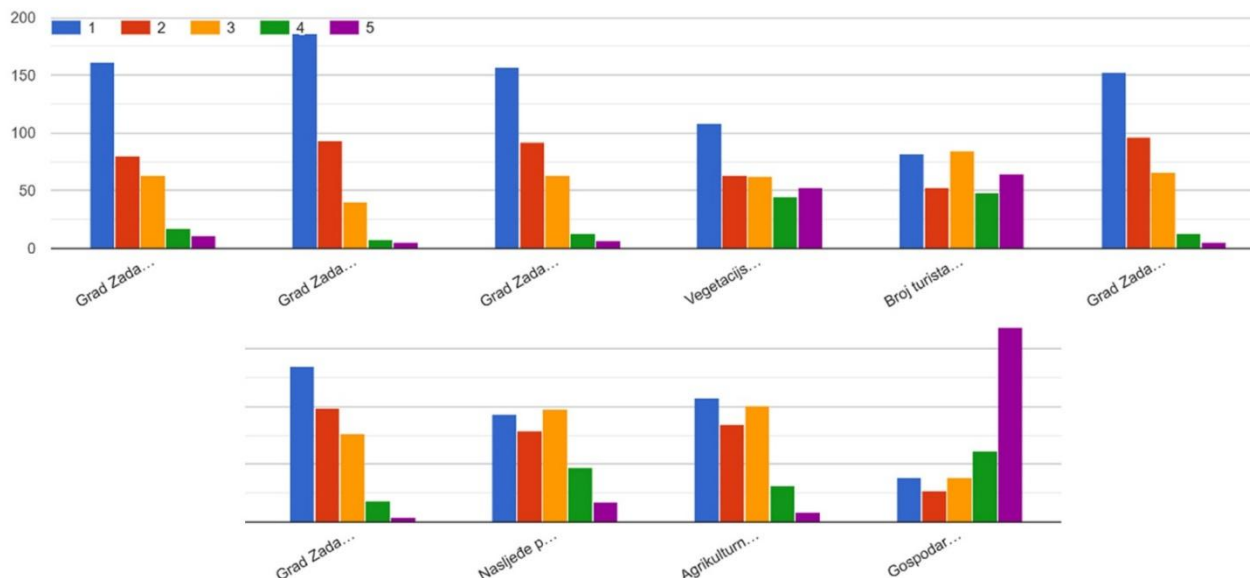
Nadalje, ispitanicima je postavljeno pitanje da odgovore da li su nezadovoljni i/ili izrazito nezadovoljni s određenim lokacijama koje objedinjuju najviše negativnih elemenata. Analiza odgovora ispitanika na pitanje o lokacijama koje objedinjuju najveći broj negativnih elemenata u javnom prostoru pokazuje da se percipirani problemi ne odnose isključivo na zelene površine, već na širi kvalitet prostora, uključujući oblikovanje, održavanje, funkcionalnost i odnos prema javnim sadržajima. Ispitanici pritom često uspoređuju Zadar s drugim gradovima te izražavaju nezadovoljstvo izostankom osnovnih urbanih elemenata, kvalitetnih trgova, uređenih javnih prostora i suvremenih rješenja koja bi doprinijela identitetu i ugodnosti gradskog prostora.

Iz odgovora je vidljivo da se negativni elementi koncentriraju u pojedinim stambenim i javnim zonama, ali i da se problem često percipira kao strukturni, odnosno kao posljedica dugotrajnog izostanka sustavnog i promišljenog upravljanja javnim prostorom. Pojedini odgovori ne navode samo konkretnu lokaciju, već ukazuju na širi problem zanemarivanja javnog prostora, neuređenosti i nedostatka osnovnih urbanih sadržaja koji su u drugim gradovima prepoznati kao standard (trgovi, fontane, uređeni parkovi, zone boravka). Konkretno lokacije koje se najčešće spominju obuhvaćaju Stanove, gdje ispitanici navode da kvalitetni javni i zeleni prostori praktički ne postoje ili su izrazito zapušteni, šire stambene zone izvan centra grada, koje se percipiraju kao infrastrukturno i prostorno zanemarene, te pojedine javne površine bez jasne namjene ili identiteta, koje se doživljavaju kao neuređene, nefunkcionalne i estetski zapostavljene. U dijelu odgovora izražava se i nezadovoljstvo izostankom reprezentativnih javnih prostora na razini cijelog grada, uz osjećaj da Zadar ne koristi puni potencijal svojih javnih površina.

Sinteza ovih odgovora upućuje na to da ispitanici negativne elemente ne vežu isključivo uz pojedinačne nedostatke (npr. manjak zelenila ili opreme), već ih promatraju kao dio šire slike neusklađenog i nedovoljno oblikovanog urbanog prostora. Takva percepcija dodatno potvrđuje potrebu da se Strategija zelene urbane obnove ne usmjeri samo na povećanje količine zelenih površina, već i na sveobuhvatno poboljšanje kvalitete javnog prostora, uključujući njegovu funkcionalnost, identitet, estetsku vrijednost i prilagođenost potrebama korisnika.

Molimo odgovorite slažete li se sa sljedećim izjavama (1-Izrazilo se ne slažem; 5-Izrazilo se slažem).

Grafički prikaz 15. Evaluacija kvalitetnih obilježja zelene infrastrukture – rezultati ispitivanja.

Tablica 16. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (ii).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Grad Zadar ima prepoznatljiva obilježja zelenog identiteta	48	24	19	5	3	72	8
2.	Grad Zadar ima prepoznatljivu mrežu povezanih javnih (zelenih) površina	56	28	12	2	2	84	4
3.	Grad Zadar ima prepoznatljiva vegetacijska obilježja	47	28	19	4	2	75	6
4.	Vegetacijska obilježja doprinose čitljivosti i/ili orijentaciji u prostoru	32	19	19	14	16	51	30
5.	Broj turista utječe na privlačnost javnih (zelenih) površina	25	16	25	14	20	41	34
6.	Grad Zadar ima prepoznatljivu i ujednačenu urbanu opremu	46	29	20	4	2	75	6
7.	Grad Zadar ima ujednačeni izgled Informacijskih – komunikacijskih elemenata	40	30	23	6	1	70	7
8.	Naslijeđe parkovne arhitekture je baštinjeno i očuvano	28	24	29	14	5	52	19
9.	Agrikulturno naslijeđe je baštinjeno i očuvano (npr. suhozidi)	32	25	30	10	3	57	13
10.	Gospodarenje otpadom utječe na privlačnost javnih (zelenih) površina	11	8	11	18	51	19	69

TUMAČ OZNAKA

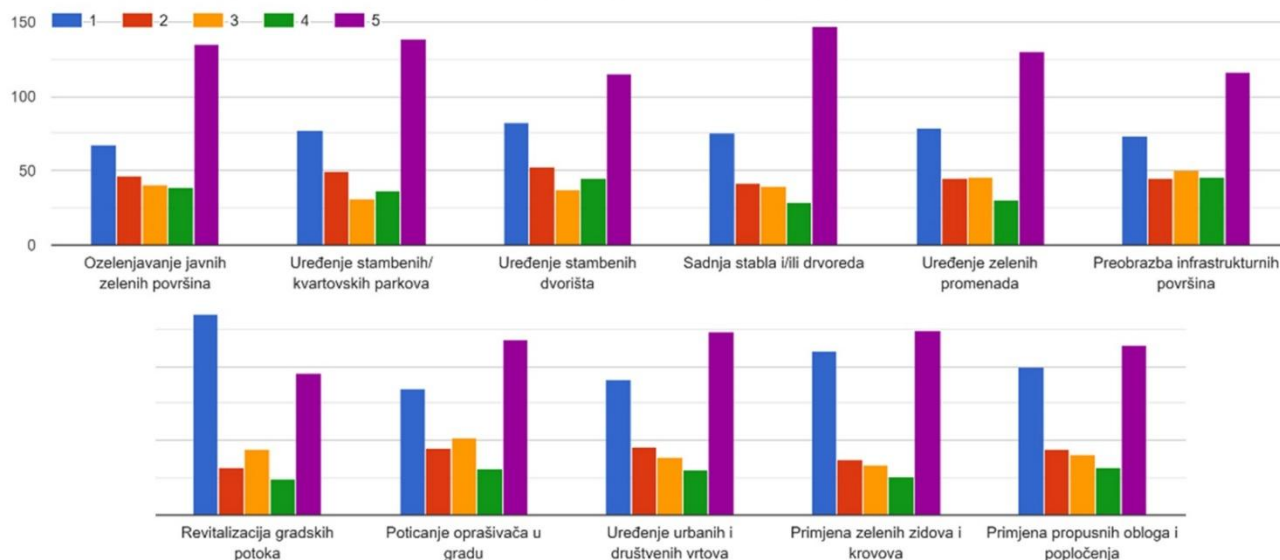
	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje stavove ispitanika o obilježjima zelenog identiteta Grada Zadra te o čimbenicima koji utječu na percepciju i privlačnost javnih (zelenih) površina. Stavovi su izraženi na ljestvici slaganja od 1 do 5, pri čemu vrijednost 1 označava potpuno neslaganje s navedenom tvrdnjom, dok vrijednost 5 označava potpuno slaganje. Uz pojedinačne udjele odgovora, prikazani su i objedinjeni udjeli neslaganja (kategorije 1 i 2) te slaganja (kategorije 4 i 5). Rezultati upućuju na to da većina ispitanika ne prepoznaje Grad Zadar kao grad s jasno definiranim i prepoznatljivim zelenim identitetom. Najizraženije neslaganje zabilježeno je kod tvrdnje da Grad Zadar ima prepoznatljivu mrežu povezanih javnih zelenih površina, s 84 % ispitanika koji se s tom tvrdnjom ne slažu. Slično tome, visok udio neslaganja prisutan je i kod tvrdnji o postojanju prepoznatljivih obilježja zelenog identiteta (72 %) te jasno izraženih vegetacijskih obilježja (75 %).

Tvrdnja da vegetacijska obilježja doprinose čitljivosti i orijentaciji u prostoru pokazuje uravnoteženiju raspodjelu odgovora, iako i dalje prevladava neslaganje (51 %). Istodobno, gotovo trećina ispitanika (30 %) izražava slaganje s navedenom tvrdnjom, što upućuje na djelomično prepoznavanje uloge vegetacije u strukturiranju prostora. Stavovi ispitanika o utjecaju broja turista na privlačnost javnih zelenih površina također su podijeljeni. Dok 41 % ispitanika ne izražava slaganje s navedenom tvrdnjom, 34 % ispitanika smatra da broj turista ima utjecaj na privlačnost tih prostora, što ukazuje na različite percepcije utjecaja turizma. Ujednačenost urbane opreme i informacijskih-komunikacijskih elemenata percipirana je nepovoljno. Većina ispitanika ne slaže se s tvrdnjom da Grad Zadar ima prepoznatljivu i ujednačenu urbanu opremu (75 %), kao ni s tvrdnjom o ujednačenom izgledu informacijskih i komunikacijskih elemenata (70 %), što dodatno potvrđuje izostanak koherentnog vizualnog identiteta u javnom prostoru. Kada je riječ o očuvanosti prostornog naslijeđa, više od polovice ispitanika ne slaže se s tvrdnjom da je naslijeđe parkovne arhitekture adekvatno očuvano (52 %), dok se sličan obrazac bilježi i kod agrikulturnog naslijeđa, poput suhozida (57 %). Za razliku od navedenih tvrdnji, kod pitanja o utjecaju gospodarenja otpadom na privlačnost javnih zelenih površina zabilježena je visoka razina slaganja. Ukupno 69 % ispitanika slaže se ili se u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom, čime se gospodarenje otpadom izdvaja kao jedan od ključnih čimbenika u percepciji kvalitete javnog prostora. Zaključno, rezultati tablice ukazuju na pretežito negativnu percepciju zelenog identiteta Grada Zadra, uz istodobno jasno prepoznavanje važnosti pojedinih okolišnih i upravljačkih elemenata u oblikovanju kvalitete javnih (zelenih) površina.

Molimo ocijenite praktičnu primjenu rješenja utemeljena na prirodi na području Vašeg mjesnog odbora (1 - Neprimjenjivo; 5 - Primjenjivo).

Grafički prikaz 16. Evaluacija primjene rješenja utemeljenih na prirodi – rezultati ispitivanja.

Tablica 17. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (ii).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Ozelenjavanje javnih zelenih površina	21	14	12	12	41	35	53
2.	Uređenje stambenih/kvartovskih parkova	23	15	9	11	42	38	53
3.	Uređenje stambenih dvorišta	25	16	11	14	35	41	49
4.	Sadnja stabla i/ili drvoreda	23	13	12	9	41	36	50

5.	Uređenje zelenih promenada	24	14	14	9	39	38	48
6.	Preobrazba infrastrukturnih površina	22	14	15	14	35	36	49
7.	Revitalizacija gradskih potoka	41	10	13	7	29	51	36
8.	Poticanje oprašivača u gradu	26	14	16	9	36	40	45
9.	Uređenje urbanih i društvenih vrtova	28	14	12	9	37	42	46
10.	Primjena zelenih zidova i krovova	33	11	10	8	37	44	45
11.	Primjena propusnih obloga i opločenja	30	13	13	10	34	43	44

TUMAČ OZNAKA

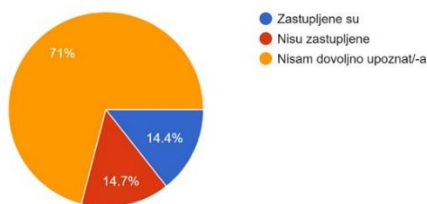
	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Nadalje, Ispitanicima je postavljeno pitanje da ocijene praktičnu primjenu rješenja utemeljenih na prirodi na području njihova mjesnog odbora, pri čemu je procjena izražena na ljestvici od 1 do 5. Vrijednost 1 označava da se rješenje smatra neprimjenjivim, dok vrijednost 5 označava da se smatra primjenjivim. Rezultati su prikazani u tablici, uz pojedinačne postotne udjele odgovora te objedinjene prevladavajuće udjele za nižu razinu primjenjivosti (1 i 2) i višu razinu primjenjivosti (4 i 5). Rezultati pokazuju da ispitanici u najvećoj mjeri prepoznaju mogućnost primjene rješenja utemeljenih na prirodi, osobito onih koja se odnose na unapređenje i proširenje zelenih površina. Najviši udio odgovora koji upućuju na visoku razinu primjenjivosti zabilježen je kod ozelenjivanja javnih zelenih površina te uređenja stambenih i kvartovskih parkova, gdje se 53 % ispitanika izjasnilo da su navedena rješenja primjenjiva ili vrlo primjenjiva. Sličan obrazac vidljiv je i kod sadnje stabala i drvodreda (50 %) te uređenja stambenih dvorišta i preobrazbe infrastrukturnih površina, kod kojih gotovo polovica ispitanika smatra da su takva rješenja primjenjiva u njihovom mjesnom odboru. Uređenje zelenih promenada te primjena propusnih obloga i popločenja također bilježe relativno visoke udjele pozitivnih odgovora, s udjelima primjenjivosti između 44 % i 48 %, što upućuje na prepoznati potencijal ovih mjera u poboljšanju funkcionalnosti i kvalitete javnog prostora. Nešto niža razina percipirane primjenjivosti zabilježena je kod revitalizacije gradskih potoka, gdje većina ispitanika (51 %) smatra da su takva rješenja teško ili uopće neprimjenjiva. Ipak, više od trećine ispitanika (36 %) prepoznaje mogućnost njihove primjene, što upućuje na podijeljene stavove i moguće prostorne ili infrastrukturne ograničenja.

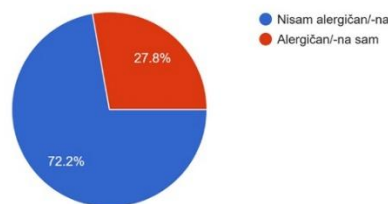
Mjere poput poticanja oprašivača u gradu, uređenja urbanih i društvenih vrtova te primjene zelenih zidova i krovova bilježe umjerenu razinu prihvaćenosti, pri čemu se udio odgovora koji upućuju na visoku primjenjivost kreće između 45 % i 46 %. Istodobno, značajan udio ispitanika ove mjere ocjenjuje kao teško primjenjive, što može upućivati na nedostatak informacija, iskustva ili odgovarajućih prostornih preduvjeta. Zaključno, rezultati upućuju na to da ispitanici u većoj mjeri prepoznaju primjenjivost rješenja utemeljenih na prirodi koja se odnose na ozelenjivanje, sadnju stabala i uređenje postojećih zelenih površina, dok su rješenja koja zahtijevaju složenije infrastrukturne zahvate ili dugoročnije planiranje percipirana kao manje primjenjiva. Ovi nalazi naglašavaju potrebu za prilagodbom i jasnijim komuniciranjem potencijala pojedinih mjera na lokalnoj razini.

Znate li da su na području Vašeg mjesnog odbora zastupljene invazivne vrste.
334 responses

Molimo navedite da li ste alergični na pelud biljnih vrsta.
331 responses

Grafički prikaz 17. Invazivne vrste i alergenost na pelud biljnih vrsta – rezultati ispitivanja.

Nadalje, ispitanicima je postavljeno pitanje o zastupljenosti invazivnih biljnih vrsta na području njihova mjesnog odbora. Rezultati pokazuju da 71,0 % ispitanika navodi kako nije dovoljno upoznato s prisutnošću stranih invazivnih vrsta, što upućuje na nisku razinu informiranosti građana o ovom ekološkom pitanju. Istodobno, 14,4 % ispitanika smatra da su invazivne vrste zastupljene, dok 14,7 % ispitanika navodi da nisu zastupljene, pri čemu su ova dva odgovora gotovo jednako zastupljena.

Tablica 18. Najčešće navedene invazivne i alohtone vrste u ispitivanju javnog mnijenja.

NAZIVI VRSTE		PREPOZNATI PROBLEMI I POVEZANOST SA SZUO	
HRVATSKI NAZIV	LATINSKI NAZIV	VRSTA PROBLEMA	IMPLIKACIJE ZA SZUO
Pajasen	<i>Ailanthus altissima</i>	Invazivna drvenasta vrsta u urbanom prostoru	Sustavno uklanjanje, sprječavanje regeneracije, zamjena autohtonim vrstama
Ambrozija	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	Invazivna i alergena biljka	Redovito uklanjanje, košnja, povezivanje s javnozdravstvenim mjerama
Bagrem	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Alohtona, invazivna drvenasta vrsta	Kontrola širenja i postupna zamjena prikladnim vrstama
Alepski bor	<i>Pinus halepensis</i>	Upravljanje vegetacijom / sigurnosni i požarni rizici	Stručna procjena stanja, ciljano gospodarenje i obnova
Pampas trava	<i>Cortaderia selloana</i>	Invazivna ukrasna vrsta	Uklanjanje i ograničavanje sadnje
Tekoma (trubač)	<i>Campsis radicans</i>	Invazivna penjačica	Kontrola rasta i zamjena neinvazivnim vrstama
Tropska zelena alga	<i>Caulerpa taxifolia</i>	Invazivna morska vrsta	Monitoring i suradnja s nadležnim institucijama
Plavi rak	<i>Callinectes sapidus</i>	Invazivna morska vrsta	Praćenje i informiranje javnosti
Tamna mramornica	<i>Siganus luridus</i>	Alohtona tropska vrsta ribe	Praćenje ekoloških učinaka

Sljedeće pitanje se odnosilo da li su na području njihovog mjesnog odbora zastupljene invazivne vrste. Analiza odgovora ispitanika koji su naveli konkretne lokacije i/ili vrste invazivnih organizama pokazuje da građani problem invazivnih vrsta prvenstveno percipiraju kroz kopnene biljne vrste koje su vizualno dominantne i široko rasprostranjene, dok su navodi o invazivnim vrstama u morskom okolišu rjeđi i pojavljuju se sporadično. Otvoreni odgovori iz stupca B upućuju na to da ispitanici češće navode nazive vrsta, dok se lokacije pojavljuju rjeđe i uglavnom opisno, što ukazuje na potrebu sustavnijeg kartiranja i praćenja prisutnosti invazivnih vrsta u urbanom i obalnom prostoru. Među kopnenim vrstama najčešće se navodi pajasen (*Ailanthus altissima*), izrazito invazivna drvenasta vrsta koja se lako širi u urbanim i rubnim zonama, osobito na zapuštenim, neodržavanim i poremećenim površinama. Njegova učestala pojavnost u odgovorima potvrđuje da je riječ o vrsti koju građani jasno prepoznaju kao problematičnu, zbog negativnog utjecaja na urbani krajobraz, autohtonu vegetaciju i stabilnost zelenih površina.

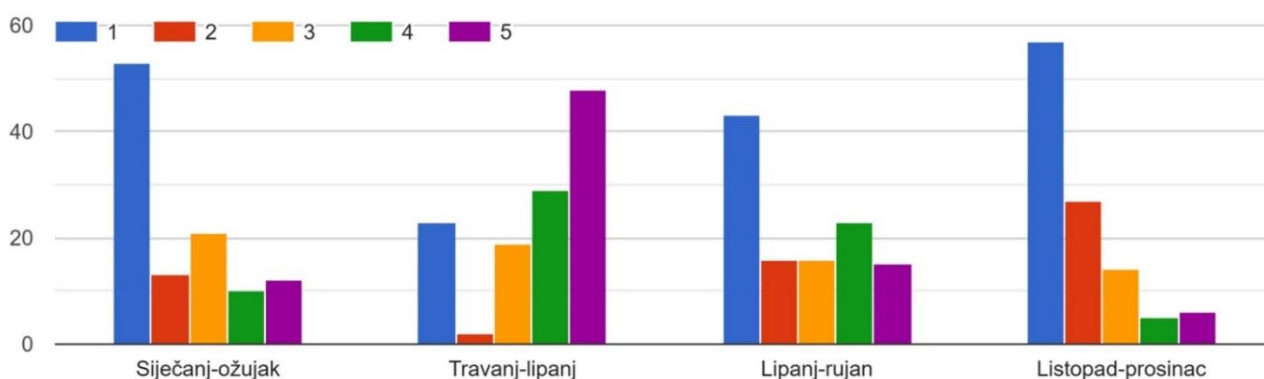
Uz pajasen, učestalo se navodi i ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*), invazivna i izrazito alergena jednogodišnja biljka koja se pojavljuje na nekositim i zapuštenim površinama te predstavlja značajan javnozdravstveni i okolišni problem. U manjem broju odgovora spominje se i bagrem (*Robinia pseudoacacia*), alohtona drvenasta vrsta koja se širi u prijelaznim i rubnim zonama zelenih površina. Sporadično se navode i druge biljne vrste, poput alepskog bora (*Pinus halepensis*), koji se u odgovorima percipira kao problematičan u kontekstu upravljanja vegetacijom i sigurnosti, te pojedine invazivne ukrasne i penjačice, poput pampas trave (*Cortaderia selloana*) i tekome (*Campsis radicans*), koje se javljaju u manjem broju navoda, ali ukazuju na potrebu kontrole sadnje i širenja neautohtonih vrsta u urbanom prostoru.

U jednom odgovoru zabilježeno je navođenje invazivnih vrsta u morskom okolišu, konkretno *Caulerpa taxifolia* (invazivna tropska zelena alga), plavog raka (*Callinectes sapidus*) te tamne mramornice (*Siganus luridus*), tropske vrste ribe prisutne u Sredozemlju. Iako se radi o pojedinačnom navodu, njegova prisutnost ukazuje na svijest dijela građana o problemu invazivnih organizama u obalnom i morskom prostoru, koji je sastavni dio ekološkog i prostornog sustava Grada Zadra. Sintezom odgovora može se zaključiti da građani prisutnost invazivnih vrsta najčešće povezuju sa zapuštenim, slabo održavanim i prijelaznim prostorima, koji su istodobno i najosjetljiviji dijelovi urbanog sustava. Ovi nalazi potvrđuju potrebu da Strategija zelene urbane obnove obuhvati ne samo povećanje zelenih površina, već i kontrolu invazivnih vrsta, stručan odabir sadnog materijala i kontinuirano održavanje, kao ključne preduvjete za očuvanje urbane bioraznolikosti i kvalitete prostora.

Preostala pitanja odnosila su se na alergenost i utjecaj aeroalergenih biljaka. Većina ispitanika, njih 72,2 %, izjavila je da nije alergična na aeroalergene biljke, dok je 27,8 % ispitanika navelo da ima alergijske reakcije povezane s aeroalergenima. Ovakva raspodjela odgovora pokazuje da, iako većina građana ne percipira izravan zdravstveni problem, značajan udio stanovništva ipak osjeća negativne učinke aeroalergenih biljaka, što je važno uzeti u obzir u planiranju i upravljanju urbanim zelenim površinama.

Ako ste alergični na pelud biljnih vrsta, molimo ocijenite vremenski intenzitet utjecaja (1-Utjecaj peluda nije izražen/2-Utjecaj peluda je izražen).

Grafički prikaz 18. Vremenski intenzitet utjecaja peluda biljnih vrsta – rezultati ispitivanja.

Tablica 19. Detaljan prikaz kvalitativne evaluacije trenutnog stanja javnih (zelenih) površina (i).

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAVAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Siječanj – ožujak	49	12	19	9	11	61	20
2.	Travanj – lipanj	19	2	16	24	40	21	64
3.	Lipanj – rujun	38	14	14	20	13	52	33
4.	Listopad – prosinac	52	25	13	5	6	77	11

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

U interpretaciji rezultata ispitivanja javnog mnijenja važno je naglasiti da prevladavajući udio odgovora izražen u postotcima predstavlja zbroj ocjena (1) i (2), koje označavaju manji ili slabije izražen utjecaj peludi. Pri tome ocjena 1 znači da utjecaj peludi nije izražen, dok ocjena 5 označava izrazito snažan utjecaj peludi, a više ocjene upućuju na veći intenzitet problema koje ispitanici percipiraju. Na području grada Zadar u razdoblju od siječnja do ožujka, koje se podudara s polinacijom ranih drvenastih vrsta poput čempresa, lijeske i johe, zabilježen je visok prevladavajući udio nižih ocjena. Oko 61 % ispitanika dalo je ocjene (1) i (2), što upućuje na to da većina građana u tom razdoblju ne percipira izražen utjecaj peludi, unatoč objektivnoj prisutnosti aeroalergena. U razdoblju od travnja do lipnja, kada je polinacija najintenzivnija zbog breze, platane, trava i masline, prevladavajući udio nižih ocjena iznosi oko 21 %. To znači da znatan dio ispitanika u ovom razdoblju percipira jači utjecaj peludi, što je u skladu s biološkim maksimumom polinacije i češćim alergijskim tegobama. Tijekom razdoblja od lipnja do rujna, obilježenog djelovanjem trava, kopriva i posebno ambrozije, prevladavajući udio nižih ocjena ponovno raste te iznosi oko 52 %. Ovaj podatak pokazuje da je percepcija utjecaja peludi podijeljena, pri čemu dio stanovništva osjeća izražene tegobe, dok većina ipak procjenjuje da utjecaj nije snažno izražen.

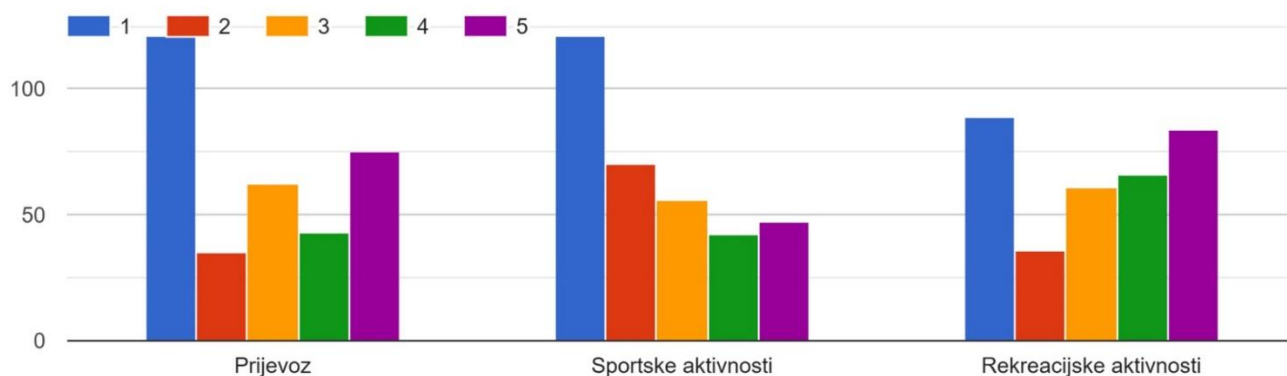

U razdoblju od listopada do prosinca, kada se polinacijska aktivnost većine biljnih vrsta smanjuje, čak oko 77 % ispitanika daje niže ocjene (1 i 2), što jasno upućuje na slab ili zanemariv percipirani utjecaj peludi. U tom dijelu godine eventualni problemi koje građani uočavaju uglavnom nisu povezani s aeroalergenima, već s općim stanjem i održavanjem javnih zelenih površina. Ovakva raspodjela ocjena pokazuje da se subjektivna percepcija utjecaja peludi tijekom godine djelomično podudara s biološkim ciklusima polinacije, ali i da na doživljaj problema utječu individualna osjetljivost te drugi okolišni i sezonski čimbenici.

3. PJEŠAČKO – BIKIKLISTIČKA INFRASTRUKTURA I JAVNI PRIJEVOZ

U svrhu sagledavanja navika, potreba i stavova građana vezanih uz pješačko-biciklističku infrastrukturu i javni prijevoz, provedeno je ispitivanje javnog mnijenja. Ova cjelina usmjerena je na analizu načina korištenja bicikla i drugih oblika mikromobilnosti, učestalosti i izbora prijevoznih sredstava pri dolasku do javnih (zelenih) površina te razloga korištenja motoriziranih oblika prijevoza. Poseban naglasak stavljen je na percepciju stanja, zastupljenosti i budućeg razvoja pješačko-biciklističke infrastrukture, kao i na procjenu elemenata pristupačnosti u javnom prostoru. U nastavku poglavlja prikazani su i interpretirani rezultati pojedinih postavljenih pitanja.

Molimo ocijenite u koju svrhu najčešće koristite bicikl i/ili neki drugi oblik mikromobilnosti (1 - Skoro nikada; 5 - Vrlo često).

Grafički prikaz 19. Svrha najčešćeg korištenja bicikla i/ili nekog drugog oblika mikromobilnosti.

Tablica 20. Svrha, učestalost i vrsta korištenja bicikla i/ili nekog drugog oblika mikromobilnosti.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAVAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
NAJČEŠĆA SVRHA KORIŠTENJA BIKIKLA I/ILI NEKOG DRUGOG OBLIKA MIKROMOBILNOSTI								
1.	Prijevoz	36	10	18	13	22	46	35
2.	Sportske aktivnosti	36	21	17	12	14	57	26
3.	Rekreativne aktivnosti	26	11	18	20	25	37	45

TUMAČ OZNAKA

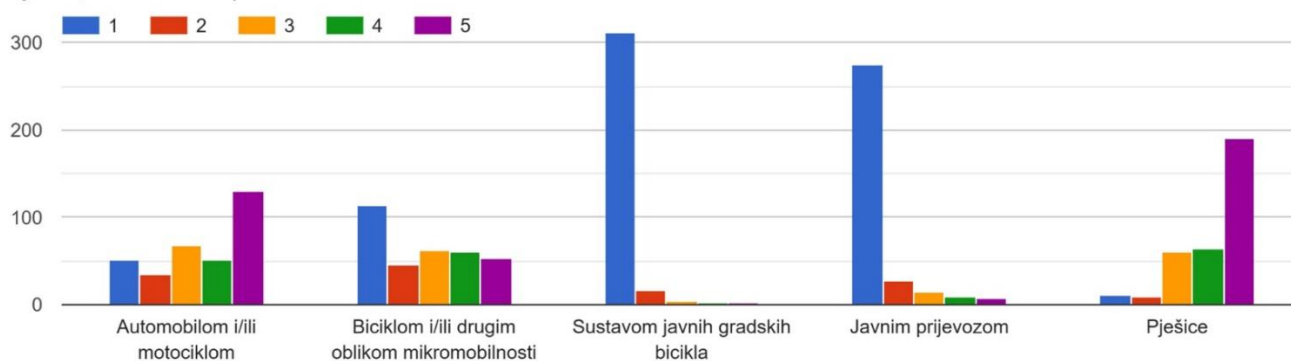
	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Kada je riječ o svrsi korištenja bicikla i mikromobilnosti, korištenje u svrhu prijevoza najčešće je rijetko, što potvrđuje 46 % ispitanika koji su odabrali vrijednosti 1 i 2, dok 35 % ispitanika navodi čestu ili vrlo čestu upotrebu (vrijednosti 4 i 5). Slično tome, korištenje u sportske svrhe također je pretežito rijetko, budući da 57 % ispitanika navodi odgovore u nižim kategorijama učestalosti, dok 26 % bicikl koristi često ili vrlo često. Suprotno navedenom, rekreacijska svrha pokazuje izraženiju učestalost korištenja, pri čemu 45 % ispitanika navodi vrijednosti 4 i 5, dok 37 % ispitanika bicikl i mikromobilnost koristi rijetko ili gotovo nikada. U pogledu učestalosti dolaska do javnih (zelenih) površina, automobil i/ili motocikl imaju dominantnu ulogu, jer 55 % ispitanika navodi da se njima služi često ili vrlo često, dok 25 % to čini rijetko. Bicikl i drugi oblici mikromobilnosti znatno su manje zastupljeni, s 77 % odgovora u kategorijama 1 i 2, dok 34 % ispitanika navodi čestu ili vrlo čestu upotrebu. Sustav javnih gradskih bicikala gotovo se uopće ne koristi, što potvrđuje 98 % odgovora u najnižim kategorijama učestalosti, dok svega 2 % ispitanika navodi čestu upotrebu. Slično tomu, javni prijevoz bilježi vrlo nisku učestalost korištenja, s 90 % odgovora u kategorijama 1 i 2 i tek 5 % u kategorijama 4 i 5.

Nasuprot tome, pješčenje se ističe kao najzastupljeniji način dolaska do zelenih površina, jer 76 % ispitanika navodi da pješice dolazi često ili vrlo često, dok svega 6 % ispitanika pješice dolazi rijetko ili gotovo nikada.

Molimo ocijenite učestalost korištenja prijevoznog sredstva za dolaženje do javnih (zelenih) površina (1 - Vrlo rijetko; 5 - Vrlo često).

Grafički prikaz 20. Učestalost i vrsta korištenja bicikla i/ili nekog drugog oblika mikromobilnosti.

Tablica 21. Svrha, učestalost i vrsta korištenja bicikla i/ili nekog drugog oblika mikromobilnosti.

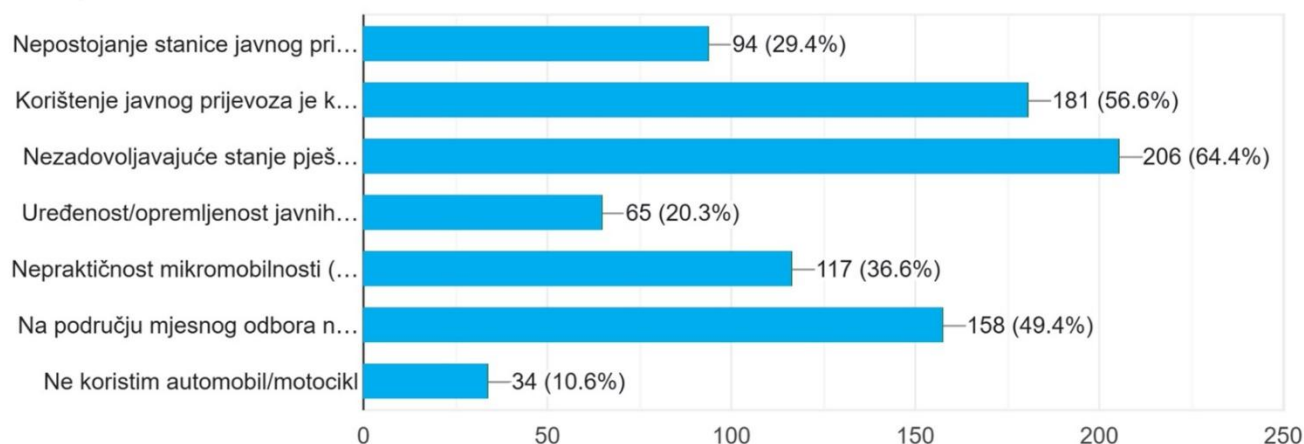
KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
UČESTALOST KORIŠTENJA PRIJEVOZNOG SREDSTVA ZA DOLAŽENJE DO JAVNIH (ZELENIH) POVRŠINA								
1.	Automobilom i/ili motociklom	15	10	20	15	40	25	55
2.	Biciklom i/ili drugim oblik	34	43	19	18	16	77	34
3.	Sustavom javnih gradskih bicikla	93	5	1	1	1	98	2
4.	Javnim prijevozom	82	8	4	3	2	90	5
5.	Pješice	3	3	18	19	57	6	76

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Molimo navedite razloge posjećivanja javnih (zelenih) površina automobilom i/ili motociklom (Moguće više odgovora).

320 responses

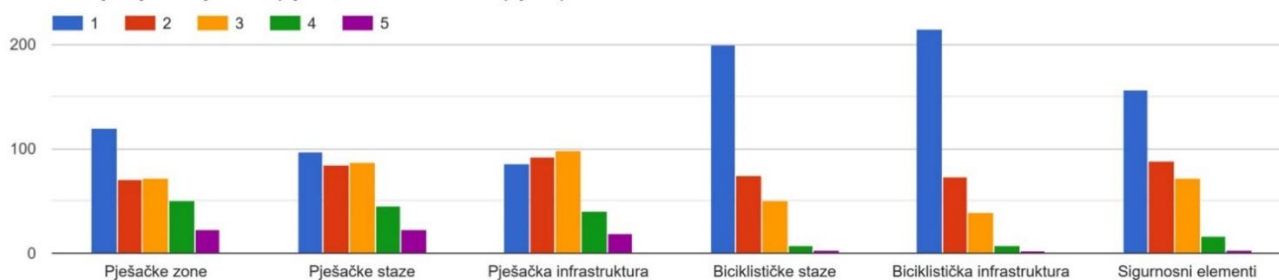

Grafički prikaz 21. Razlozi posjećivanja javnih (zelenih) površina motoriziranim oblicima prijevoza.

Nadalje, ispitanicima je postavljeno pitanje o razlozima posjećivanja javnih (zelenih) površina automobilom i/ili motociklom. Kao najčešći razlog navodi se nezadovoljavajuće stanje pješačko-biciklističke infrastrukture, što je istaknulo 206 ispitanika (64,4 %). Sljedeći po učestalosti razlog odnosi se na složenost i nepraktičnost korištenja javnog prijevoza, koji je navelo 181 ispitanik (56,6 %). Nadalje, 158 ispitanika (49,4 %) kao razlog je navelo nepostojanje odgovarajućih javnih (zelenih) površina na području njihova mjesnog odbora. Nepraktičnost korištenja oblika mikromobilnosti, osobito u kontekstu obiteljskih posjeta, istaknulo je 117 ispitanika (36,6 %). Manji broj ispitanika kao glavni razlog naveo je nepostojanje stanice javnog prijevoza u neposrednoj blizini odredišta (94 ispitanika; 29,4 %) te nedovoljnu uređenost i opremljenost javnih (zelenih) površina (65 ispitanika; 20,3 %). Istodobno, 34 ispitanika (10,6 %) izjavila su da automobil i/ili motocikl ne koriste za posjećivanje javnih (zelenih) površina.

Molimo ocijenite stanje i zastupljenost pješačko-biciklističke infrastrukture na području Vašeg mjesnog odbora (1 - Nezadovoljavajuće/nije zastupljeno; 5 - Odlično/zastupljeno).

Grafički prikaz 22. Stanje i zastupljenost pješačko – biciklističke infrastrukture.

Tablica 22. Detaljan prikaz rezultata stanja i zastupljenosti pješačko – biciklističke infrastrukture.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Pješačke zone	36	21	21	15	7	57	22
2.	Pješačke staze	29	25	26	13	7	54	20
3.	Pješačka infrastruktura	26	27	29	12	6	53	18
4.	Biciklističke staze	59	22	15	2	1	81	3
5.	Biciklistička infrastruktura	64	22	12	2	1	86	3
6.	Sigurnosti elementi	46	36	21	5	1	82	6

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Također je postavljeno pitanje o stanju i zastupljenosti pješačko – biciklističke infrastrukture na području vlastitog mjesnog odbora. Rezultati ocjenjivanja stanja i zastupljenosti pješačko-biciklističke infrastrukture ukazuju na značajne razlike u percepciji pojedinih tipoloških kategorija. Najnepovoljnije ocjene zabilježene su za biciklističku infrastrukturu i biciklističke staze, pri čemu je 86 % ispitanika, odnosno 81 %, dodijelilo ocjene 1 i 2, dok je udio viših ocjena (4 i 5) iznosio svega 3 %. Sličan obrazac uočen je i kod sigurnosnih elemenata, gdje je 82 % ispitanika iskazalo nezadovoljstvo, a tek 6 % dalo pozitivnije ocjene. Pješačke zone, pješačke staze i pješačka infrastruktura ocijenjene su nešto povoljnije u odnosu na biciklističke segmente, no i dalje prevladavaju niže ocjene. Tako je za pješačke zone 57 % ispitanika dodijelilo ocjene 1 i 2, uz 22 % viših ocjena (4 i 5). Slični omjeri zabilježeni su i kod pješačkih staza te pješačke infrastrukture, kod kojih se udio nižih ocjena kreće između 53 % i 54 %, dok udio viših ocjena iznosi između 18 % i 20 %. Dobiveni rezultati upućuju na izražene nedostatke u kvaliteti i zastupljenosti pješačko-biciklističke infrastrukture, osobito u segmentima biciklističkih rješenja i sigurnosnih elemenata.

Tablica 23 Prioritetne zone intervencije – pješačko-biciklistička i zelena infrastruktura.

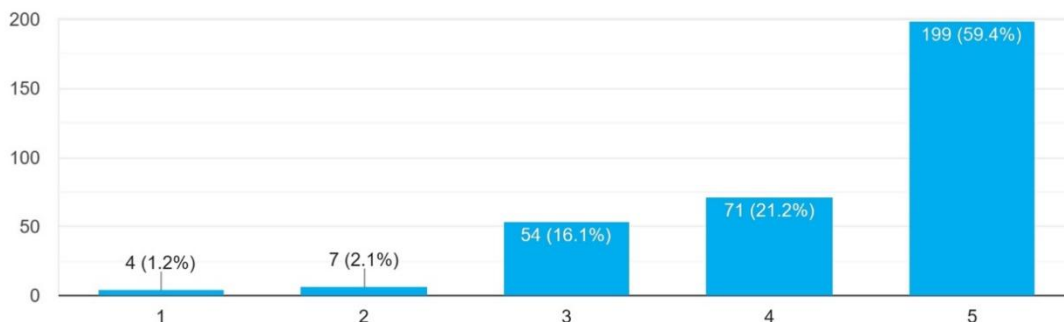
PRIORITETNA ZONA	KLJUČNI IDENTIFICIRANI PROBLEMI	SMJER INTERVENCIJA
Poluotok (uži gradski centar)	Konflikti između pješaka, biciklista i motornog prometa; nedostatak kontinuirane biciklističke infrastrukture; preopterećenost javnog prostora, osobito u turističkoj sezoni	Reorganizacija prometa u korist pješačkog i biciklističkog kretanja, smirivanje prometa, uspostava jasne hijerarhije kretanja, integracija zelene infrastrukture u javne prostore
Obalni potez Borik – Diklo	Prekidi u kontinuitetu pješačkih i biciklističkih staza; neujednačena širina i kvaliteta prometnih površina; slaba povezanost obale s unutarnjim dijelovima naselja	Uspostava kontinuirane obalne šetnice i biciklističke trase, povezivanje plave i zelene infrastrukture, poboljšanje pristupačnosti i rekreacijskih funkcija
Stanovi, Relja, Višnjik	Nedostatak sigurnih prijelaza i jasno definiranih pješačko-biciklističkih pravaca; dominacija automobilskeg prometa; slabija povezanost s javnim i zelenim površinama	Unapređenje lokalne mreže pješačko-biciklističkih veza, smirivanje prometa, povećanje sigurnosti i dostupnosti javnih sadržaja
Glavne prometnice i ključna raskrižja	Barijere za sigurno pješačko i biciklističko kretanje; diskontinuiteti nemotoriziranih koridora	Provedba sigurnosnih intervencija, smanjenje brzina kretanja vozila, osiguranje kontinuiteta pješačko-biciklističkih pravaca i integracija zelene infrastrukture

Na temelju analize kvalitativnih odgovora ispitanika koji su izrazili nezadovoljstvo stanjem pješačko-biciklističke infrastrukture, moguće je izdvojiti više prostorno jasno definiranih prioritetnih zona intervencije na području Grada Zadra. Kao najizraženija prioritetna zona prepoznaje se uži gradski centar – Poluotok, gdje se kumuliraju problemi konflikta između pješaka, biciklista i motornog prometa, nedostatka kontinuirane biciklističke infrastrukture te preopterećenosti javnih prostora, osobito u razdoblju intenzivne turističke aktivnosti. Ovi problemi izravno utječu na sigurnost, dostupnost i kvalitetu boravka te zahtijevaju cjelovit pristup reorganizaciji prometa i jačanju pješačko-biciklističke dominacije. Druga prioritetna zona obuhvaća obalni potez prema Boriku i Diklu, koji ispitanici prepoznaju kao iznimno atraktivan, ali infrastrukturno nedovoljno uređen prostor. Posebno se ističu prekidi u kontinuitetu pješačkih i biciklističkih staza, neujednačena širina i kvaliteta prometnih površina te slaba povezanost obale s unutarnjim dijelovima naselja. Intervencije u ovom području imaju potencijal povezivanja plave i zelene infrastrukture, unapređenja rekreacijskih funkcija i smanjenja ovisnosti o motoriziranom prometu. Kao dodatne prioritetne zone identificirane su urbane četvrti Stanovi, Relja i Višnjik, u kojima se problemi odnose na sigurnost kretanja, nedostatak jasno definiranih pješačko-biciklističkih pravaca, nepovezanost s ključnim javnim i zelenim površinama te dominaciju automobilskeg prometa na lokalnoj razini. Ova područja predstavljaju važan fokus intervencija u kontekstu koncepta grada povezanih susjedstava, budući da unapređenje lokalne dostupnosti može značajno smanjiti potrebu za korištenjem osobnog vozila. Posebna pažnja usmjerava se i na poteze uz glavne prometnice i ključna raskrižja, koje ispitanici percipiraju kao barijere za sigurno pješačko i biciklističko kretanje. U tim zonama intervencije su nužne radi povećanja sigurnosti, smirivanja prometa i omogućavanja kontinuiteta nemotoriziranih koridora. Zaključno, izdvojene prioritetne zone intervencije predstavljaju prostorno koncentrirane točke u kojima se preklapaju negativne ocjene infrastrukture, povećani prometni pritisci i izražena potreba za unapređenjem dostupnosti javnih (zelenih) površina. Njihova afirmacija kroz ciljana ulaganja u pješačko-biciklističku infrastrukturu, zelenu i plavu infrastrukturu te integrirano prometno planiranje čini ključnu osnovu za smanjenje ovisnosti o motoriziranom prometu i podizanje kvalitete urbanog života.

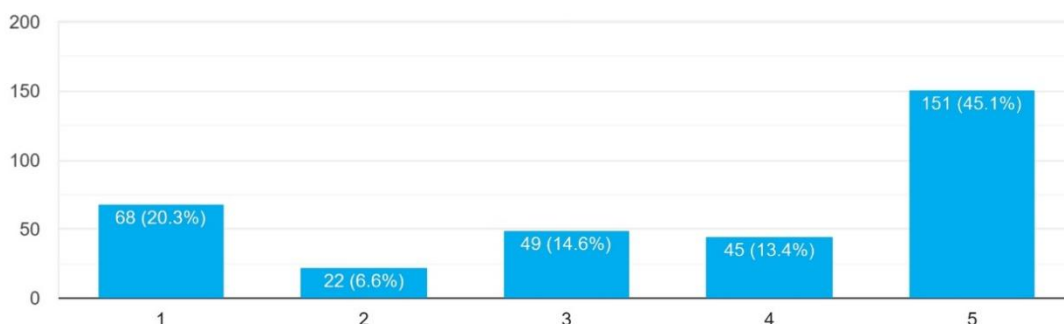
Slažete li se da se izgradnjom pješačko-biciklističke infrastrukture može utjecati na smanjenje korištenja motoriziranih oblika prijevoza.

335 responses

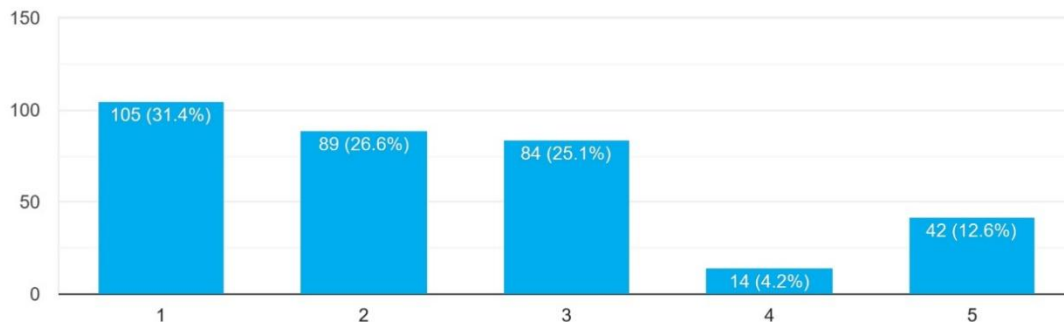
Molim navedite podržavate li mogućnost smanjenja parkirnih mjesta na području Grada Zadra u svrhu razvoja pješačko - biciklističke infrastrukture.

335 responses

Slažete li se da Grad Zadar ima adekvatnu (javnu) infrastrukturu prilagođenu osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću.

334 responses

Grafički prikaz 23. Stanje i perspektiva razvoja pješačko – biciklističke infrastrukture.

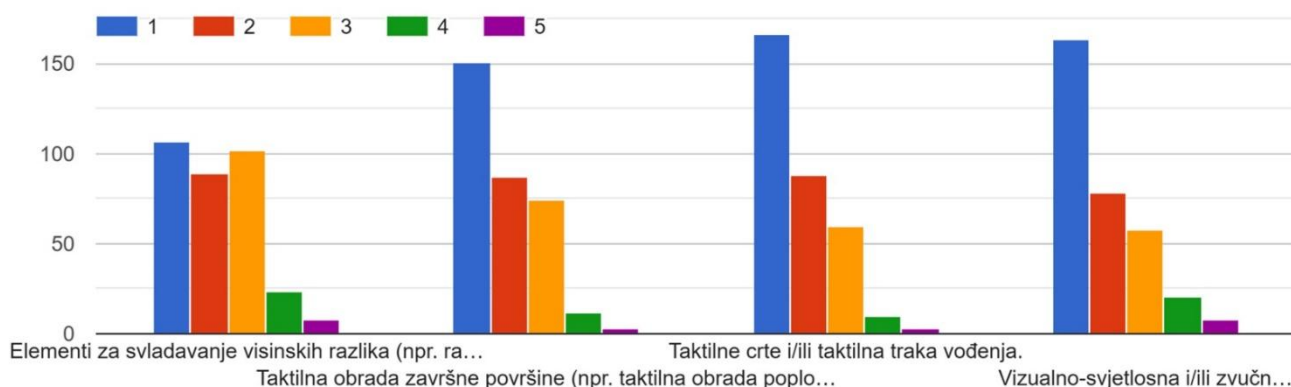
Rezultati istraživanja ukazuju na izraženu svijest ispitanika o ulozi pješačko-biciklističke infrastrukture u oblikovanju održivijih obrazaca mobilnosti. Većina ispitanika (80,6 %) slaže se ili se u potpunosti slaže s tvrdnjom da se izgradnjom pješačko-biciklističke infrastrukture može utjecati na smanjenje korištenja motoriziranih oblika prijevoza, pri čemu je najviša ocjena (5) zabilježena kod 59,4 % ispitanika. Neutralan stav (ocjena 3) zauzelo je 16,1 % ispitanika, dok je udio onih koji se s navedenom tvrdnjom ne slažu zanemariv (ukupno 3,3 %).

Kada je riječ o mogućnosti smanjenja parkirnih mjesta na području Grada Zadra u svrhu razvoja pješačko-biciklističke infrastrukture, rezultati su znatno podijeljeniji. Iako 58,5 % ispitanika izražava slaganje s ovom mjerom (ocjene 4 i 5), relativno visok udio ispitanika iskazuje neslaganje (26,9 %), dok 14,6 % zauzima neutralan stav. Ovi rezultati upućuju na postojanje određene razine otpora prema intervencijama koje izravno utječu na dostupnost parkirnih kapaciteta, unatoč općem prepoznavanju važnosti razvoja aktivnih oblika mobilnosti.

Suprotno tome, procjena prilagođenosti javne infrastrukture osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću pokazuje pretežito negativnu percepciju. Više od polovice ispitanika (58,0 %) ne slaže se s tvrdnjom da Grad Zadar ima adekvatno prilagođenu infrastrukturu, dok tek 16,8 % izražava slaganje. Značajan udio ispitanika (25,1 %) zauzima neutralan stav, što dodatno potvrđuje nedostatak jasno prepoznatljivih rješenja u području univerzalne pristupačnosti. Ukupno gledano, rezultati upućuju na visoku razinu podrške razvoju pješačko-biciklističke infrastrukture kao alata za smanjenje motoriziranog prometa, uz istodobno izražene izazove u provedbi konkretnih prostornih i infrastrukturnih mjera, osobito onih koje se odnose na parkiranje i pristupačnost za ranjive skupine korisnika.

Molimo ocijenite zastupljenost elemenata pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti na području Vašeg mjesnog odbora (1 - Nedovoljno zastupljeno; 5 - Izrazito zastupljeno).

Grafički prikaz 24. Evaluacija stanja zastupljenosti elemenata pristupačnosti.

Tablica 24. Detaljna evaluacija stanja zastupljenosti elemenata pristupačnosti.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Elementi za svladavanje visinskih razlika	36	27	31	7	2	63	9
2.	Taktilna obrada završne površine	46	27	23	4	1	73	5
3.	Taktilne crte i/ili taktilna traka vođenja	51	27	15	3	1	78	4
4.	Vizualno – svjetlosna ili zvučna signalizacija	50	24	18	6	2	74	8

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Pitanje o navođenju lokacija i elemenata koje je potrebno unaprijediti u području pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti postavljeno je kao dopunsko pitanje onim ispitanicima koji su u prethodnom ocjenском pitanju iskazali nezadovoljstvo postojećim stanjem pristupačnosti na području svog mjesnog odbora. Na ovaj je način omogućeno produbljeno kvalitativno sagledavanje prostornih, infrastrukturnih i organizacijskih nedostataka koji utječu na svakodnevnu upotrebljivost javnog prostora te koji su neposredno pridonijeli nižim ocjenama zastupljenosti elemenata pristupačnosti. Takav pristup omogućuje ne samo identifikaciju općih problema, već i njihovo prostorno preciziranje, čime se stvaraju preduvjeti za ciljano planiranje i provedbu mjera usmjerenih na osiguravanje ravnopravne dostupnosti prostora svim korisnicima. Analiza otvorenih odgovora pokazuje da ispitanici u velikoj mjeri prepoznaju sustavni nedostatak osnovnih elemenata pristupačnosti, kao i njihovu neujednačenu prostornu raspodjelu. U odgovorima se najčešće navode problemi s nedostatkom rampi, neprilagođenim ili prestrnim nagibima, nepostojećim ili oštećenim spuštanjima rubnjaka te lošim stanjem pločnika, što znatno otežava kretanje osobama u invalidskim kolicima, starijim osobama i roditeljima s dječjim kolicima. Često se ističe i izostanak taktilnih vodilica te vizualno-svjetlosne i zvučno-vibracijske signalizacije na pješačkim prijelazima, što upućuje na nedovoljnu prilagođenost prostora osobama s oštećenjima vida i sluha.

Tablica 25. Prioritetne zone intervencije – pristupačnost osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

PRIORITETNA ZONA	KLJUČNI IDENTIFICIRANI PROBLEMI	SMJER INTERVENCIJA
POLUOTOK (POVIJESNA GRADSKA JEZGRA)	Nepristupačne pješačke površine, stepenice bez alternativnih rampi, neadekvatni nagibi, uski profili ulica, izostanak taktilnih vodilica i pristupačnih prijelaza	Sustavna prilagodba pješačkih pravaca, ugradnja rampi i podiznih platformi gdje je primjenjivo, uspostava kontinuiranih pristupačnih ruta uz poštivanje konzervatorskih uvjeta
STANOVI	Nedostatak osnovnih elemenata pristupačnosti, neprilagođeni ili oštećeni pločnici, izostanak spuštenih rubnjaka i sigurnih pješačkih prijelaza	Uređenje i rekonstrukcija pješačkih površina, spuštanje rubnjaka, osiguranje kontinuiteta pristupačnih kretnih pravaca unutar naselja
BORIK I PUNTAMIKA	Prekidi u kontinuitetu kretanja, neprilagođeni obalni potezi, nedostatak pristupačnih prijelaza i javnih prostora uz obalu	Unapređenje pristupačnosti obalnih šetnica i javnih prostora, povezivanje pristupačnih pravaca s naseljima i sadržajima uz primjenu univerzalnog dizajna
ZONE JAVNIH USTANOVA I FREKVENTNIH SADRŽAJA	Ograničen ili otežan pristup javnim ustanovama, neujednačena primjena standarda pristupačnosti, nedostatak orijentacijskih i taktilnih elemenata	Prioritetna prilagodba pristupa javnim i društvenim sadržajima, standardizacija elemenata pristupačnosti, uvođenje orijentacijskih sustava
GLAVNE PROMETNICE I RASKRIŽJA	Neprilagođeni pješački prijelazi, izostanak zvučne signalizacije, visoki rubnjaci i opasni prijelazi	Rekonstrukcija prijelaza s elementima pristupačnosti, ugradnja zvučno-svjetlosne signalizacije, smirivanje prometa

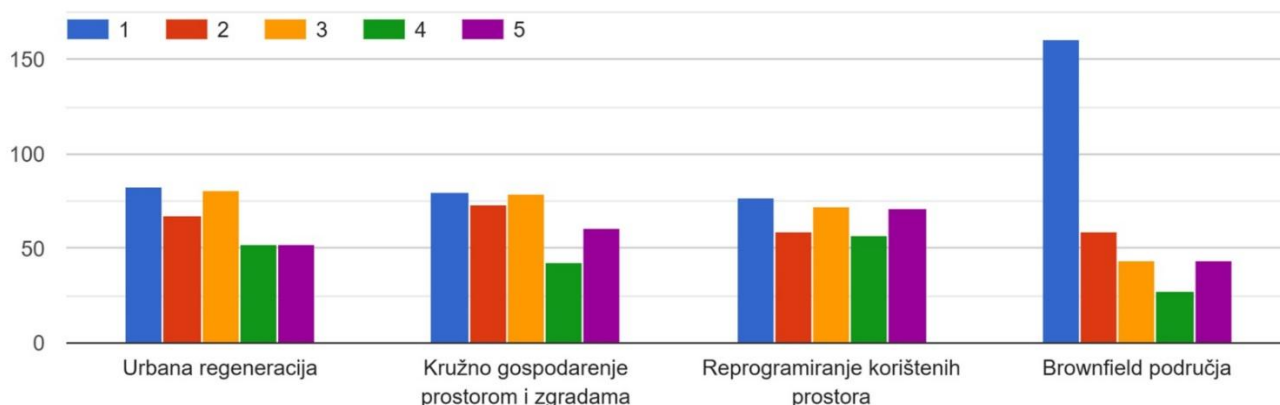
Kao prostorno najčešće detektirane problematične lokacije navode se Poluotok, gdje ispitanici ističu nepristupačnost povijesne jezgre, uske ulice, stepenice i nepostojanje adekvatnih rampi, osobito u zonama javnih ustanova i pješačkih pravaca visoke frekvencije. Nadalje, kao izrazito problematična područja spominju se Stanovi, gdje se u odgovorima navodi da osnovni elementi pristupačnosti uglavnom ne postoje ili su fragmentirani. U više odgovora identificirana su i područja Borika i Puntamike, pri čemu se ističe neprilagođenost pješačkih površina, prekidi u kontinuitetu kretanja te nedostatak sigurnih prijelaza. Osim navedenog, dio ispitanika ukazuje na opći problem neujednačene provedbe standarda pristupačnosti, pri čemu se pojedini prilagođeni zahvati pojavljuju izolirano, bez stvaranja funkcionalne i kontinuirane mreže pristupačnih kretnih pravaca. Takva prostorna rascjepkanost rezultira time da i postojeći elementi pristupačnosti gube svoju uporabnu vrijednost. Zaključno, analiza otvorenih odgovora potvrđuje da su negativne ocjene zastupljenosti elemenata pristupačnosti jasno povezane s konkretnim lokacijama i ponavljajućim tipovima infrastrukturnih problema. Dobiveni nalazi upućuju na potrebu za sustavnim, prostorno usmjerenim i integriranim pristupom unapređenju pristupačnosti, koji bi obuhvatio ne samo pojedinačne intervencije, već i uspostavu kontinuiteta pristupačnih pješačkih pravaca u sklopu šireg sustava javnih i zelenih površina.

4. KRUŽNO GOSPODARENJE PROSTOROM I ZGRADAMA

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama predstavljeno je kroz Program kružnog gospodarenja¹⁴ unutar kojeg su implementirani ciljevi i potrebe proizašle iz međunarodnih i nacionalnih strateških i zakonodavnih akata. Potreba za razvojem kružnog gospodarenja proizlazi iz postojećeg, prevladavajućeg linearnog modela gradnje i korištenja prostora i zgrada, odnosno dugoročno neodrživog sustava u kojem dolazi do visoke potrošnje prirodnih resursa, generiranja velikih količina otpada te posljedično do snažnih pritisaka na okoliš. Primjenom kružnog gospodarenja resursi zadržavaju vrijednost jer se učinkovito i neprekidno koriste, značajno se smanjuje količina otpada, racionalizira se potrošnja energije i upotreba materijala, sprječava stvaranje otpada, potiče recikliranje što u konačnici dovodi do razvoja novih materijala i tehnologija.

Molimo navedite koliko ste upoznati sa sljedećim pojmovima (1 - Nedovoljno sam upoznat/-a; 5 - Odlično sam upoznat/-a).

Grafički prikaz 25. Evaluacija upoznatosti s pojmovima iz kružnog gospodarenja.

Tablica 26. Evaluacija upoznatosti s pojmovima iz kružnog gospodarenja.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAVAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Urbana regeneracija	24	20	24	15	15	44	30
2.	Kružno gospodarenje prostorom i zgradama	24	22	24	13	18	46	31
3.	Reprogramiranje korištenih prostora	23	18	21	17	21	21	38
4.	Brownfield područja	48	18	13	8	13	66	21

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

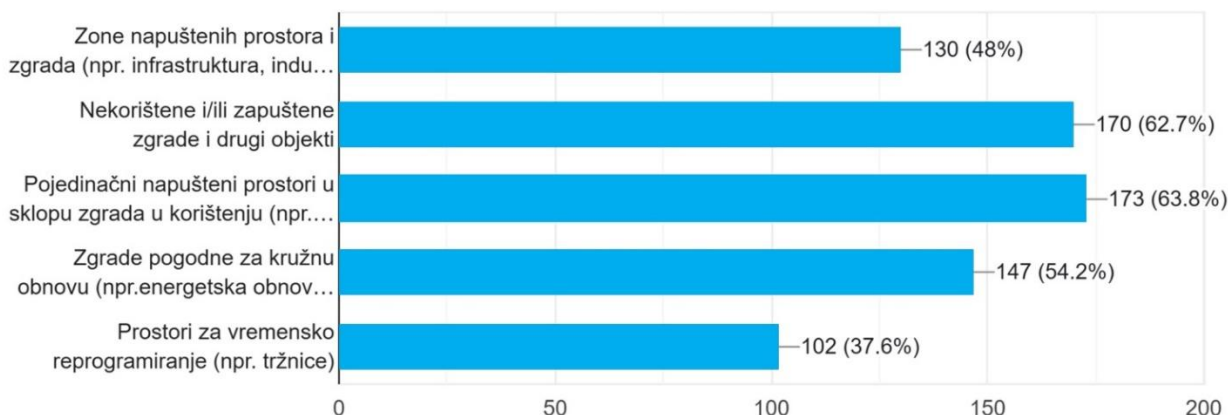
U ovoj kategoriji ispitanicima je postavljeno pitanje o upoznatosti s pojedinim pojmovima povezanih s kružnim gospodarenjem prostorom i zgradama. Kod pojma urbana regeneracija najveći udio ispitanika dodijelio je ocjene 1 i 3 (po 24 %), dok je 20 % ispitanika navelo ocjenu 2. Više razine upoznatosti iskazane su u manjoj mjeri, pri čemu je 15 % ispitanika dodijelilo ocjenu 4, a dodatnih 15 % ocjenu 5. Sličan raspored ocjena zabilježen je i kod pojma kružno gospodarenje prostorom i zgradama. Ocjenu 1 dodijelilo je 24 % ispitanika, dok je 22 % navelo ocjenu 2. Neutralnu razinu upoznatosti (ocjena 3) iskazalo je 24 % ispitanika. Više ocjene prisutne su u manjoj mjeri, pri čemu je 13 % ispitanika navelo ocjenu 4, a 18 % ocjenu 5. Kod pojma reprogramiranje korištenih prostora uočava se uravnoteženija raspodjela odgovora. Ocjenu 1 dodijelilo je 23 % ispitanika, dok je 18 % navelo ocjenu 2. Ocjenu 3 odabralo je 21 % ispitanika. Višu razinu upoznatosti iskazalo je 17 % ispitanika ocjenom 4, dok je najveći pojedinačni udio u ovoj kategoriji zabilježen kod ocjene 5 (21 %). Najnepovoljnija raspodjela odgovora zabilježena je kod pojma brownfield područja. Gotovo polovica ispitanika (48 %) navela je ocjenu 1, dok je 18 % dodijelilo ocjenu 2. Ocjenu 3 navelo je 13 % ispitanika.

¹⁴ Program kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine "Narodne Novine" 143/21.

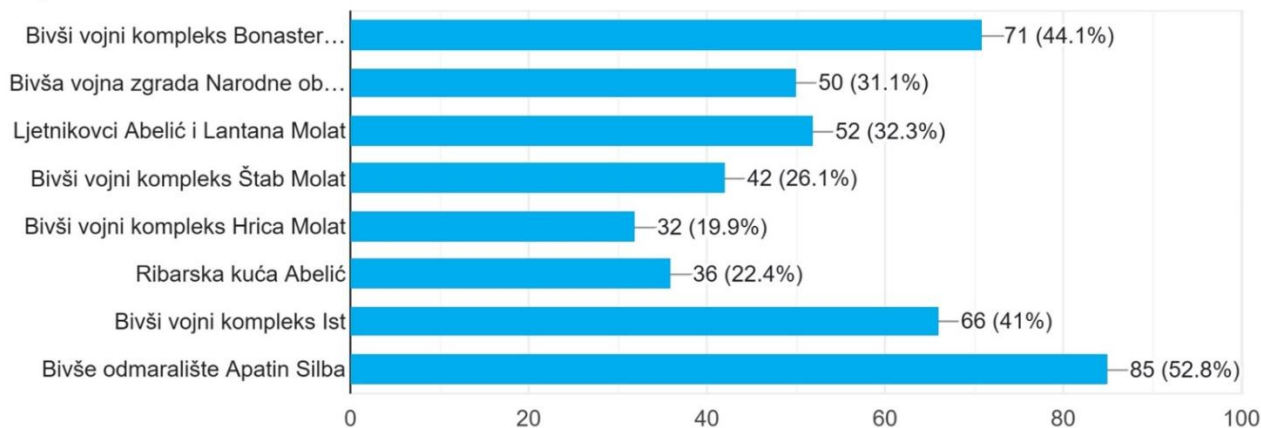
Molimo navedite jesu li na području Vašeg mjesnog odbora prisutni privatni i/ili javni prostori i/ili zgrade pogodni za obnovu po principu kružnosti (Moguće više odgovora).

271 responses

Molimo navedite koje brownfield lokacije prema registru brownfield područja predstavljaju najveći potencijal za unaprjeđenje po principu kružnosti (Moguće više odgovora).

161 responses

Grafički prikaz 26. Evaluacija i potencijal kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Nadalje, ispitanicima je postavljeno pitanje da li su na području njihovog mjesnog odbora prisutni privatni i/ili javni prostori i/ili zgrade pogodni za obnovu po principu kružnosti te koje brownfield lokacije prema registru brownfield područja predstavljaju najveći potencijal za unaprjeđenje po principu kružnosti. Rezultati istraživanja ukazuju na široku prisutnost prostora i zgrada pogodnih za obnovu prema principima kružnosti na području mjesnih odbora ispitanika. Najčešće su prepoznati pojedinačni napušteni prostori unutar zgrada koje su i dalje u uporabi, što je navelo 173 ispitanika (63,8 %). Sličan udio ispitanika (170; 62,7 %) istaknuo je postojanje nekorištenih i/ili zapuštenih zgrada i drugih objekata, dok je 147 ispitanika (54,2 %) navelo zgrade pogodne za kružnu obnovu, primjerice kroz energetska obnovu ili prilagodbu postojećih struktura. Zone napuštenih prostora i zgrada, uključujući infrastrukturne i industrijske cjeline, prepoznalo je 130 ispitanika (48,0 %). Najmanje su zastupljeni prostori pogodni za vremensko reprogramiranje, poput povremenih tržišta ili privremenih namjena, koje je navelo 102 ispitanika (37,6 %). Ovi rezultati upućuju na raznolikost, ali izrazito prisutnu bazu prostornih resursa koji imaju potencijal za primjenu načela kružnog gospodarenja na lokalnoj razini. Kada je riječ o identifikaciji konkretnih brownfield lokacija s najvećim potencijalom za unaprjeđenje prema principima kružnosti, ispitanici su najčešće istaknuli bivše odmaralište Apatin na Silbi, koje je prepoznalo 85 ispitanika (52,8 %). Slijede bivši vojni kompleks Bonaster, koji je odabralo 71 ispitanik (44,1 %), te bivši vojni kompleks na otoku Istu, naveden od strane 66 ispitanika (41,0 %). Umjereniji, ali i dalje značajan potencijal pripisan je lokacijama Ljetnikovci Abelić i Lantana na Molatu (52 ispitanika; 32,3 %) te bivšoj vojnoj zgradi Narodne obrane (50 ispitanika; 31,1 %). Manji broj ispitanika prepoznao je potencijal bivšeg vojnog kompleksa Štab Molat (42; 26,1 %), Ribarske kuće Abelić (36; 22,4 %) i bivšeg vojnog kompleksa Hrica Molat (32; 19,9 %).

Ukupno gledano, rezultati ukazuju na jasno prepoznavanje prostornog potencijala brownfield i zapuštenih lokacija za primjenu principa kružnog gospodarenja, pri čemu se posebno ističu bivši vojni i turistički kompleksi kao prioritetna područja budućih intervencija.

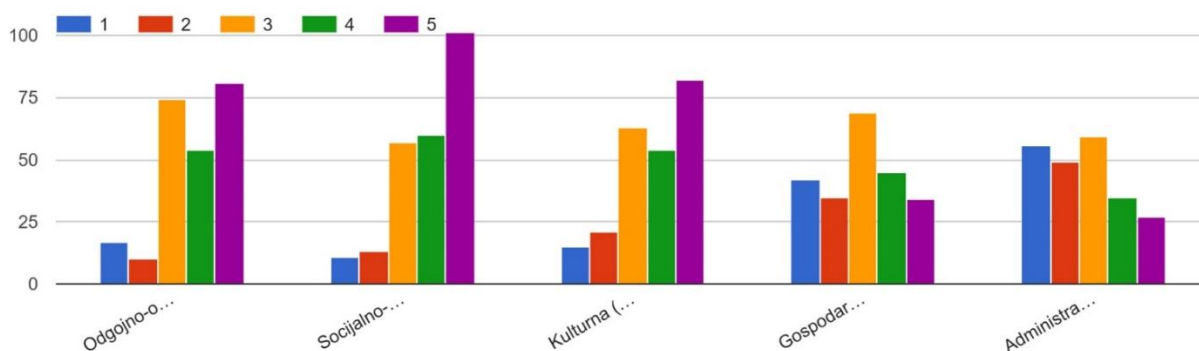
Tablica 27. Prioritetne zone revitalizacije prepoznate od strane ispitanika

PRIORITETNA LOKACIJA	TIP PROSTORA / ZGRADE	PREPOZNATI PROBLEM	I SMJER REVITALIZACIJE
Katakombe	Povijesni / podzemni prostori	Nedovoljno iskorišten i zatvoren prostor, nevidljiv u svakodnevnom životu grada	Prenamjena u muzejski, kulturni ili interpretacijski prostor uz očuvanje baštinskih vrijednosti
Svijet stakla	Javna / kulturna zgrada	Nedovoljna aktivacija i sadržajna iskorištenost	Dodatna kulturna, edukativna ili kreativna namjena, jačanje javne funkcije
Prostori uz nogometna igrališta	Otvoreni i prateći prostori	Neartikulirani prostori slabije kvalitete i uređenosti	Uređenje sportskih, rekreacijskih i društvenih sadržaja, integracija zelene infrastrukture
Napuštena zgrada na Smiljevcu (blizina OŠ Smiljevac)	Javna / napuštena zgrada	Zgrada izvan funkcije, zapušteno stanje	Obnova i prenamjena u javne, društvene ili obrazovne sadržaje
Područje Voštarnice (više zgrada)	Stambene i mješovite zgrade	Potreba za obnovom, energetska neučinkovitost, zapuštenost	Energetska i funkcionalna obnova, urbana revitalizacija postojećeg fonda
Bunker uz plaže Borik (i druge lokacije)	Vojni / povijesni objekti	Neiskorišteni, zanemareni prostori bez javne funkcije	Kulturna, edukativna ili turistička interpretacija u funkciji plave infrastrukture
Prostori uz glavna križanja i prometnice	Neartikulirani urbani prostori	Vizualna zapuštenost, nejasna namjena	Urbana preobrazba, uređenje javnih prostora, ozelenjivanje
Privatni napušteni objekti (više lokacija)	Privatne zgrade izvan funkcije	Dugotrajna zapuštenost, negativan utjecaj na okolinu	Poticanje obnove kroz instrumente urbane politike i kružnog gospodarenja

Nadalje, analiza otvorenih odgovora pokazuje da ispitanici navode niz konkretnih, imenom prepoznatljivih lokacija i prostora koje percipiraju kao pogodne za uređenje, revitalizaciju i/ili prenamjenu. Među najčešće spominjanim prostorima ističu se katakombe, koje ispitanici prepoznaju kao potencijal za razvoj muzejske, kulturne ili interpretacijske funkcije, osobito u kontekstu valorizacije povijesne i kulturne baštine. U odgovorima se također navodi "Svijet stakla", koji se identificira kao prostor s potencijalom za dodatnu aktivaciju ili prenamjenu u svrhu javnih, kulturnih ili kreativnih sadržaja. Više ispitanika navodi prostore u okolini nogometnih igrališta, uključujući unutarne i prateće zone, kao nedovoljno iskorištene površine koje bi se mogle urediti ili sadržajno nadograditi u funkciji sporta, rekreacije ili društvenih aktivnosti. Kao konkretna lokacija izdvojena je i napuštena zgrada na Smiljevcu, u blizini Osnovne škole Smiljevac, koja se prepoznaje kao primjer objekta pogodnog za obnovu i prenamjenu, osobito u svrhe javnih ili društvenih sadržaja. U odgovorima se dodatno pojavljuju reference na zgrade i prostore na području Voštarnice, pri čemu se ističe potreba njihove obnove i funkcionalnog unapređenja, bez uvijek precizne pojedinačne lokacije, ali uz jasno izraženu percepciju prostorne zapuštenosti. Također se navode bunker uz plaže na Boriku, ali i na drugim lokacijama, koje ispitanici doživljavaju kao neiskorištene ili zanemarene prostorne resurse s potencijalom za kulturnu, edukativnu ili turističku interpretaciju. U manjem broju odgovora spominju se i prostori na križanjima ili uz glavne prometnice, bez uvijek detaljnog imenovanja, ali s naglaskom na postojanje zapuštenih ili neartikuliranih površina u vidljivim i frekventnim dijelovima grada. Dodatno, više ispitanika ukazuje na postojanje privatnih napuštenih objekata, koje iako nisu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, prepoznaju kao važan prostorni problem i potencijal za širu urbanu obnovu, uz odgovarajuće alate upravljanja i poticanja revitalizacije. Zaključno, iako dio odgovora ostaje općenit ili izražava nesigurnost u navođenju konkretnih lokacija, analiza jasno pokazuje da ispitanici prepoznaju i imenuju niz stvarnih, prostorno lociranih točaka unutar grada koje se percipiraju kao neiskorišteni ili zapušteni resursi. Ove lokacije predstavljaju vrijednu empirijsku osnovu za daljnju stručnu evaluaciju, prioritizaciju i uključivanje u procese zelene urbane obnove i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Molimo ocijenite potencijalnu namjenu i/ili korištenje brownfield lokacija (1 - Nepogodna namjena i/ili korištenje; 5 - Vrlo pogodna namjena i/ili korištenje).

Grafički prikaz 27. Potencijalna namjena i/ili korištenje brownfield lokacije.

Tablica 28. Potencijalna namjena i/ili korištenje brownfield lokacije.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAVAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Odgojno – obrazovna namjena	7	4	30	22	33	11	55
2.	Socijalno – zdravstvena namjena	5	5	24	25	42	10	67
3.	Kulturna namjena	6	9	27	23	55	15	78
4.	Gospodarsko – poduzetnička namjena	23	19	38	25	19	42	44
5.	Administrativna namjena	25	22	26	15	12	47	27

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Nadalje, ispitanicima je postavljeno pitanje da evaluiraju potencijalnu namjenu i/ili način korištenja brownfield lokacija. Prethodna tablica prikazuje raspodjelu stavova o potencijalnoj namjeni i/ili korištenju brownfield lokacija kroz pet ponuđenih odgovora (1–5) po pojedinim tipološkim kategorijama. Kod odgojno-obrazovne namjene najzastupljeniji je odgovor (5) s 33 %, slijedi odgovor (3) s 30 % te odgovor (4) s 22 %, dok su odgovori (1) i (2) slabije zastupljeni s 7 % i 4 %, pri čemu odgovori (4 i 5) zajedno čine prevladavajući udio od 55 %, a odgovori (1 i 2) 11 %. Za socijalno-zdravstvenu namjenu dominira odgovor (5) s 42 %, zatim odgovor (4) s 25 % i odgovor (3) s 24 %, dok su odgovori (1) i (2) podjednako zastupljeni s po 5 %, pa prevladavaju odgovori (4 i 5) s ukupno 67 %, dok odgovori (1 i 2) iznose 10 %. Kod kulturne namjene najčešći je odgovor (5) s 55 %, potom odgovor (3) s 27 % i odgovor (4) s 23 %, dok su odgovori (2) i (1) zastupljeni s 9 % i 6 %, pri čemu odgovori (4 i 5) čine izrazito prevladavajući udio od 78 %, a odgovori (1 i 2) 15 %. U kategoriji gospodarsko-poduzetničke namjene najviše je odgovora (3) s 38 %, slijede odgovor (4) s 25 %, odgovor (1) s 23 %, odgovor (2) s 19 % te odgovor (5) s 19 %, pri čemu su odgovori (1 i 2) relativno snažno zastupljeni s ukupno 42 %, dok odgovori (4 i 5) čine 44 %. Kod administrativne namjene najzastupljeniji je odgovor (3) s 26 %, zatim odgovor (1) s 25 % i odgovor (2) s 22 %, dok su odgovori (4) i (5) slabije zastupljeni s 15 % i 12 %, pri čemu odgovori (1 i 2) čine prevladavajući udio od 47 %, dok odgovori (4 i 5) iznose 27 %.

Tablica 29. Prioritetne lokacije i predložene namjene.

PRIORITETNA LOKACIJA	PREDLOŽENA NAMJENA	TIP PROSTORA	RAZVOJNI POTENCIJAL
Kapunjera iza pročelja (Wine Garden)	Društveni i javni sadržaji	Povijesni / unutarnji urbani prostor	Aktivacija zapuštenog prostora u funkciji svakodnevnog života grada i javne namjene
Neizgrađene ili prazne parcele u stambenim zonama	Dječji vrtić ili manja stambena zgrada	Građevinska parcela	Odgovor na deficit predškolskih kapaciteta i potrebu za lokalnim sadržajima
Šumica iznad parka Vruljica	Uređenje zelenog prostora / parka	Prirodni / zeleni prostor	Unapređenje mreže zelenih površina i rekreacijskih sadržaja
Manje neartikulirane urbane površine	Park ili parkić s drvećem i grmolikim biljem	Otvoreni javni prostor	Povećanje dostupnosti zelenih površina u naseljima
Prostori uz gradsku knjižnicu	Društveni, kulturni ili javni sadržaji	Javni prostori uz ustanovu	Jačanje funkcionalne i programske vrijednosti postojećih javnih institucija
Prostor na križanju Ulice Matije Gupca	Javna ili društvena namjena	Urbani čvor / raskrižje	Urbana preobrazba istaknute, ali zapuštene lokacije
Napuštena kuća kraj OŠ Smiljevac	Javna, obrazovna ili društvena namjena	Napuštena zgrada	Obnova i ponovno korištenje postojeće zgrade u funkciji zajednice
Neiskorišteni prazni poslovni prostori	Javne, društvene ili zajedničke namjene	Poslovni prostori izvan funkcije	Aktivacija postojećeg građevinskog fonda i kružno gospodarenje prostorom

Nadalje, analiza otvorenih odgovora na pitanje o poželjnoj namjeni za prostore i/ili zgrade pokazuje da ispitanici vrlo jasno artikuliraju potrebe za javnim, društvenim, zelenim i obrazovnim sadržajima, pri čemu se većina prijedloga odnosi na prenamjenu postojećih zapuštenih ili nedovoljno iskorištenih prostora. Odgovori upućuju na snažan interes građana za ponovno korištenje prostora u funkciji poboljšanja kvalitete života, jačanja lokalne zajednice i uravnoteženja društvenih, rekreacijskih i kulturnih potreba.

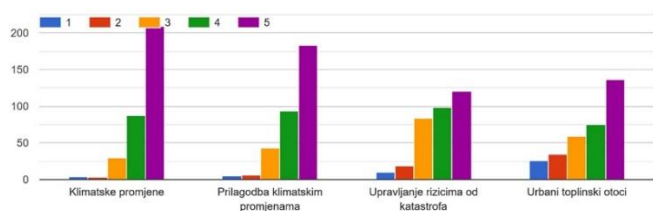
Među prostorno konkretiziranim prijedlozima ističe se Kapunjera iza pročelja (Wine Garden), za koju se predlažu društveni i javni sadržaji, naglašavajući potencijal prostora za aktivaciju u svakodnevnom životu grada. Više odgovora odnosi se na potrebu uspostave dječjih vrtića, pri čemu se navodi konkretan prijedlog izgradnje vrtića ili manje stambene zgrade na neizgrađenim ili praznim parcelama, što upućuje na manjak dostupnih predškolskih kapaciteta u određenim dijelovima grada. Značajan broj ispitanika prepoznaje potencijal za uređenje zelenih površina, uključujući prijedlog uređenja šumice iznad parka Vruljica, kao i stvaranje manjih parkova i parkića s drvećem i grmolikim biljem na neartikuliranim urbanim površinama. Ovakvi prijedlozi jasno reflektiraju potrebu za povećanjem dostupnosti zelenih površina u neposrednoj blizini stanovanja. Kao prostori pogodni za dodatnu aktivaciju navode se i prostori uz gradsku knjižnicu, koji se percipiraju kao potencijalne lokacije za društvene, kulturne ili rekreacijske sadržaje. Nadalje, u odgovorima se pojavljuje i prijedlog prenamjene prostora na križanju ulice Matije Gupca, uz naglasak na potrebu jasnijeg oblikovanja i funkcionalnog osmišljavanja vidljivih, ali zapuštenih urbanih točaka. Posebno se ističe i napuštena kuća kraj Osnovne škole Smiljevac, koja se ponovno prepoznaje kao potencijalna lokacija za javne, obrazovne ili društvene sadržaje, što potvrđuje kontinuitet percepcije tog prostora kao razvojnog problema, ali i prilike.

U više odgovora navode se i neiskorišteni prazni poslovni prostori, bez preciznog imenovanja pojedinačnih lokacija, no s jasnim prijedlogom njihove prenamjene u sadržaje namijenjene lokalnoj zajednici. Zaključno, analiza pokazuje da ispitanici ne samo da identificiraju konkretne zapuštene ili nedovoljno korištene lokacije, već i artikuliraju jasne prijedloge njihove buduće namjene, s naglaskom na zelene, društvene, obrazovne i javne funkcije. Dobiveni odgovori pružaju vrijednu kvalitativnu podlogu za daljnju stručnu razradu namjena, definiranje prioriteta intervencija te uključivanje građanskih potreba u procese zelene urbane obnove i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

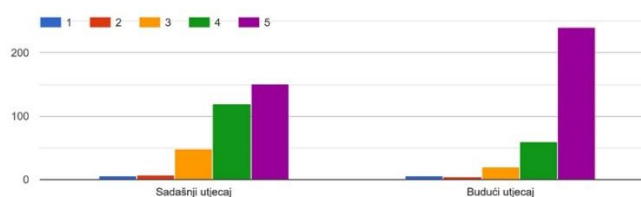

5. PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Molimo navedite koliko ste upoznati sa sljedećim pojmovima (1 - Nedovoljno sam upoznat/-a; 5 - Odlično sam upoznat/-a).

Molimo procijenite sadašnji i budući utjecaj klimatskih promjena (1 - Uopće nije izražen/Neće biti izražen; 5 - Izrazito je izražen/Biti će izrazito izražen).

Grafički prikaz 28. Upoznatost ispitanika s osnovnim pojmovima povezanim s klimatskim promjenama.

Ova cjelina ispitivanja javnog mišljenja usmjerena je na sagledavanje razine informiranosti, percepcije i stavova građana o prilagodbi klimatskim promjenama i upravljanju povezanim rizicima u suvremenom urbanom i prostornom kontekstu. Klimatske promjene sve snažnije oblikuju kvalitetu života, sigurnost prostora i dugoročnu održivost naselja, zbog čega je razumijevanje javnih stavova ključno za oblikovanje učinkovitih politika, mjera i razvojnih strategija. U tom se okviru ispituje upoznatost ispitanika s osnovnim pojmovima vezanim uz klimatske promjene, njihova percepcija sadašnjih i budućih utjecaja različitih klimatskih i okolišnih rizika, kao i prepoznavanje uloge zelene infrastrukture i rješenja utemeljenih na prirodi u ublažavanju negativnih posljedica. Poseban naglasak stavlja se na učinke ekstremnih klimatskih pojava, urbanih toplinskih otoka te mogućnosti prilagodbe kroz prostorno-planerske i infrastrukturne zahvate, uključujući povećanje vegetacije, obnovu prirodnih sustava i energetske učinkovitost gradnje. Prikupljeni stavovi omogućuju uvid u razinu javne podrške predloženim mjerama i predstavljaju važnu podlogu za integraciju klimatske otpornosti u buduće planiranje i upravljanje prostorom.

Tablica 30. Upoznatost ispitanika s pojmovima povezanim s klimatskim promjenama.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAVAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
UPOZNATOST S POJMOVIMA POVEZANIM S KLIMATSKIM PROMJENAMA								
1.	Klimatske promjene	1	1	9	26	63	2	89
2.	Prilagodba klimatskim promjenama	2	2	13	28	55	4	83
3.	Upravljanje rizicima od katastrofa	3	6	25	30	36	9	66
4.	Urbani toplinski otoci	8	11	18	23	41	19	64
UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA								
1.	Sadašnji utjecaj klimatskih promjena	2	2	15	36	46	2	82
2.	Budući utjecaj klimatskih promjena	2	1	6	18	73	3	91

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Analiza otvorenih odgovora na pitanje „Molimo navedite lokacije s najvećim učinkom urbane intervencije” pokazuje da ispitanici vrlo jasno prepoznaju prostore u kojima bi relativno ograničene, ali ciljane intervencije imale značajan pozitivan učinak na kvalitetu urbanog okoliša. Odgovori su u velikoj mjeri prostorno konkretizirani te se mogu grupirati prema dominantnim tipovima urbanih problema, uz česta ponavljanja istih lokacija i prostornih obrazaca.

Najizraženiji skup odgovora odnosi se na velike asfaltirane i betonske površine bez zelenila, pri čemu ispitanici izravno navode parkirališta, prometnice i trgove kao prostore s najvećim potencijalom za intervencije. Kao konkretne lokacije posebno se ističu parkirališta trgovačkih centara, uključujući Lidl parkirališta te Hey Park Žmirići, koja se percipiraju kao prostori izrazite toplinske opterećenosti, vizualne degradacije i potpunog izostanka zelenih elemenata. U odgovorima se naglašava da bi ozelenjivanje ovih površina imalo neposredan učinak na mikroklimu, ugodu boravka i percepciju prostora.

Značajan broj ispitanika ukazuje i na prostor bivše male pijace koji se danas koristi kao parkiralište, navodeći ga kao primjer degradirane urbane lokacije koja je izgubila društvenu funkciju i pretvorena u monotoni infrastrukturni prostor. Ovakvi odgovori upućuju na potrebu povratka javne i društvene dimenzije prostoru kroz urbanu preobrazbu.

Tablica 31. Prioritetne zone urbanih intervencija.

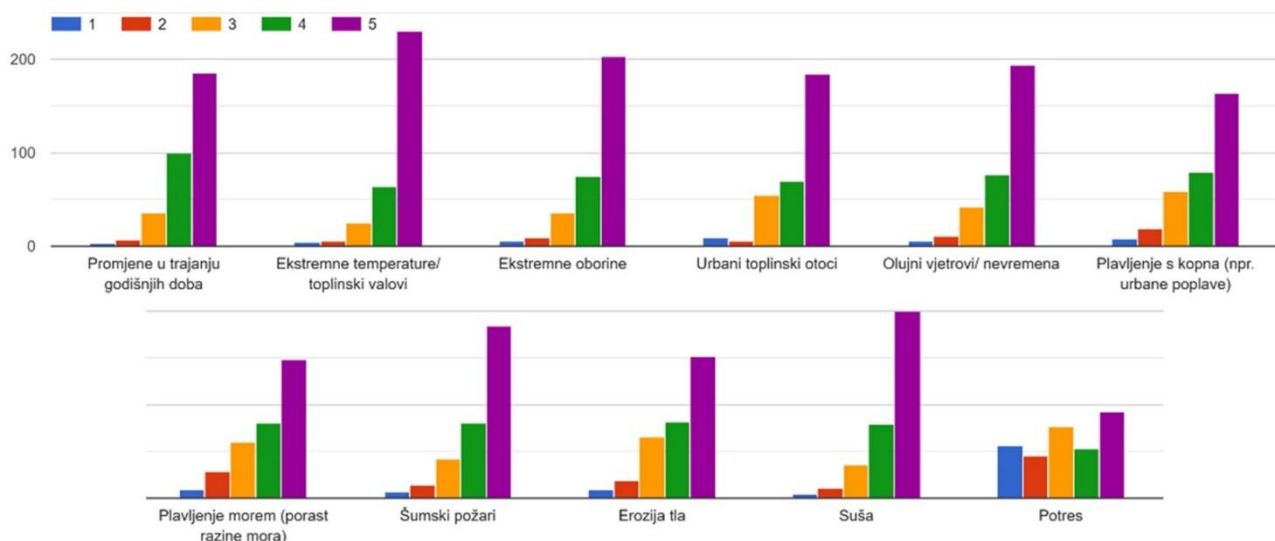
PRIORITETNA ZONA	TIP PROSTORA	UOČENI PROBLEMI	SMJER URBANE INTERVENCIJE
Parkirališta trgovačkih centara (npr. Lidl parkirališta, Hey Park Žmirići)	Velike asfaltirane površine	Izraženi toplinski otoci, potpuni izostanak zelenila, vizualna degradacija, loši mikroklimatski uvjeti	Ozelenjivanje parkirališta, sadnja drvoreda, permeabilne površine, uvođenje hlada i NBS rješenja
Prostor bivše male pijace (danas parkiralište)	Degradirani javni prostor	Gubitak društvene funkcije, prenamjena u monofunkcionalni infrastrukturni prostor	Reurbanizacija prostora, povratak javnih i društvenih sadržaja, kombinacija zelenih i višenamjenskih površina
Prometnice bez drvoreda	Linearna prometna infrastruktura	Nedostatak hlada, buka, zagađenje, toplinska opterećenja	Uvođenje drvoreda, zelenih pojaseva i biciklističko-pješačkih elemenata
Stara gradska jezgra	Povijesni urbani prostor	Dominacija kamena i betona, nedostatak zelenila i sjene, klimatska neugodnost ljeti	Male, ciljane zelene intervencije, mobilno zelenilo, mikro-uređenja prilagođena baštinskom kontekstu
Trg sv. Šime	Gradski trg	Nedovoljna količina zelenila, toplinska izloženost, ograničena uroda boravka	Krajobrazna preobrazba trga, uvođenje stabala, zasjenjenih zona i elemenata plave infrastrukture
Ostale velike asfaltirane i betonske površine u naseljima	Neartikulirani urbani prostori	Neiskorišten potencijal, loša kvaliteta prostora za svakodnevno korištenje	Prenamjena u zelene javne prostore, parkove ili multifunkcionalne površine

U odgovorima se često navodi i stara gradska jezgra, pri čemu ispitanici ističu nedostatak zelenila, stabala i sjene, kao i izrazitu izloženost betona i kamena, osobito ljeti. Iako nisu uvijek navedene precizne mikrolokacije, ponavljanje ove teme jasno ukazuje na percepciju povijesne jezgre kao prostorno osjetljivog područja u kojem bi male, pažljivo oblikovane intervencije imale velik kumulativni učinak.

Kao prostorno jasno imenovana lokacija pojavljuje se i Trg sv. Šime, koji ispitanici prepoznaju kao reprezentativan, ali nedovoljno zelen i klimatski neugodniji prostor, s izraženim potencijalom za unaprjeđenje javne funkcije kroz urbanu i krajobraznu intervenciju. Uz navedeno, u odgovorima se učestalo spominju i sve prometnice bez stabala, pri čemu se naglašava potreba za uvođenjem drvoreda i zelenih pojaseva kao osnovnog alata poboljšanja mikroklimatskih uvjeta. Manji dio odgovora je općenit ili izražen kroz komentare bez prostorne konkretizacije, no većina ih jasno upućuje na isti temeljni problem: dominaciju sive infrastrukture i nedostatak zelenih elemenata u svakodnevnom urbanom okruženju. To potvrđuje visok stupanj svijesti ispitanika o ulozi zelenila u poboljšanju kvalitete života i otpornosti grada. Zaključno, analiza pokazuje da ispitanici dosljedno identificiraju asfaltirane, prometne i parkirališne površine, gradske trgove i povijesnu jezgru kao lokacije s najvećim potencijalom za urbane intervencije. Ovi nalazi pružaju jasnu empirijsku osnovu za prostornu prioritizaciju zahvata u okviru zelene urbane obnove, osobito kroz ozelenjivanje sive infrastrukture i klimatski prilagođene javne prostore.

Molimo ocijenite utjecaj klimatskih promjena (1 - Uopće ne utječe; 5 - Značajno utječe).

Grafički prikaz 29. Utjecaj klimatskih promjena – rezultati ispitivanja.

Tablica 32. Detaljan prikaz rezultata utjecaja klimatskih promjena.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Promjene u trajanju godišnjih doba	1	2	11	31	56	3	87
2.	Ekstremne temperature/ toplinski valovi	1	2	8	19	70	3	89
3.	Ekstremne oborine	2	3	11	23	62	5	85
4.	Urbani toplinski otoci	3	2	17	22	57	5	79
5.	Olujni vjetrovi/ nevremena	2	3	13	23	59	5	82
6.	Plavljenje s kopna (npr. urbane poplave)	2	6	18	24	50	8	74
7.	Plavljenje s mora (porast razine mora)	3	9	19	25	47	12	72
8.	Šumski požari	2	4	13	25	56	6	81
9.	Erozijska tla	3	6	20	25	46	9	71
10.	Suša	1	3	11	24	61	4	85
11.	Potres	17	16	23	26	30	33	56

TUMAČ OZNAKA

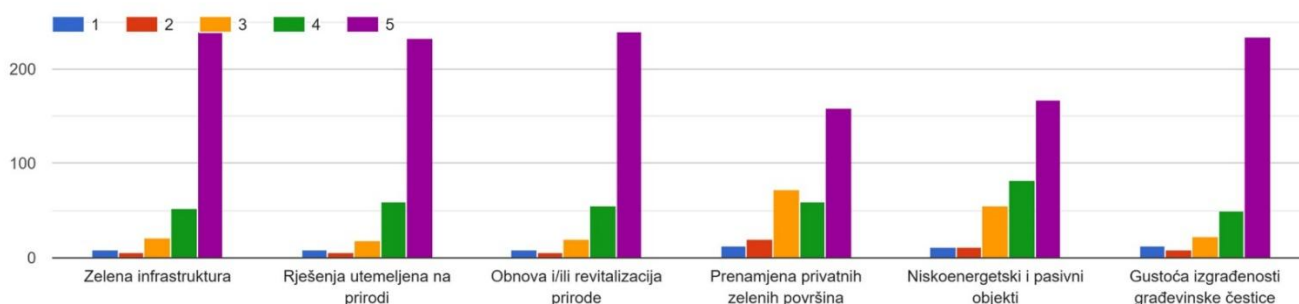
	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje procjenu ispitanika o intenzitetu utjecaja pojedinih klimatskih pojava, pri čemu je ocjena 1 označavala stav da pojava uopće ne utječe, a ocjena 5 da pojava značajno utječe. Rezultati jasno upućuju na to da većina ispitanika klimatske promjene percipira kao izražen i stvaran rizik, osobito u pogledu ekstremnih klimatskih pojava. Promjene u trajanju godišnjih doba većina ispitanika ocjenjuje kao snažan utjecaj, pri čemu je 56 % dodijelilo ocjenu 5, a dodatnih 31 % ocjenu 4, što znači da čak 87 % ispitanika smatra da ta pojava znatno ili vrlo znatno utječe. Sličan obrazac vidljiv je i kod ekstremnih temperatura i toplinskih valova, koje 70 % ispitanika ocjenjuje ocjenom 5, a 19 % ocjenom 4, što predstavlja najvišu percipiranu razinu utjecaja (89 %). Ekstremne oborine također se doživljavaju kao izrazito utjecajne, s ukupno 85 % odgovora u rasponu ocjena 4 i 5. Kod urbanih toplinskih otoka većina ispitanika prepoznaje značajan negativan učinak, pri čemu 57 % dodjeljuje ocjenu 5, a 22 % ocjenu 4, dok je udio neutralnih stavova (ocjena 3) nešto izraženiji (17 %). Olujni vjetrovi i nevremena ocijenjeni su slično, s 82 % odgovora u višem rasponu utjecaja, što potvrđuje visoku razinu zabrinutosti vezane uz ekstremne vremenske događaje. Utjecaji povezani s vodom pokazuju postupno smanjenje intenziteta percepcije, ali i dalje ostaju izrazito značajni. Plavljenje s kopna (urbane poplave) 74 % ispitanika smatra značajnim ili vrlo značajnim, dok plavljenje s mora uslijed porasta razine mora postiže nešto niži, ali i dalje visok udio od 72 %. Šumski požari percipiraju se kao snažan utjecaj kod 81 % ispitanika, što upućuje na visoku svijest o njihovoj učestalosti i posljedicama.

Kod erozije tla zabilježen je nešto veći udio umjerenih procjena (ocjena 3 – 20 %), no unatoč tomu 71 % ispitanika smatra da ova pojava značajno utječe na prostor. Suša je ponovno ocijenjena kao jedan od ključnih problema, pri čemu 61 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a ukupno 85 % ocjenu 4 ili 5. Za razliku od ostalih promatranih pojava, potres pokazuje najuravnoteženiju raspodjelu odgovora. Iako 56 % ispitanika smatra da potresi značajno ili vrlo značajno utječu, relativno visok udio odgovora s ocjenama 1 i 2 (33 %) ukazuje na percepciju potresa kao rjeđeg, ali potencijalno izrazito razornog rizika u odnosu na kontinuirane klimatske procese. Sveukupno, rezultati potvrđuju visoku razinu svijesti javnosti o učincima klimatskih promjena, pri čemu su dugotrajne i ponavljajuće pojave poput toplinskih valova, suša i promjena godišnjih doba percipirane kao najznačajnije, što dodatno naglašava potrebu za sustavnim mjerama prilagodbe i upravljanja klimatskim rizicima.

Molimo ocijenite utjecaj/doprinos ublažavanju utjecaja klimatskih promjena (1 - Nije izražen; 5 - Vrlo izražen).

Grafički prikaz 30. Utjecaj i/ili doprinos zelene infrastrukture ublažavanju utjecaju klimatskih promjena.

Tablica 33. Prikaz rezultata utjecaja i/ili doprinosa zelene infrastrukture ublažavanju klimatskih promjena.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Zelena infrastruktura	2	2	6	16	74	4	90
2.	Rješenja utemeljena na prirodi	3	2	6	18	71	5	89
3.	Obnova i/ili revitalizacija prirode	2	2	6	17	73	4	90
4.	Prenamjena privatnih zelenih površina	4	6	22	18	49	10	67
5.	Niskoenergetski i pasivni objekti	3	3	17	25	51	6	76
6.	Gustoća izgrađenosti građevinske čestice	4	2	7	15	72	6	87

TUMAČ OZNAKA

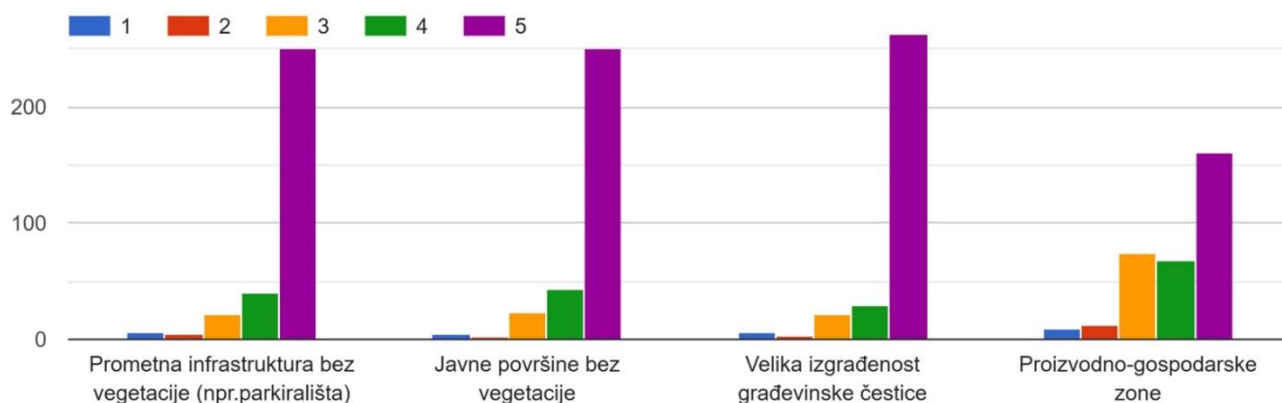
	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje procjenu ispitanika o utjecaju i/ili doprinosa različitih elemenata zelene infrastrukture ublažavanju klimatskih promjena, pri čemu je ocjena 1 označavala stav da pojedina mjera uopće ne doprinosi, a ocjena 5 da značajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena. Dobiveni rezultati upućuju na vrlo visoku razinu prepoznavanja uloge zelenih i prirodno utemeljenih rješenja u jačanju klimatske otpornosti prostora. Zelena infrastruktura u cjelini prepoznata je kao ključan instrument prilagodbe, pri čemu čak 74 % ispitanika smatra da ona značajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena (ocjena 5), dok dodatnih 16 % dodjeljuje ocjenu 4. Time ukupno 90 % ispitanika procjenjuje njen doprinos kao značajan ili vrlo značajan, dok je udio onih koji smatraju da ne doprinosi (ocjene 1 i 2) zanemariv (4 %). Slični rezultati zabilježeni su kod rješenja utemeljenih na prirodi, gdje 71 % ispitanika dodjeljuje najvišu ocjenu, a 18 % ocjenu 4, što čini ukupno 89 % pozitivnih procjena. Jednako visoku razinu slaganja pokazuje i obnova i/ili revitalizacija prirode, za koju 73 % ispitanika smatra da značajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena, a ukupno 90 % ocjenjuje njezin doprinos ocjenama 4 i 5. Kod prenamjene privatnih zelenih površina uočen je nešto oprezniji stav ispitanika. Iako gotovo polovica ispitanika (49 %) smatra da ova mjera značajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena, a dodatnih 18 % dodjeljuje ocjenu 4, udio neutralnih odgovora (ocjena 3) iznosi relativno visokih 22 %, dok ukupno 10 % ispitanika smatra da takva mjera ne doprinosi ili doprinosi vrlo malo.

Unatoč tome, prevladavajući udio ocjena 4 i 5 iznosi 67 %. Niskoenergetski i pasivni objekti također su prepoznati kao važan element prilagodbe, pri čemu 51 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a 25 % ocjenu 4, što čini 76 % pozitivnih procjena. Manji, ali zanemariv udio ispitanika (6 %) smatra da ovakvi objekti nemaju značajan doprinos, dok 17 % zauzima neutralan stav. Za gustoću izgrađenosti građevinske čestice 72 % ispitanika smatra da ona značajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena (ocjena 5), uz dodatnih 15 % s ocjenom 4, čime ukupni pozitivan udio iznosi 87 %. Negativne procjene (ocjene 1 i 2) čine svega 6 %, što potvrđuje snažnu svijest o važnosti prostorno-planerskih parametara u kontekstu klimatske otpornosti. Sveukupno, rezultati jasno potvrđuju da ispitanici u najvećoj mjeri prepoznaju zelenu infrastrukturu, rješenja utemeljena na prirodi te obnovu prirode kao temeljne i najučinkovitije mjere ublažavanja klimatskih promjena, dok su prostorne i tehničke mjere, poput prenamjene privatnih zelenih površina i energetski učinkovitih objekata, također pozitivno vrednovane, ali s nešto većim stupnjem suzdržanosti.

Molimo ocijenite doprinos pojedinih infrastrukturnih elemenata na učinke urbanih toplinskih otoka (1 - Vrlo mali; 5 - Vrlo veliki).

Grafički prikaz 31. Doprinos pojedinih infrastrukturnih elemenata na učinke urbanih toplinskih otoka.

Tablica 34. Doprinos pojedinih infrastrukturnih elemenata na čunke urbanih toplinskih otoka.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Prometna infrastruktura bez vegetacije	2	2	7	12	77	4	89
2.	Javne površine bez vegetacije	2	1	7	13	76	3	89
3.	Velika izgrađenost građevinske čestice	2	1	7	9	82	3	91
4.	Proizvodno – gospodarske zone	3	4	23	21	50	7	71

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

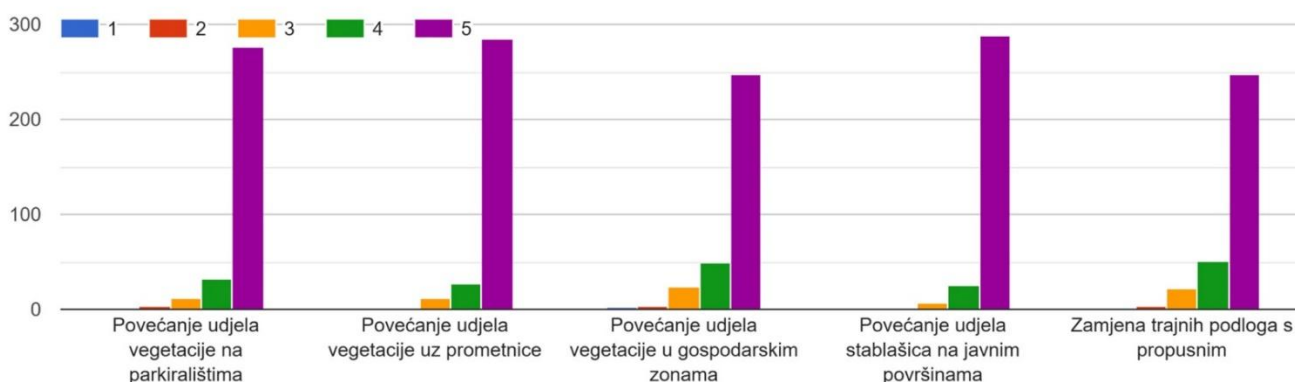
Tablica prikazuje procjenu ispitanika o doprinosu pojedinih infrastrukturnih elemenata jačanju učinka urbanih toplinskih otoka, pri čemu je ocjena 1 označavala da element uopće ne doprinosi, a ocjena 5 da značajno doprinosi intenziviranju ovog negativnog urbanog fenomena. Rezultati ukazuju na izrazito visoku razinu svijesti o ulozi izgrađenog prostora i nedostatka vegetacije u razvoju urbanih toplinskih otoka. Prometna infrastruktura bez vegetacije percipirana je kao jedan od najznačajnijih čimbenika, pri čemu je čak 77 % ispitanika dodijelilo ocjenu 5, a dodatnih 12 % ocjenu 4. Ukupno 89 % ispitanika smatra da ovakav tip infrastrukture značajno ili vrlo značajno doprinosi razvoju urbanih toplinskih otoka, dok su negativne procjene zanemarive (4 %). Slični rezultati zabilježeni su i kod javnih površina bez vegetacije, gdje 76 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a 13 % ocjenu 4, što također čini ukupno 89 % visokih procjena. Ovi rezultati potvrđuju prepoznatu važnost zelenila na otvorenim javnim prostorima u regulaciji mikroklimatskih uvjeta. Najviši stupanj slaganja zabilježen je kod velike izgrađenosti građevinske čestice, za koju 82 % ispitanika smatra da značajno doprinosi učinku urbanih toplinskih otoka (ocjena 5), a dodatnih 9 % dodjeljuje ocjenu 4. Time ukupni prevladavajući udio doseže 91 %, što ovu kategoriju čini najizraženijim percipiranim uzrokom urbanih toplinskih otoka.

Kod proizvodno-gospodarskih zona uočava se nešto uravnoteženija raspodjela odgovora. Iako polovica ispitanika (50 %) smatra da ove zone značajno doprinose stvaranju urbanih toplinskih otoka, a dodatnih 21 % dodjeljuje ocjenu 4 (ukupno 71 %), relativno visok udio neutralnih odgovora (23 %) upućuje na složeniju percepciju utjecaja ove kategorije u odnosu na ostale infrastrukturne elemente.

Sveukupno, rezultati potvrđuju da ispitanici kao ključne uzroke urbanih toplinskih otoka prepoznaju prometne i javne površine bez vegetacije te visoku gustoću izgrađenosti, dok su proizvodno-gospodarske zone također prepoznate kao značajan čimbenik, ali s nešto većim stupnjem percepcijske raznolikosti. Ovakvi nalazi snažno podupiru potrebu za povećanjem udjela vegetacije i smanjenjem nepropusnih površina u urbanom prostoru radi ublažavanja učinaka klimatskih promjena.

Molimo navedite u kojoj mjeri podržavate mogućnosti koje se odnose na preobrazbu infrastrukturnih elemenata (1 - Uopće ne podržavam; 5 - Izrazito podržavam).

Grafički prikaz 32. U kojoj mjeri podržavate mogućnost preobrazbe infrastrukturnih elemenata.

Tablica 35. U kojoj mjeri podržavate mogućnost preobrazbe infrastrukturnih elemenata.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAVAJUĆI UDIO (%)	
—	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Povećanje vegetacije na parkiralištima	1	1	4	10	85	2	87
2.	Povećanje udjela vegetacije uz prometnice	1	1	4	8	87	2	89
3.	Povećanje udjela vegetacije u gosp. zonama	1	1	7	15	76	2	78
4.	Povećanje udjela stablašica na javnim površinama	1	1	2	8	89	2	91
5.	Zamjena trajnih podloga s propusnim	1	1	7	16	76	2	92

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje razinu podrške ispitanika mogućnostima preobrazbe infrastrukturnih elemenata, pri čemu je ocjena 1 označavala da ispitanici uopće ne podržavaju predloženu mjeru, a ocjena 5 da je u potpunosti podržavaju. Rezultati upućuju na iznimno visoku razinu javne podrške intervencijama usmjerenima na povećanje udjela vegetacije i primjenu održivih rješenja u urbanom prostoru. Najviša razina potpore zabilježena je za povećanje udjela stablašica na javnim površinama, gdje čak 89 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a dodatnih 8 % ocjenu 4, što čini prevladavajući udio od 91 %. Vrlo slični rezultati ostvareni su i kod povećanja udjela vegetacije uz prometnice, koje 87 % ispitanika u potpunosti podržava (ocjena 5), dok ukupno 89 % iskazuje visoku razinu potpore (ocjene 4 i 5). Izrazito snažna potpora vidljiva je i kod povećanja vegetacije na parkiralištima, gdje 85 % ispitanika daje najvišu ocjenu, a dodatnih 10 % ocjenu 4, pa ukupni udio snažne potpore iznosi 87 %. Kod zamjene trajnih, nepropusnih podloga propusnim materijalima također je zabilježena vrlo visoka razina podrške, s 76 % odgovora u ocjeni 5 i 16 % u ocjeni 4, što ukupno čini čak 92 % pozitivnih procjena, unatoč nešto višem udjelu neutralnih odgovora (7 %). Nešto niža, ali i dalje izražena razina potpore evidentirana je kod povećanja udjela vegetacije u gospodarskim zonama. Iako 76 % ispitanika ovu mjeru u potpunosti podržava, a 15 % je ocjenjuje ocjenom 4 (ukupno 78 %), relativno veći udio neutralnih odgovora (7 %) upućuje na određenu suzdržanost u odnosu na intervencije u proizvodno-gospodarskim područjima. Ukupno gledano, rezultati ukazuju na izrazito visoku razinu društvene prihvaćenosti preobrazbe infrastrukturnih elemenata u smjeru veće uporabe vegetacije i propusnih površina.

Takav stav javnosti predstavlja snažnu osnovu za implementaciju mjera zelene infrastrukture i klimatski osjetljivog urbanističkog planiranja, osobito u kontekstu ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka i prilagodbe klimatskim promjenama.

Posljednje pitanje u ovoj tematskoj cjelini odnosilo se na navođenje konkretnih lokacija pogodnih za preobrazbu infrastrukturnih elemenata. Analiza otvorenih odgovora pokazuje da ispitanici jasno prepoznaju prostore i tipove intervencija koji bi mogli ostvariti najveći učinak u kontekstu zelene urbane obnove. Njihovi odgovori mogu se povezati kako s jasno definiranim urbanim zonama, tako i s ponavljajućim prostornim obrascima, pri čemu se u velikom broju slučajeva naglašava potreba za ozelenjivanjem i preobrazbom prostora koji su trenutačno izrazito izgrađeni, nepropusni i infrastrukturno dominantni te značajno doprinose pojavi urbanih toplinskih otoka.

Kao prostorno jasno identificirane lokacije ponovno se ističu Poluotok i dijelovi povijesne jezgre, gdje ispitanici navode da je stanje pojedinih prostora zadovoljavajuće, ali istodobno prepoznaju niz mikrolokacija s izraženim nedostatkom zelenila i sjene, osobito u zonama intenzivnog kretanja i zadržavanja ljudi. U tom se kontekstu sugerira potreba za ciljanim, manjim zahvatima koji bi bili usklađeni s prostornim i baštinskim ograničenjima, a istodobno bi imali značajan pozitivan učinak na mikroklimatske uvjete i ugodu boravka. Značajan broj odgovora odnosi se i na područje Dikla, koje ispitanici percipiraju kao prostor s nedostatnom količinom drveća, hlada i kvalitetno oblikovanih zelenih površina, posebice uz prometnice i javne prostore. Ovakvi navodi ukazuju na percepciju tog dijela grada kao prostorno podcijenjenog u pogledu krajobraznog uređenja i mjera prilagodbe klimatskim promjenama.

U odgovorima se vrlo jasno ističu parkirališta i garažne strukture kao prostori s izraženim potencijalom za intervenciju. Posebno se navode parkiralište na Voštarnici u neposrednoj blizini studentskog kampusa te garaža na prostoru bivše vojarne na Voštarnici, koje ispitanici doživljavaju kao izrazito neugodne, pregrijane i vizualno degradirane prostore. U tim se primjerima implicitno naglašava potreba njihove preobrazbe kroz ozelenjivanje, smanjenje udjela nepropusnih površina i uvođenje višefunkcionalnih rješenja. Osim pojedinačnih lokacija, u velikom broju odgovora pojavljuje se i ponavljajući prostorni obrazac koji se odnosi na ulice bez drvoreda ili s nedovoljnom količinom zelenila. Ispitanici pritom ističu važnost sustavne sadnje drvoreda te primjene višegodišnjeg zelenila, osobito trajnica, umjesto kratkoročnih ili isključivo dekorativnih rješenja. Takvi odgovori upućuju na razumijevanje dugoročnog krajobraznog planiranja i važnosti kontinuiranog održavanja zelenih površina. Manji dio ispitanika daje općenite ili referencijalne odgovore, primjerice upućivanjem na prethodno postavljena pitanja, no i takvi odgovori dodatno potvrđuju dosljednost u percepciji problema dominacije sive infrastrukture i nedostatka zelenih elemenata u svakodnevnom urbanom prostoru.

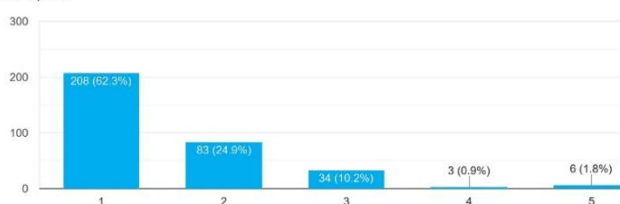
Zaključno, analiza pokazuje da ispitanici dosljedno identificiraju povijesnu jezgru, rubna naselja poput Dikla, parkirališne i garažne strukture na Voštarnici te ulice bez drvoreda kao prostore s najvećim potencijalom za urbane intervencije. Dobiveni odgovori pružaju jasnu i relevantnu kvalitativnu osnovu za prostornu prioritizaciju zahvata u okviru zelene urbane obnove, s naglaskom na ozelenjivanje sive infrastrukture, ublažavanje toplinskih opterećenja i unaprjeđenje kvalitete javnih prostora.

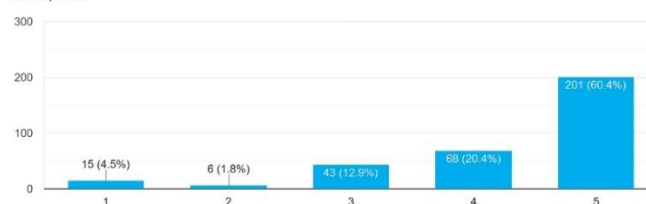
6. RAZVOJ I ULAGANJE U ZELENU INFRASTRUKTURU

Ovo poglavlje usmjereno je na analizu razvoja i ulaganja u zelenu infrastrukturu kao jednog od ključnih alata za postizanje klimatske otpornosti, unapređenje kvalitete života i održivi prostorni razvoj. Na temelju rezultata ispitivanja javnog mišljenja sagledavaju se stavovi građana o trenutnom stanju, razini ulaganja, prioritetima te prepoznatim ograničenjima u planiranju i provedbi zelene infrastrukture, uz poseban naglasak na ulogu javnih i privatnih zelenih površina. Rezultati prethodno prikazanih analiza ukazuju na visoku razinu svijesti javnosti o važnosti zelene infrastrukture u ublažavanju klimatskih promjena, osobito u kontekstu smanjenja učinaka urbanih toplinskih otoka, prilagodbe ekstremnim klimatskim pojavama te očuvanja prirodnih i krajobraznih vrijednosti. Istodobno, evidentiran je izražen raskorak između snažne društvene potpore razvojnim mjerama i percepcije nedostatnih postojećih ulaganja, što jasno upućuje na potrebu redefiniranja razvojnih politika i financijskih prioriteta na lokalnoj razini. U ovom se poglavlju dodatno razmatraju prioriteti ulaganja, pri čemu se ističe posebno snažna orijentacija prema razvoju i unaprjeđenju javnih zelenih površina, ozelenjivanju infrastrukturnih elemenata te primjeni rješenja utemeljenih na prirodi. Posebna se pozornost posvećuje participativnim modelima upravljanja i uključivanju privatnih zelenih površina u širi sustav zelene infrastrukture, što se u ispitivanju pokazalo kao društveno prihvatljiv i poželjan smjer razvoja. Poglavlje također razmatra ključna ograničenja provedbe, uključujući prostorna, administrativna, vlasničko-pravna i organizacijska pitanja, koja su prepoznata kao značajne prepreke daljnjem razvoju zelene infrastrukture. Analizom navedenih čimbenika postavlja se temelj za definiranje smjernica i preporuka usmjerenih na učinkovitije planiranje, financiranje i provedbu zelene infrastrukture, s ciljem stvaranja otpornijeg, zdravijeg i vizualno kvalitetnijeg urbanog i periurbanog prostora.

Slazete li se da Grad Zadar ulaže dovoljno sredstava u razvoj zelene infrastrukture i prilagodbu klimatskim promjenama.
334 responses

Podržavate li mogućnosti subvencioniranja preobrazbe infrastrukturnih površina s ciljem smanjenja utjecaja klimatskih promjena (npr. parkirališta trgo...). (1 - Uopće ne podržavam; 5 - Izrazito podržavam)
333 responses

Grafički prikaz 33. Trenutna i buduća ulaganja u zelenu infrastrukturu.

Tablica 36. Trenutna i buduća ulaganja u zelenu infrastrukturu.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Da li Grad Zadar ulaže dovoljno sredstva u razvoj zelene infrastrukture i prilagodbu klimatskim promjenama?	62	25	10	1	2	90	3
2.	Podržavate li mogućnost subvencioniranja preobrazbe infrastrukturnih površina s ciljem smanjenja utjecaja klimatskih promjena?	5	2	13	20	60	7	80

TUMAČ OZNAKA

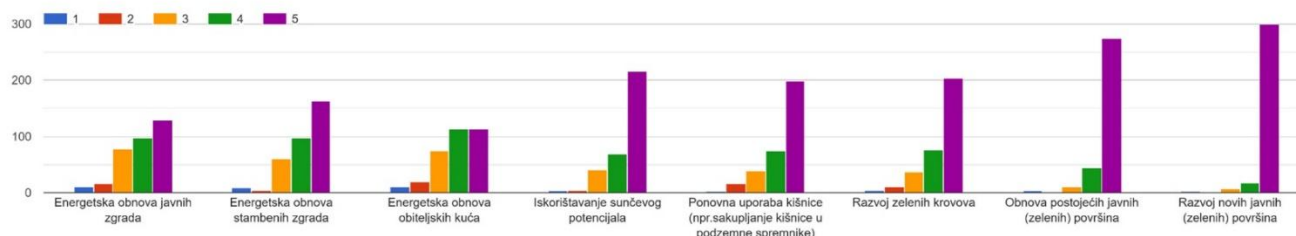
	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje stavove ispitanika o trenutačnim i budućim ulaganjima u zelenu infrastrukturu, pri čemu je ocjena 1 označavala vrlo negativnu procjenu odnosno izostanak ulaganja ili podrške, a ocjena 5 izrazito pozitivnu procjenu odnosno snažnu podršku. Rezultati ukazuju na jasan kontrast između percepcije postojećeg stanja i očekivanja budućih razvojnih smjerova. Na pitanje ulaže li Grad Zadar dovoljno sredstava u razvoj zelene infrastrukture i prilagodbu klimatskim promjenama, većina ispitanika izražava izrazito kritičan stav. Čak 62 % ispitanika dodijelilo je ocjenu 1, a dodatnih 25 % ocjenu 2, što ukupno čini 90 % odgovora u negativnom rasponu. Neutralan stav (ocjena 3) zauzima 10 % odgovora, dok su pozitivne procjene gotovo zanemarive, s tek 1 % odgovora za ocjenu 4 i 2 % za ocjenu 5. Ovi rezultati upućuju na snažnu percepciju nedostatnih javnih ulaganja i nezadovoljstvo postojećim pristupom razvoju zelene infrastrukture. Suprotno tome, na pitanje podržavaju li ispitanici mogućnost subvencioniranja preobrazbe infrastrukturnih površina u cilju smanjenja utjecaja klimatskih promjena, iskazana je vrlo visoka razina potpore.

Ocjenu 5 dodijelilo je 60 % ispitanika, a ocjenu 4 dodatnih 20 %, čime 80 % ispitanika iskazuje snažnu ili vrlo snažnu podršku ovoj mjeri. Negativni odgovori (ocjene 1 i 2) čine svega 7 %, dok je 13 % ispitanika zauzelo neutralan stav. Ukupno gledano, rezultati jasno ukazuju na izražen raskorak između percepcije postojećih ulaganja i spremnosti javnosti da podrži nove financijske i poticajne mehanizme. Dok se aktualne aktivnosti grada percipiraju kao nedostatne, istodobno postoji snažna društvena podrška za intenziviranje ulaganja i uvođenje subvencija usmjerenih na razvoj zelene infrastrukture i prilagodbu klimatskim promjenama, što predstavlja važan signal za oblikovanje budućih javnih politika i razvojnih strategija.

Molimo ocijenite prioritete budućih ulaganja (1-Nije prioritet; 5-Značajni prioritet).

Grafički prikaz 34. Usmjerenje (prioriteti) ulaganja.

Tablica 37. Usmjerenje (prioriteti) ulaganja.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Energetska obnova javnih zgrada	3	5	23	29	39	8	68
2.	Energetska obnova stambenih zgrada	2	1	18	29	49	3	78
3.	Energetska obnova obiteljskih kuća	3	6	23	34	34	9	68
4.	Iskorištavanje sunčevog potencijala	1	1	12	21	65	2	86
5.	Ponovna uporaba kišnice (npr. spremnici)	1	5	12	23	60	6	83
6.	Razvoj zelenih krovova	1	3	11	23	61	4	84
7.	Obnova postojećih javnih (zelenih) površina	1	1	3	13	83	2	96
8.	Razvoj novih javnih (zelenih) površina	1	1	2	6	92	2	98

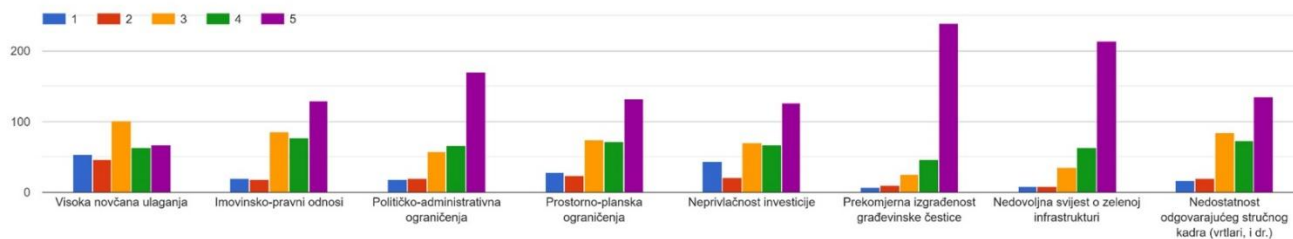
TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje stavove ispitanika o usmjerenju i prioritetima budućih ulaganja, pri čemu je ocjena 1 označavala da pojedino ulaganje uopće nije prioritet, a ocjena 5 da predstavlja vrlo visok prioritet. Rezultati ukazuju na jasno izražene razvojne smjernice usmjerene prema energetske učinkovitosti i jačanju zelenih javnih prostora. Energetska obnova javnih zgrada percipira se kao važan, ali ne i najviši prioritet, pri čemu 39 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a dodatnih 29 % ocjenu 4, što ukupno čini 68 % odgovora u visokom prioritetnom rasponu. Slični rezultati zabilježeni su i kod energetske obnove obiteljskih kuća, gdje su odgovori (4 i 5) također zastupljeni s ukupno 68 %, dok je udio neutralnih procjena (23 %) relativno izražen. Višu razinu prioriteta ispitanici pridaju energetske obnovi stambenih zgrada, koju 49 % ocjenjuje kao vrlo visok prioritet (ocjena 5), a 29 % kao visok (ocjena 4), što rezultira s ukupno 78 % pozitivnih procjena. Izrazito visoka razina slaganja vidljiva je kod iskorištavanja sunčevog potencijala, gdje čak 65 % ispitanika dodjeljuje najvišu ocjenu, a 21 % ocjenu 4, čime ovaj tip ulaganja doseže 86 % odgovora u rasponu visokog prioriteta. Slično se vrednuje i ponovna uporaba kišnice, koju 60 % ispitanika smatra vrlo visokim prioritetom, dok 83 % ocjenjuje ovu mjeru kao visoko prioritetnu (ocjene 4 i 5). Razvoj zelenih krovova također je prepoznat kao važan element održivog razvoja, pri čemu 61 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a ukupno 84 % smatra da ova mjera treba imati visoki prioritet. Međutim, najizraženija razina konsenzusa ostvarena je kod ulaganja u javne zelene prostore. Obnova postojećih javnih (zelenih) površina ocijenjena je kao vrlo visok prioritet kod 83 % ispitanika, a ukupno čak 96 % dodjeljuje joj ocjene 4 i 5. Još snažniji stav vidljiv je kod razvoja novih javnih (zelenih) površina, gdje 92 % ispitanika odabire najvišu ocjenu, a gotovo potpuni konsenzus (98 %) smatra ovu mjeru jednim od ključnih razvojnih prioriteta. Ukupno gledano, rezultati pokazuju da ispitanici najveći značaj pridaju širenju i unapređenju javnih zelenih površina, zatim korištenju obnovljivih izvora energije i rješenjima temeljenim na prirodi, dok energetska obnova zgrada ostaje važan, ali nešto niže rangiran prioritet u odnosu na prostorne i ekološke intervencije.

Molimo ocijenite ograničenja razvoju zelene infrastrukture (1-Zanemariv; 5-Vrlo značajan).

Grafički prikaz 35. Evaluacija ograničenja razvoju zelene infrastrukture – rezultati ispitivanja.

Tablica 38. Evaluacija ograničenja razvoju zelene infrastrukture – rezultati ispitivanja.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Visoka novčana ulaganja	16	14	31	19	20	30	39
2.	Imovinsko – pravni odnosi	6	5	26	24	39	11	63
3.	Političko – administrativna ograničenja	5	6	18	20	51	11	71
4.	Prostorno – planska ograničenja	8	7	23	22	40	15	62
5.	Neprivlačnost investicije	13	6	22	20	39	19	59
6.	Prekomjerna izgrađenost građevinske čestice	2	3	8	14	73	5	87
7.	Nedovoljna svijest o zelenoj infrastrukturi	2	2	11	19	65	2	84
8.	Nedostatnost odgovarajućeg stručnog kadra	5	6	26	22	41	11	63

TUMAČ OZNAKA

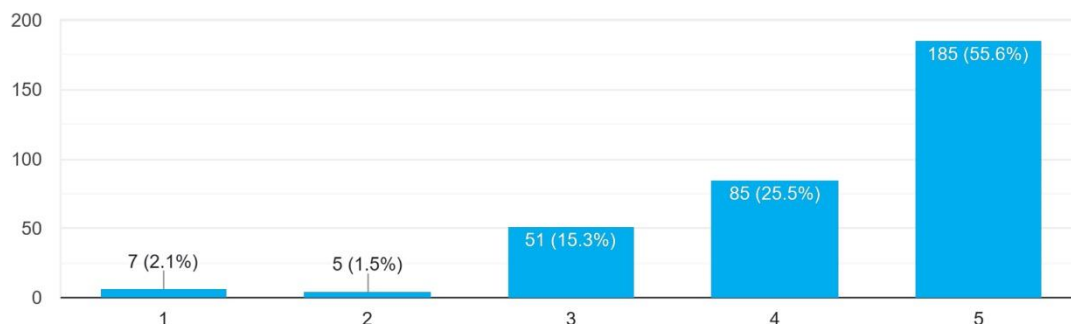
	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje procjenu ispitanika o ograničenjima razvoja zelene infrastrukture, pri čemu je ocjena 1 označavala da pojedini čimbenik uopće ne predstavlja ograničenje, a ocjena 5 da predstavlja vrlo izraženo ograničenje. Dobiveni rezultati ukazuju na višedimenzionalnu percepciju prepreka, pri čemu se ističu prostorni, organizacijski i društveni čimbenici. Visoka novčana ulaganja ispitanici doživljavaju kao umjereno do izraženo ograničenje, pri čemu su odgovori relativno raspršeni. Ocjene 1 i 2 čine 30 % odgovora, neutralni stav (ocjena 3) zauzima najveći pojedinačni udio od 31 %, dok 39 % ispitanika smatra da visoki troškovi značajno ili vrlo značajno ograničavaju razvoj zelene infrastrukture. Ovakva raspodjela upućuje na podijeljeno mišljenje o financijskom aspektu kao ključnoj prepreki. Kod imovinsko-pravnih odnosa izraženija je percepcija ograničenja, budući da 39 % ispitanika dodjeljuje najvišu ocjenu, a ukupno 63 % smatra da ovi odnosi značajno otežavaju razvoj zelene infrastrukture. Sličan obrazac zabilježen je i kod prostorno-planskih ograničenja, gdje ukupni prevladavajući udio ocjena 4 i 5 iznosi 62 %, uz relativno umjeren udio neutralnih odgovora (23 %). Političko-administrativna ograničenja percipiraju se kao jedan od ključnih problema, pri čemu više od polovice ispitanika (51 %) smatra da ona predstavljaju vrlo izraženo ograničenje, a ukupno 71 % ocjenjuje ovaj čimbenik visokim ocjenama. Time se politički i institucionalni okvir jasno izdvajaju kao jedna od najsnažnijih prepreka razvoju zelene infrastrukture. Neprivlačnost investicije također se percipira kao značajno ograničenje, s ukupno 59 % odgovora u rasponu ocjena 4 i 5, dok je gotovo petina ispitanika (19 %) mišljenja da taj faktor ne predstavlja značajnu prepreku, što upućuje na određenu razinu nesigurnosti ili različitih iskustava u pogledu investicijske atraktivnosti. Najizraženije ograničenje, prema percepciji ispitanika, jest prekomjerna izgrađenost građevinske čestice. Čak 73 % ispitanika dodjeljuje ovom čimbeniku najvišu ocjenu, a ukupno 87 % smatra da on u velikoj mjeri ograničava razvoj zelene infrastrukture. Visoku razinu slaganja pokazuje i čimbenik nedovoljne svijesti o zelenoj infrastrukturi, koji 84 % ispitanika prepoznaje kao značajno ili vrlo značajno ograničenje, pri čemu 65 % dodjeljuje najvišu ocjenu. Na kraju, nedostatnost odgovarajućeg stručnog kadra percipirana je kao važno ograničenje, s ukupno 63 % odgovora u rasponu ocjena 4 i 5, što upućuje na potrebu jačanja stručnih kapaciteta u području planiranja, projektiranja i provedbe zelene infrastrukture. Ukupno gledano, rezultati ukazuju da ispitanici najveće prepreke razvoju zelene infrastrukture vide u prostornim ograničenjima, političko-administrativnim barijerama i nedovoljnoj osviještenosti, dok financijski aspekt, iako značajan, pokazuje nešto veću razinu percepcijske heterogenosti.

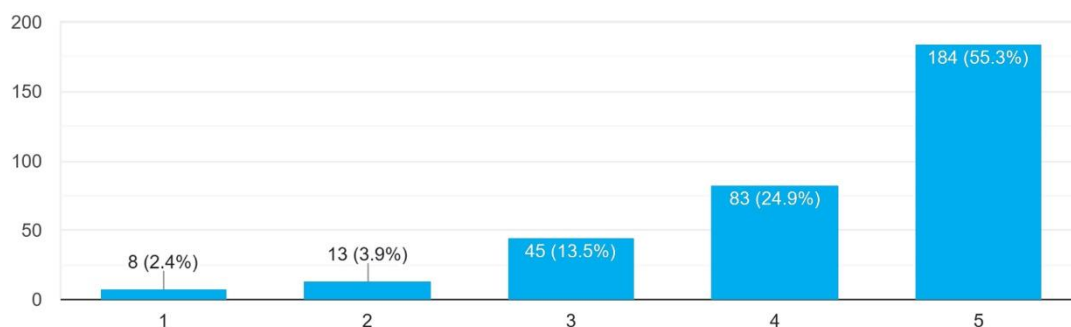
Molimo ocijenite Vašu spremnost sudjelovanja u participativnim procesima razvoja projekta zelene infrastrukture.

333 responses

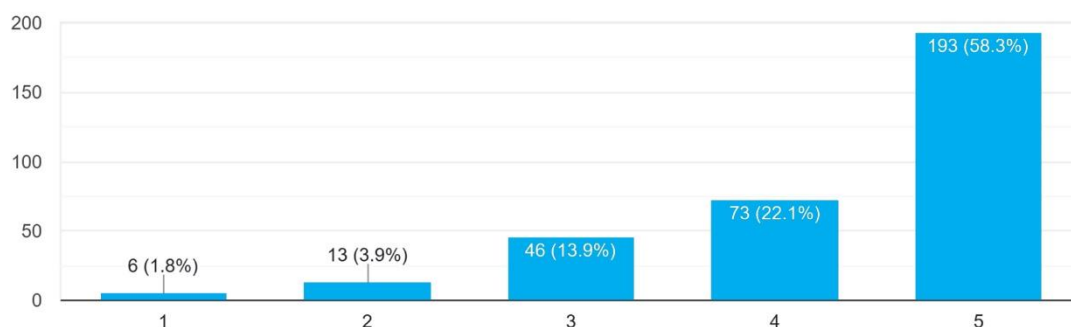
Molimo ocijenite spremnost sudjelovanja s Vašim zelenim površinama/sredstvima u razvoj zelene infrastrukture na području Vašeg mjesnog odbora (1-Ne želim sudjelovati;5-Želim sudjelovati).

333 responses

Molimo ocijenite spremnost sudjelovanja u razvoj metodologije i kriterija uključivanja Vaših zelenih površina u zelenu infrastrukturu Grada Zadra (npr. plać...tnice radi zasjenjivanja kolne infrastrukture i sl.).

331 responses

Grafički prikaz 36. Zelena infrastruktura i privatne zelene površine.

Tablica 39. Zelena infrastruktura i privatne zelene površine.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIHI ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
–	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Ocijenite spremnost sudjelovanja u participativnim procesima razvoja projekata ZI	2	1	15	25	56	3	81
2.	Ocijenite spremnost sudjelovanja s Vašim zelenim površinama u razvoj ZI	2	4	13	25	55	6	80
3.	Ocijenite spremnost sudjelovanja u razvoj metodologije i kriterija uključivanja Vašim zelenih površina u ZI Grada Zadra	1	4	14	22	58	5	82

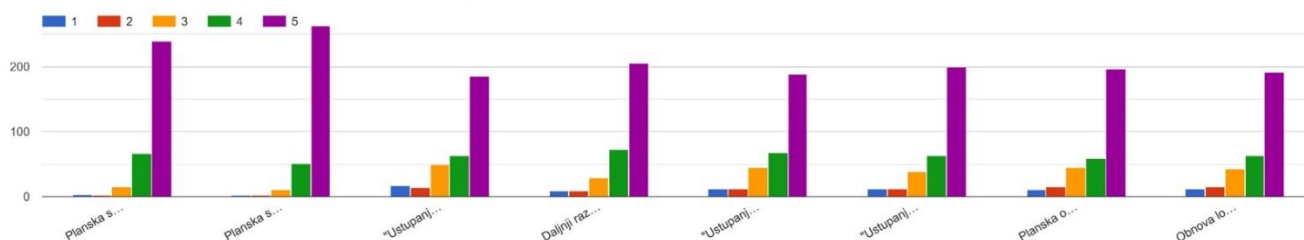
TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje stavove ispitanika o ulozi privatnih zelenih površina i osobnoj spremnosti na sudjelovanje u razvoju zelene infrastrukture, pri čemu je ocjena 1 označavala vrlo nisku ili nepostojeću spremnost, a ocjena 5 vrlo visoku spremnost na sudjelovanje. Rezultati upućuju na izrazito pozitivan odnos ispitanika prema participativnim pristupima i uključivanju privatnog prostora u sustav zelene infrastrukture. Na pitanje o spremnosti sudjelovanja u participativnim procesima razvoja projekata zelene infrastrukture, većina ispitanika iskazuje visoku razinu interesa. Čak 56 % dodjeljuje ocjenu 5, a dodatnih 25 % ocjenu 4, što znači da 81 % ispitanika izražava visoku ili vrlo visoku spremnost za sudjelovanje, dok je udio onih s niskom spremnošću zanemariv (3 %). Sličan obrazac vidljiv je i kod spremnosti sudjelovanja vlastitim zelenim površinama u razvoju zelene infrastrukture, gdje 55 % ispitanika iskazuje najvišu razinu spremnosti, a 25 % ocjenu 4. Ukupni prevladavajući udio pozitivnih odgovora iznosi 80 %, dok tek 6 % ispitanika pokazuje nisku razinu spremnosti, a 13 % zauzima neutralan stav. Najviši stupanj slaganja zabilježen je kod spremnosti sudjelovanja u razvoju metodologije i kriterija uključivanja privatnih zelenih površina u zelenu infrastrukturu Grada Zadra. U ovoj kategoriji 58 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a 22 % ocjenu 4, čime ukupno 82 % iskazuje visoku ili vrlo visoku spremnost na suradnju. Negativni odgovori (ocjene 1 i 2) čine svega 5 %, dok 14 % ispitanika zauzima neutralnu poziciju. Ukupno gledano, rezultati potvrđuju izraženu spremnost građana na aktivno sudjelovanje u planiranju i provedbi zelene infrastrukture, uključujući i korištenje privatnih zelenih površina. Ovakav stupanj društvene otvorenosti i participacije predstavlja snažan temelj za razvoj integriranih i suradničkih modela upravljanja zelenom infrastrukturom na lokalnoj razini.

Molimo ocijenite prijedloge projekta/inicijativa za uključivanje privatnih zelenih površina (1 - Uopće ne podržavam/5 - U potpunosti podržavam) u zelenu infrastrukturu.

Grafički prikaz 37. Prijedlozi i inicijative uključivanja privatnih zelenih površina.

Tablica 40. Prijedlozi i inicijative uključivanja privatnih zelenih površina.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
—	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Planska sadnja s ciljem unaprjeđenja bioraznolikosti	1	1	5	21	73	2	94
2.	Planska sadnja s ciljem smanjenja učinka toplinskih otoka	1	1	3	16	80	2	96
3.	"Ustupanje" površina s ciljem razvoja urbanih/ društvenih vrtova	5	4	15	19	56	9	65
4.	Daljnji razvoj sustava kišnih vrtova	3	3	9	22	63	6	69
5.	"Ustupanje" zelenih površina s ciljem razvoja zelenih koridora	4	4	13	21	59	8	80
6.	"Ustupanje" površina s ciljem obnove prirode/ ekosustava	4	4	12	19	61	8	80
7.	Planska obnova tradicionalnih polj. površina sa suhozidima	3	5	14	18	60	8	78
8.	Obnova lokvi na području Grada Zadra	4	5	14	20	59	9	79

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

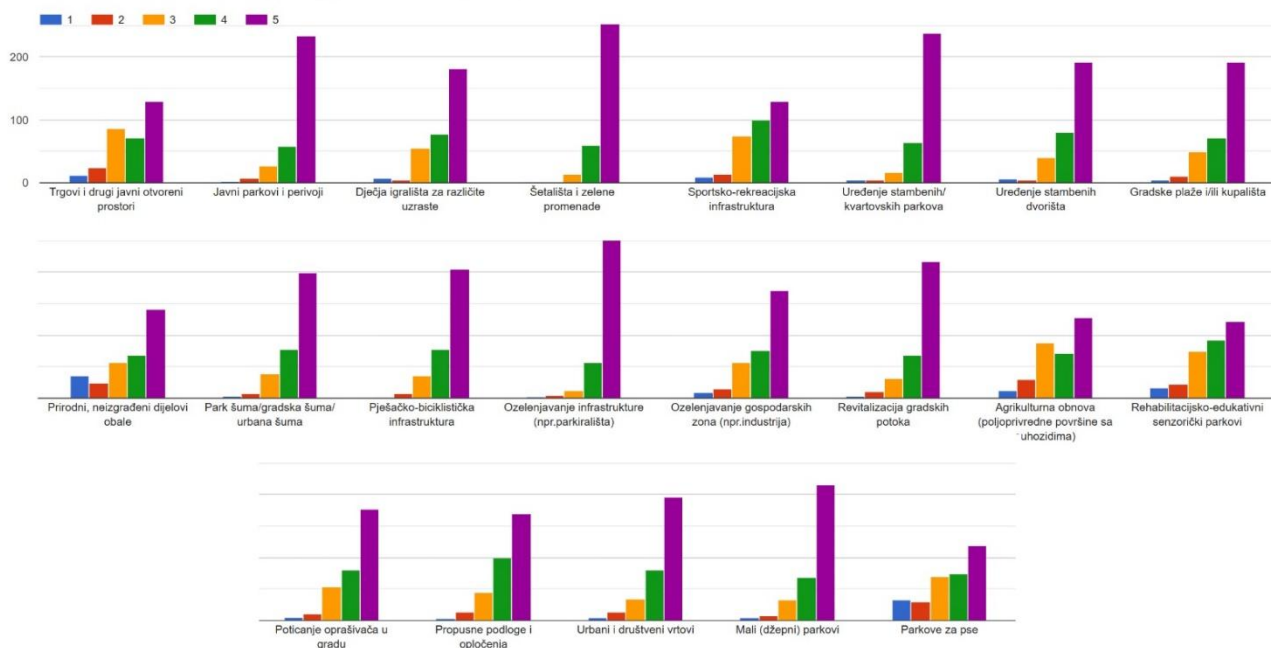
Tablica prikazuje stavove ispitanika o prijedlozima i inicijativama za uključivanje privatnih zelenih površina u sustav zelene infrastrukture, pri čemu je ocjena 1 označavala vrlo nisku ili nikakvu podršku predloženoj mjeri, a ocjena 5 vrlo visoku razinu podrške. Rezultati jasno upućuju na snažnu društvenu prihvaćenost mjera usmjerenih na ekološku obnovu, prilagodbu klimatskim promjenama i jačanje bioraznolikosti. Najviša razina potpore zabilježena je kod planske sadnje s ciljem unaprjeđenja bioraznolikosti, koju čak 73 % ispitanika ocjenjuje najvišom ocjenom, a dodatnih 21 % ocjenom 4, što rezultira izuzetno visokim prevladavajućim udjelom od 94 %. Još snažniji konsenzus vidljiv je kod planske sadnje s ciljem smanjenja učinka urbanih toplinskih otoka, gdje 80 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a ukupno 96 % iskazuje visoku ili vrlo visoku razinu potpore. Relativno niža, ali i dalje pozitivna razina potpore zabilježena je kod prijedloga „ustupanja“ površina za razvoj urbanih i društvenih vrtova. Iako 56 % ispitanika ovu inicijativu u potpunosti podržava, a 19 % joj daje ocjenu 4 (ukupno 65 %), udio neutralnih odgovora (15 %) te negativnih procjena (9 %) upućuje na veću raznolikost stavova u odnosu na druge predložene mjere. Daljnji razvoj sustava kišnih vrtova također je prepoznat kao poželjna mjera, pri čemu 63 % ispitanika dodjeljuje ocjenu 5, a ukupno 69 % iskazuje snažnu podršku. Slični rezultati ostvareni su i kod inicijativa „ustupanja“ zelenih površina radi razvoja zelenih koridora te „ustupanja“ površina za obnovu prirode i ekosustava, gdje se prevladavajući udio potpore (ocjene 4 i 5) kreće oko 80 %. Značajna, ali nešto umjerena razina potpore evidentirana je i kod planske obnove tradicionalnih poljoprivrednih površina sa suhozidima, koju kao visoko podržanu mjeru ocjenjuje 78 % ispitanika. Sličan obrazac vidljiv je i kod obnove lokvi na području Grada Zadra, gdje ukupni prevladavajući udio iznosi 79 %, što potvrđuje interes javnosti za očuvanje tradicionalnih krajobraznih i ekoloških elemenata. Sveukupno, rezultati potvrđuju da ispitanici u velikoj mjeri podržavaju aktivno uključivanje privatnih zelenih površina kroz različite ekološke i krajobrazne inicijative, pri čemu se kao najveći prioriteti izdvajaju mjere usmjerene na povećanje bioraznolikosti i ublažavanje učinaka urbanih toplinskih otoka.

Sljedeće pitanje odnosilo se na prikupljanje prijedloga projekata, mjera i prostornih zahvata koje ispitanici prepoznaju kao relevantne za unaprjeđenje urbanog prostora, osobito u kontekstu zelene urbane obnove, prilagodbe klimatskim promjenama i održivog upravljanja prostornim resursima. Analiza otvorenih odgovora pokazuje da ispitanici iznose sadržajno raznolike, ali tematski i prostorno jasno prepoznatljive prijedloge koji se mogu povezati s ključnim izazovima i razvojnim potrebama Grada. Značajan dio odgovora usmjeren je na potrebu sustavne uspostave i jačanja zelene infrastrukture, kako na javnim, tako i na privatnim površinama. Ispitanici predlažu primjenu regulatornih i poticajnih mjera kojima bi se sadnja stabala i višegodišnjeg zelenila integrirala u procese nove gradnje i rekonstrukcije postojećih objekata, uz mogućnost uključivanja privatnih čestica u širi sustav javno dostupne ili funkcionalne zelene infrastrukture. Ovakvi prijedlozi u skladu su s načelima prostorne održivosti i kružnog gospodarenja prostorom. U odgovorima se osobito ističu velike komercijalne i infrastrukturne zone, ponajprije trgovački centri i njima pripadajuće parkirališne površine, koje se percipiraju kao prostori izrazite dominacije sive infrastrukture, visoke toplinske opterećenosti i niske krajobrazne kvalitete. U tom se kontekstu naglašava potreba njihove prostorne preobrazbe kroz ozelenjivanje, povećanje udjela propusnih površina te primjenu rješenja temeljenih na prirodi, čime bi se ublažili negativni mikroklimatski učinci i unaprijedila kvaliteta javnog prostora. Pojedini odgovori usmjereni su i na prostore uz prirodne i vodne makroelemente, pri čemu se kao prepoznatljive prostorne cjeline navode područja uz vodotok i zelene površine (Vruljica, Relja). Ispitanici u tim područjima prepoznaju potrebu dodatne zaštite, krajobraznog uređenja i programske aktivacije prostora, uz primjenu mjera zelene i plave infrastrukture, poput upravljanja oborinskim vodama, sadnje autohtonog i medonosnog bilja te jačanja ekološke i rekreacijske funkcije prostora. Kao značajan razvojni potencijal ističu se i brownfield lokacije, osobito zapušteni prostori bivših vojnih kompleksa (vojarna Stjepana Radića), koji se percipiraju kao prostorne rezerve pogodne za cjelovitu urbanu obnovu. U tim se slučajevima implicitno zagovara prenamjena postojećih prostora u javne, društvene, zelene ili mješovite namjene, uz poštivanje načela energetske učinkovitosti, otpornosti i kružnog gospodarenja zgradama i prostorom. Manji dio ispitanika naglašava potrebu jačanja institucionalnih mehanizama upravljanja prostorom, upućujući na važnost dosljedne provedbe postojećih planskih i okolišnih propisa, kao i uvođenja učinkovitijih kontrolnih i sankcijskih mjera. Iako su ovakvi odgovori rjeđi, oni ukazuju na zabrinutost dijela javnosti zbog percepcije prekomjerne izgrađenosti i nedostatne kontrole prostornih zahvata.

Zaključno, analiza pokazuje da ispitanici dosljedno prepoznaju ključne prostorne izazove i potencijale grada, identificirajući velike infrastrukturne i komercijalne površine, prostore uz vodene elemente (Vruljica, Relja) te brownfield lokacije (vojarna Stjepana Radića) kao prioritetne zone za provedbu mjera zelene urbane obnove. Dobiveni odgovori predstavljaju relevantnu kvalitativnu podlogu za daljnju operacionalizaciju strateških ciljeva kroz prostorno usmjerene mjere, usklađene s konceptima zelene i plave infrastrukture, prilagodbe klimatskim promjenama i održivog urbanog razvoja.

Molimo navedite prioritete ulaganja u unaprjeđenje i/ili razvoj novih javnih (zelenih) površina u budućem razdoblju (1 - Nije prioritet; 5 - Važan prioritet).

Grafički prikaz 38. Prioriteti ulaganja u unaprjeđenje i/ili razvoj novih javnih (zelenih) površina.

Tablica 41. Prioriteti ulaganja u unaprjeđenje i/ili razvoj novih javnih (zelenih) površina.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)					PREVLADAJUĆI UDIO (%)	
—	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Trgovi i drugi javni otvoreni prostori	4	7	27	22	40	11	62
2.	Javni parkovi i/ili perivoji	1	2	8	18	71	3	88
3.	Dječja igrališta za različite uzraste	2	1	17	24	56	3	80
4.	Šetališta i urbane promenade	0	0	4	18	77	0	95
5.	Sportsko – rekreacijska infrastruktura	3	4	23	31	40	7	71
6.	Stambeni i/ili kvartovski parkovi	1	1	5	20	73	2	93
7.	Stambena dvorišta	2	1	12	25	60	3	85
8.	Gradske plaže i/ili kupališta	1	3	15	23	59	4	82
9.	Prirodni i/ili neizgrađeni dijelovi obale	11	7	17	21	43	18	64
10.	Park šuma i/ili gradska šuma i/ili urbana šuma	1	2	12	24	61	3	85
11.	Pješačko – biciklistička infrastruktura	1	2	11	24	63	3	87
12.	Ozelenjivanje infrastrukture (npr. parkirališta)	1	1	4	17	77	2	94
13.	Ozelenjivanje gospodarskih zona (npr. industrija)	3	5	17	23	52	8	75
14.	Revitalizacija gradskih potoka	1	3	9	21	66	4	87
15.	Agrikultura obnova (poljoprivredne površine)	4	9	26	21	38	13	59
16.	Rehabilitacijsko – edukativni . senzorički parkovi	5	7	23	28	37	12	65
17.	Poticanje oprašivača u gradu	2	3	16	25	54	5	79
18.	Propusne podloge i opločenja	1	4	13	30	51	5	81
19.	Urbani i društveni vrtovi	1	4	11	27	56	5	83
20.	Mali (džepni) parkovi	1	2	10	21	66	3	87
21.	Parkovi za pse	10	9	21	23	36	19	59

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje stavove ispitanika o prioritetima ulaganja u unaprjeđenje i razvoj novih javnih (zelenih) površina, pri čemu je ocjena 1 označavala vrlo nizak prioritet, a ocjena 5 vrlo visok prioritet. Dobiveni rezultati ukazuju na snažnu orijentaciju javnosti prema razvoju raznolikih, funkcionalnih i ekološki vrijednih zelenih prostora, uz uočljive razlike u percepciji pojedinih tipova zahvata. Najviši stupanj slaganja zabilježen je kod šetališta i urbanih promenada, koje gotovo svi ispitanici smatraju jednim od ključnih prioriteta – čak 77 % dodijelilo je ocjenu 5, a ukupno 95 % ocjene 4 i 5, bez ijednog negativnog odgovora. Izrazito visoki prioriteti pridaju se i ozelenjivanju infrastrukture (npr. parkirališta), gdje 77 % ispitanika navodi najvišu ocjenu, a ukupno 94 % ističe ovu mjeru kao visoki ili vrlo visoki prioritet. Visok konsenzus prisutan je i kod stambenih i/ili kvartovskih parkova, koje 73 % ispitanika smatra vrlo visokim prioritetom, a ukupno 93 % dodjeljuje ocjene 4 i 5. Slično se vrednuju javne parkovne i perivojne površine, s 71 % odgovora u najvišem rasponu i ukupno 88 % pozitivnih procjena. Visok značaj pridaje se i revitalizaciji gradskih potoka, pješačko–biciklističkoj infrastrukturi, malim (džepnim) parkovima te park-šumama i urbanim šumama, gdje se prevladavajući udio visokih ocjena kreće između 85 % i 87 %. Značajnim prioritetima ocijenjeni su i dječja igrališta za različite uzraste, urbani i društveni vrtovi, propusne podloge i opločenja, stambena dvorišta te gradske plaže i kupališta, s udjelom ocjena 4 i 5 između 80 % i 85 %, što ukazuje na potrebu za unapređenjem svakodnevnog životnog prostora i rekreacijskih sadržaja. Nešto umjereniji, ali i dalje pozitivni prioriteti odnose se na sportsko-rekreacijsku infrastrukturu, ozelenjivanje gospodarskih zona, poticanje oprašivača u gradu te rehabilitacijsko-edukativne (senzoričke) parkove, gdje se prevladavajući udio ocjena 4 i 5 kreće između 65 % i 79 %. Ove kategorije pokazuju veću raznolikost stavova i nešto viši udio neutralnih odgovora. Relativno nižu razinu prioriteta ispitanici pridaju trgovima i drugim javnim otvorenim prostorima, gdje prevladavajući udio iznosi 62 %, kao i prirodnim i/ili neizgrađenim dijelovima obale, agrikulturnoj obnovi i parkovima za pse, kod kojih udio visokih prioriteta iznosi oko 59–64 %. Pritom je vidljiv i viši udio negativnih i neutralnih odgovora, što upućuje na razmjerno podijeljene stavove o važnosti ovih ulaganja u odnosu na druge oblike zelenih i javnih prostora. Sveukupno, rezultati pokazuju da ispitanici najveću važnost pridaju prostorima svakodnevnog boravka, kretanja i rekreacije, osobito onima koji istovremeno imaju izraženu ekološku i klimatsku funkciju. Time se potvrđuje snažna javna potpora ulaganjima u integrirani razvoj zelenih površina kao ključnog elementa održivog i klimatski otpornog grada.

Sljedeće pitanje odnosilo se na identifikaciju postojećih javnih, osobito zelenih površina koje bi, prema mišljenju ispitanika, trebalo unaprijediti, urediti ili dodatno zaštititi. Analiza otvorenih odgovora pokazuje visoku razinu prostorne osviještenosti ispitanika, koji ne samo da prepoznaju vrijednost postojećih zelenih resursa, već i jasno artikuliraju lokacije i tipove intervencija potrebnih za njihovo unaprjeđenje u skladu s načelima zelene urbane obnove. U velikom broju odgovora ispitanici navode manje šumske i poluprirodne zelene cjeline koje doživljavaju kao važne elemente lokalnog identiteta i kvalitete života. Kao prostorno prepoznatljive lokacije ističu se šumica iznad parka Vruljica, šumica između Yachtinga i Famousa, kao i zeleni ostaci bivših vojnih kompleksa, koje ispitanici percipiraju kao vrijedne, ali nedovoljno uređene ili zaštićene prostore. U tim se primjerima često naglašava potreba očuvanja prirodnog karaktera prostora uz minimalne intervencije, prvenstveno u funkciji rekreacije i boravka. Značajan broj odgovora odnosi se i na postojeće gradske parkove i povijesne zelene prostore, pri čemu se navodi potreba njihove obnove i vraćanja izvornih krajobraznih i društvenih vrijednosti. Posebno se ističe Park pet bunara, za koji ispitanici predlažu povratak u izvornije stanje, uz više zelenila i manje tvrdih, nepropusnih površina. Ovakvi prijedlozi ukazuju na želju za redefiniranjem načina korištenja povijesnih javnih prostora u smjeru veće ekološke i prostorne uravnoteženosti.

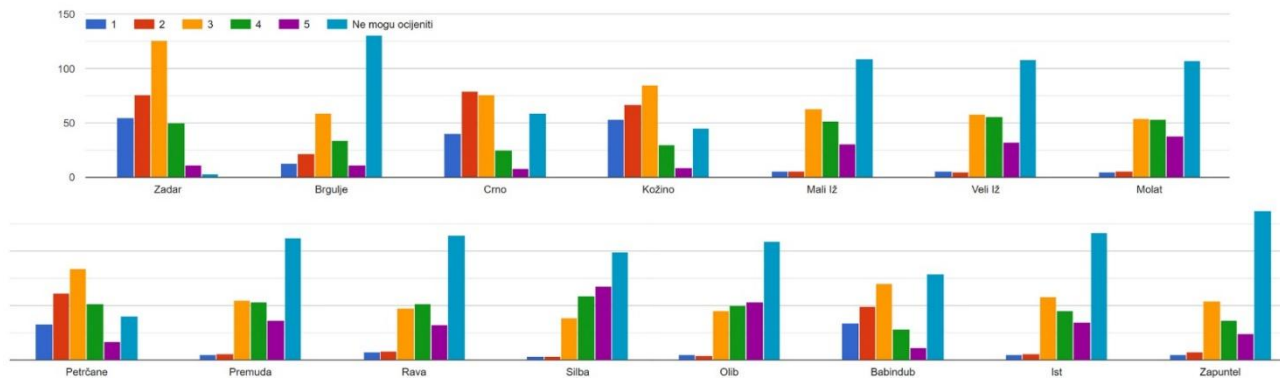
U odgovorima se pojavljuju i prijedlozi usmjereni na prenamjenu zapuštenih ili nekadašnjih industrijskih i infrastrukturnih lokacija u nove zelene površine, poput prijedloga uspostave novog parka na lokaciji nekadašnje Autohrvatske, kao i na područjima trenutno korištenim kao parkirališta (npr. Poljana Šime Budinića, parking na Ravnicama). Ovakvi navodi nadovezuju se na prethodne analize koje ističu preobrazbu sive infrastrukture kao ključnu mjeru zelene urbane obnove. Kao važni zeleni resursi ističu se i dvorišni i polu-javni prostori unutar stambenih naselja, osobito na području Voštarnice, gdje ispitanici navode potrebu očuvanja i uređenja postojećih dvorišta i zelenih međuprostora. Nadalje, više odgovora ukazuje na prostorne cjeline poput Relje, Bulevara i Vruljice, koje se prepoznaju kao zone s koncentracijom zelenih površina, ali i s izraženim pritiscima urbanizacije, što upućuje na potrebu njihove sustavne zaštite i unaprjeđenja.

U manjem broju odgovora naglašava se i potreba očuvanja neizgrađenih prirodnih površina bez dodatne urbanizacije, pri čemu se izravno ističe stav da takve prostore treba „ostaviti na miru“. Ovi odgovori jasno reflektiraju svijest dijela ispitanika o važnosti očuvanja prirodnih područja kao protuteže daljnjem širenju izgrađenih površina.

Zaključno, analiza pokazuje da ispitanici prepoznaju širok spektar postojećih javnih i zelenih površina — od šumskih i poluprirodnih cjelina (šumica iznad parka Vruljica, šumica između Yachtinga i Famousa), preko povijesnih parkova (Park pet bunara), do potencijalnih novih zelenih prostora na mjestu bivših infrastrukturnih i industrijskih lokacija (Autohrvatska, parkirališta na Poljani Šime Budinića). Dobiveni odgovori predstavljaju snažnu kvalitativnu osnovu za daljnju prostornu diferencijaciju mjera, definiranje prioriteta očuvanja i unaprjeđenja postojećih zelenih površina te integraciju tih nalaza u sustav zelene i plave infrastrukture Grada.

Molimo ocijenite vizualnu privlačnost/neprivlačnost naselja na području Grada Zadra (skladnost prirodnog i izgrađenog okoliša) (1 - Vizualno neprivlačno/5 - Vizualno privlačno).

Grafički prikaz 39. Vizualna privlačnost/neprivlačnost jedinica mjesne samouprave.

Tablica 42. Vizualna privlačnost/ neprivlačnost jedinica mjesne samouprave.

KATEGORIJA		POSTOTNI UDIO POJEDINIH ODGOVORA (%)						PREVLADAJUĆI UDIO (%)		
—	TIPOLOŠKI RAZVRSTAJ	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(0)	(1, 2)	(4, 5)
1.	Zadar	1	17	24	39	16	3	1	41	19
2.	Brgulje	48	5	8	22	13	4	48	13	17
3.	Crno	21	14	28	26	9	3	21	42	12
4.	Kožino	16	18	23	29	10	3	16	41	13
5.	Mali Iž	41	2	2	24	19	12	41	4	31
6.	Veli Iž	41	2	2	22	21	12	41	4	33
7.	Molat	41	1	2	21	20	14	41	3	34
8.	Petrcane	14	11	21	29	18	6	14	22	24
9.	Premuda	42	2	2	21	20	13	42	4	33
10.	Rava	44	3	3	18	20	12	44	6	32
11.	Silba	37	1	1	14	22	25	37	2	47
12.	Olib	41	2	2	17	19	20	41	4	39
13.	Babindub	29	13	8	26	10	4	29	21	14
14.	Ist	44	2	2	22	17	13	44	4	30
15.	Zapuntel	52	2	3	21	14	9	52	5	23

TUMAČ OZNAKA

	Najmanji pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Najveći pojedinačni udio odgovora ispitanika
	Prevladavajuća pozitivna ili negativna vrijednost

Tablica prikazuje procjenu vizualne privlačnosti odnosno neprivlačnosti jedinica mjesne samouprave, pri čemu je skala ocjenjivanja proširena dodatnom kategorijom 0, koja označava neprepoznavanje ili nemogućnost procjene (npr. ispitanici ne poznaju ili nemaju iskustva s navedenim područjem). Ocjena 1 označavala je izrazitu neprivlačnost, ocjena 3 neutralnu percepciju, dok je ocjena 5 označavala visoku vizualnu privlačnost. U tablici su posebno istaknuti udjeli neutralnih stavova, negativnih procjena (1 i 2) te pozitivnih procjena (4 i 5). Za Grad Zadar vidljiva je relativno uravnotežena percepcija, uz dominantan neutralan stav (39 %).

Negativne procjene (ocjene 1 i 2) čine 41 %, dok pozitivne (4 i 5) iznose 19 %, što upućuje na podijeljeno mišljenje o vizualnoj kvaliteti urbanog prostora, s nešto izraženijom kritičnom percepcijom. Kod većine otočnih i manjih naselja uočen je izrazito visok udio ocjene 0, što ukazuje na slabiju upoznatost ispitanika s njihovom prostornom i vizualnom kvalitetom. To je posebno izraženo kod Brgulja, Malog Iža, Velog Iža, Molata, Premude, Rave, Oliba, Ista i Zapuntela, gdje udio neodgovorenih ili neprocijenjenih odgovora prelazi 40 %, a u pojedinim slučajevima doseže i više od 50 % (npr. Zapuntel s 52 %).

Unatoč tome, u otočnim sredinama koje su prepoznatljivije, vidljiva je izražena pozitivna percepcija vizualne privlačnosti. Najviši udio pozitivnih ocjena (4 i 5) zabilježen je kod Silbe (47 %), zatim Oliba (39 %), Molata (34 %), Velog Iža (33 %), Premude (33 %) i Rave (32 %).

Ovi rezultati upućuju na snažnu povezanost vizualne privlačnosti s očuvanim krajobraznim i ambijentalnim vrijednostima otočnih prostora. Naselja poput Mali Iž, Veli Iž, Molat, Silba i Olib imaju izrazito nizak udio negativnih procjena (1 i 2), često ispod 5 %, što dodatno potvrđuje njihovu pozitivnu percepciju među ispitanicima koji su ih procjenjivali. Suprotno tome, Crno, Kožino i Babindub bilježe relativno visok udio negativnih ocjena (između 21 % i 42 %), uz niži udio pozitivnih procjena, što upućuje na percipirane probleme u vizualnoj kvaliteti prostora, vjerojatno povezane s urbanizacijskim pritiscima ili nedostatkom uređenih javnih prostora. Petrčane zauzimaju srednju poziciju, s relativno ravnomjernom raspodjelom neutralnih (29 %), negativnih (22 %) i pozitivnih (24 %) ocjena, što ukazuje na neujednačenu vizualnu percepciju ovog prostora. Sveukupno gledano, rezultati upućuju na to da manja i krajobrazno očuvana naselja, osobito otočna, imaju znatno povoljniju vizualnu percepciju, dok su urbanija i suburbanija područja podložnija kritičnijem vrednovanju. Visok udio neodgovorenih procjena dodatno naglašava potrebu za većom vidljivošću i uključivanjem manjih mjesnih zajednica u razvojne, planske i promotivne procese.

7. VIZIJA RAZVOJA GRADA ZADRA – ZELENI ZADAR 2035.

U završnom dijelu anketnog upitnika ispitanicima su postavljena četiri otvorena pitanja usmjerena na sagledavanje prednosti i prilika, nedostataka i prijetnji, dugoročne vizije te dodatnih stavova vezanih uz razvoj zelene infrastrukture, obnovu prirode i kružno gospodarenje prostorom i zgradama na području Grada Zadra. Cilj ovog dijela istraživanja bio je dobiti kvalitativni uvid u percepcije, očekivanja i vrijednosne stavove građana, kako bi se uz prostorne i tehničke pokazatelje u strateško planiranje uključila i perspektiva lokalne zajednice. Postavljena pitanja omogućila su ispitanicima da, na temelju vlastitog iskustva i svakodnevnog korištenja urbanog prostora, artikuliraju ključne razvojne prilike, identificiraju postojeće prepreke, oblikuju viziju budućeg zelenog razvoja grada te iznesu dodatne prijedloge i razmišljanja. Dobiveni odgovori predstavljaju važnu podlogu za definiranje dugoročne vizije „Zeleni Zadar 2035.”, usmjerene na stvaranje otpornog, klimatski prilagođenog, uključivog i prostorno uravnoteženog grada, u kojem su zelena i plava infrastruktura te kružno gospodarenje prostorom i zgradama sastavni dijelovi održivog urbanog razvoja.

Ispitanicima je postavljeno pitanje da navedu do tri prednosti i/ili prilike za razvoj zelene infrastrukture i/ili obnovu prirode na području Grada Zadra. Analiza dobivenih odgovora pokazuje vrlo jasno i relativno ujednačeno razumijevanje višestrukih koristi zelene infrastrukture, pri čemu se kao najznačajnija prednost gotovo jednoglasno ističe njezina uloga u ublažavanju učinaka klimatskih promjena. Ispitanici osobito važnost pridaju smanjenju ljetnih temperatura, stvaranju hlada i poboljšanju mikroklimatskih uvjeta u urbanim prostorima, što se izravno povezuje s iskustvom života u gradu tijekom sve izraženijih toplinskih valova. Uz termoregulacijsku ulogu, odgovori snažno naglašavaju ekološke i funkcionalne prednosti, osobito u pogledu upravljanja oborinskim vodama, smanjenja površinskog otjecanja te očuvanja i jačanja biološke raznolikosti. Zelena infrastruktura pritom se percipira kao funkcionalni sustav rješenja temeljenih na prirodi, koji može rasteretiti tehničku infrastrukturu i povećati otpornost urbanog sustava. Jednako su naglašeni i društveni i zdravstveni učinci, pri čemu se zeleni prostori prepoznaju kao ključni za boravak na otvorenom, rekreaciju, mentalno zdravlje i socijalnu interakciju. Najznačajniji nalaz ove tablice jest da ispitanici zelenu infrastrukturu dosljedno sagledavaju kao integralno, multifunkcionalno rješenje koje istodobno odgovara na klimatske, okolišne i društvene izazove urbanog razvoja.

Nadalje, ispitanicima je postavljeno pitanje da navedu do tri nedostatka i/ili prijetnje razvoju zelene infrastrukture i/ili obnovi prirode na području Grada Zadra. Analiza odgovora pokazuje izraženu zabrinutost zbog načina upravljanja prostorom, pri čemu se kao najznačajnija prijetnja ističu institucionalni i upravljački nedostaci. U velikom broju odgovora naglašava se nedostatak političke volje, neujednačena provedba prostornih planova te slaba kontrola zahvata u prostoru, što se percipira kao ključna prepreka sustavnom razvoju zelene infrastrukture.

Posebno je izražen problem nekontrolirane i preintenzivne izgradnje, koju ispitanici povezuju s trajnim gubitkom zelenih i otvorenih površina te s novim zahvatima koji ne integriraju kvalitetna zelena rješenja. Ovi odgovori ukazuju na strah od daljnje degradacije prostora i smanjenja otpornosti grada na klimatske i okolišne pritiske. U dijelu odgovora izraženo je i nepovjerenje u transparentnost i pravednost upravljanja prostorom, što dodatno naglašava potrebu jačanja institucionalnih kapaciteta i uključivanja javnosti. Najznačajniji nalaz ove tablice jest da ispitanici ključne prepreke razvoju zelene infrastrukture ne vide u nedostatku znanja ili prostora, već prvenstveno u načinu odlučivanja i provedbe prostornih politika.

Također, ispitanicima je postavljeno pitanje kako zamišljaju zeleni Zadar u dugoročnom razdoblju, do 2034. godine. Dobiveni odgovori izrazito su normativni i vizionarski te jasno artikuliraju očekivanja građana u pogledu budućeg razvoja grada. Kao najznačajnija komponenta vizije ističe se grad s ravnomjerno raspoređenim, lako dostupnim i međusobno povezanim zelenim površinama, koje čine funkcionalan sustav zelene infrastrukture. U odgovorima se snažno naglašava potreba povezivanja zelenih površina s pješačkim i biciklističkim kretanjem, stvaranjem zasjenjenih i klimatski ugodnih javnih prostora te jačanjem kvartovskih zelenih zona. Vizija zelenog Zadra neraskidivo se povezuje i s plavom infrastrukturom, posebice obalnim prostorima, morem, vodom i uređenim plažama, kao sastavnim dijelom svakodnevnog urbanog života. Iako se u manjem broju odgovora pojavljuje skepsa prema ostvarivosti takve vizije, prevladava jasan stav da je takav smjer razvoja poželjan i nužan. Najznačajniji nalaz ove tablice jest da vizija građana nadilazi pojedinačne projekte te se usmjerava prema sustavnom, strateškom i prostorno integriranom razvoju zelene i plave infrastrukture.

Naposljetku, ispitanicima je postavljeno otvoreno pitanje imaju li dodatne komentare ili prijedloge vezane uz razvoj zelene infrastrukture, obnovu prirode i kružno gospodarenje prostorom i zgradama. Odgovori u ovoj tablici pružaju dublji uvid u vrijednosne stavove i šire društvene percepcije vezane uz upravljanje prostorom. Kao najznačajniji naglasak javlja se potreba za sustavnim, dugoročnim i odgovornim upravljanjem prostorom, uz poštivanje struke i jasnu razvojnu viziju. Ispitanici ističu da zelena urbana obnova i kružno gospodarenje ne mogu biti uspješni bez dosljedne provedbe propisa, jačanja institucionalnih kapaciteta i ograničavanja kratkoročnih, parcijalnih intervencija. U dijelu odgovora prisutan je i pragmatičan pristup krajobraznim rješenjima, pri čemu se naglašava da prioritet trebaju imati funkcionalnost, hlad i otpornost prostora, a ne isključivo formalni ili estetski kriteriji. Najznačajniji nalaz ove tablice jest da ispitanici zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom doživljavaju kao dio šire transformacije upravljanja gradom, a ne kao izolirane prostorne ili krajobrazne zahvate.